

De nieuwe ridderorde of De Temperantisten

Charles Etienne Boniface

bron

Charles Etienne Boniface, *De nieuwe ridderorde of De Temperantisten*. P.A. Brand, Kaapstad 1832

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/boni003nieu01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

VI

‘He who enjoyeth the juice of the grape, may thank God for his wine-cup as for his daily bread; and he who abuseth the gift of Heaven, is *not* a greater fool in his intoxication than *thou in thine abstinence.*’

Sir WALTER SCOTT, *Tales of the Crusaders.*

‘Hy die het druivensap geniet, kan God voor zynen wynbeker danken zoo wel als voor zyn dagelyks brood; en hy die het geschenk des Hemels misbruik, is *geen* grooter dwaas in zyne dronkenschap dan gy *in uwe onthouding.*’

Toewyding.

AAN EEN GRUWELYK GEHOOND EN GELASTERD VOLK, DAT NOGTANS AAN DE STICHTERS ZELVEN VAN DE 'TEMPERANCE SOCIETY' HET VOORBEELD VAN 'MATIGHEID' EN VAN NOG EENIGE ANDERE CHRISTELYKE DEUGDEN ZOU KUNNEN GEVEN; - AAN DE ZUID-AFRIKAANSCH KOLONISTEN, WORDT DIT KLUCHTSPEL (OORSPRONKELYK IN HUNNE MOEDERTAAL GESCHREVEN WELKE DE AUTEUR ONDER HEN HEEFT GELEERD) MET EERBIED OPGEDRAGEN.

Kaapstad, Kaap de Goede Hoop, den 1sten Juny 1832.

Voorberigt.**Dat vooral geen uitheemsche lezer moet overslaan.**

HET woord *Temperance* of *Matigheid* dat zoo dikmaals in het volgend Tooneelstuk voorkomt, en waarmede ons Koloniaal Woordenboek sedert omtrent zes maanden verrykt geworden is, is een *substantivum* dat men noch mannelyk, noch vrouwelyk, noch onzydig kan noemen, dewyl het uitsluitend tot het *Humbug* geslacht* toebehoort. Het heeft eene zeer beperkte beteekenis en bezit eene verbindende kracht. Het zegt u: *Drink weinig Wyn - zoo gy dan wyn drinken moet -, doch onthoud u voor uwen overigen levenstyd van Brandewyn en alle Gedistilleerde dranken, uitgezonderd in cas van ziekte.* - ‘Wat?’ - hoor ik u roepen; ‘Drukt by u het enkele woord *Temperance* dit alles uit?’ - Ja, mynheer; juist *dit alles*. Zoo dat gy daaraan kunt zien dat onze Kaapsche-taal zeer veele overeenkomst heeft met de Turksche die, volgens Molière, *dit beaucoup en peu de paroles*.

Nu, deze *Temperance* waarvan ik u de mening gezegd heb, zult gy ook meest altyd in myn Kluchtspel met het andere Substantivum *Society* of *Genoot-*

* De Lezer verstaat, hoop ik, engelsch; en weet wat dat voor een geslacht is.

schap vereenigd vinden; en zyt gy alweder in het duister met betrekking tot de beduidenis van het engelsche woord *Society*, dan kan ik (in de veronderstelling dat gy ten minste Fransch verstaat,) dunkt my, niet beter doen dan dit aardig paragraaf, uit een zeer geacht en geleerd Werk getrokken, hier tot uwe onderrichting te laten volgen.

‘Rien n'a jamais égalé chez aucun peuple la *manie* des Entreprises par Compagnies (dat wil zeggen: *Societies*). On en retrouve des listes chez les écrivains, &c. Sur plus de 180!!! j'en citerai quelques unes qui prouveront combien les Anglais sont susceptibles de s'abandonner *aux conceptions les plus extravagantes*, et le peu de fonds qu'on doit faire sur l'étalage de leurs entreprises par actions. - Il y avait une Compagnie (*Society*): - 1°. Pour la pêche des Goujons. - 2°. Pour celle des Eperlans. - 3°. Pour l'engrais des Canards et des Oies de la province de Lancashire. - 4°. Pour les améliorations de la Grande Bretagne. - 5°. D'assurance contre les Enfonceurs de portes. - 6°. Dito contre les Voleurs de grands chemins. 7°. Pour la manufacture des Beurres. - 8°. Pour l'engrais des Porcs. - 9°. Pour la cure des Chevaux poussifs. - 10°. Pour noircir les Empeignes. - 11°. Pour nettoyer les Rues suivant une nouvelle méthode. 12°. Pour l'exportation des vieilles Hardes. - 13°. Pour la transmutation du Vifargent en métal solide. 14°. Pour la guérison des Maladies vénériennes. - 15°. Pour une grande Apothicairerie. - 16°. - D'assurance pour les Chevaux. - 17°. Pour extraire de l'Argent d'une masse de plomb. - 18°. Pour une *Entreprise tres avantageuse*, mais *qui était un secret pour les Actionnaires*. - 19°. Pour les Fournitures nécessaires á toutes les funérailles de la Grande Bretagne. - 20°. Pour chercher le *Mouvement perpétuel*. - 21°. Pour faire sécher le Malt par la chaleur naturelle de l'air. 22°. Pour répondre aux Maîtres des pertes que leurs

Domestiques pourraient leur causer. - 23°. De WILLIAM HELMES, pour
l'assurance de la Virginité des Filles, 24°. Pour fondre la sciure et les
 copeaux de bois et les couler en Planches de belle longueur et sans noeuds.
 &c. &c. &c.'

FONVIELLE, *Situation de la France et de l'Angleterre à la fin du 18me*
Siècle. Tome II. Page 130 et suivante.

By deze &c's. waarmede de Fransche Schryver zyn *Catalogue of Societies* sluit,
 zouden wy hier aan de Kaap nog wel vier-en-twintig andere &c's kunnen voegen,
 zoo razend *Sociable* zyn wy; doch myn oogmerk is alleenlyk om het raadselachtige
 van het woord *Society* voor u optelossen en uwe aandacht speciaal op die *Society* te
 rigten, die aanleiding heeft gegeven tot het vervaardigen van een Kluchtspel dat,
 schoon ontbloot van *Intrigue*, nogtans de gelukkige eigenschap bezit van, gelyk
 eenen getrouwen spiegel, een klein getal *Intrigans* terug te kaatsen. In een woord,
 het is slechts de geraasmakende *Temperance Society* die myne slapende *Muse* heeft
 opgewekt; en dus zal ik u ook vertellen aan welk toeval deze *Society* in onze
 Volkplanting haar bestaan verschuldigd is.

Op den 6den December des jaar 1831, (gy ziet ik heb den datum goed onthouden!)
 ankerde in ons Tafelbaai het Noord-Amerikaansche Oorlogsfregat POTOMAC; aan
 boord van hetwelke zich een *Reverend* Kapelaan bevond - (jammer dat zyn naam
 my op het oogenblik niet wil byvallen!) die, tot ons aller geluk aan den wal komende,
 dadelyk met een half dozyn van onze

eigene *Doctors* en *Reverends** in kennis raakte; en dewyl dezen, juist op dien tyd, brandend van verlangen waren om alle de omstandigheden te vernemen die het Matigheid-systeem in Noord-Amerika had doen verzinnen, zoo verwaardigde zich ook terstond gemelde *hyperboreeische Reverentie* hen alle de benoodigde instructien te geven wegens de natuur der ingredienten welken tot de toebereiding van dusdanig eene *Salade à la Yankee* vereischt worden; hetgeen zy (onze *Reverends*) als zulk een miraculeus voortbrengsel van het menschlyk vernuft beschouwden, dat zy op hunne beurt geen' tyd verloren om aan hunne *mede-reverente*, en *mede-philantropische* vrienden deze importante communicatie te openbaren, en door middel van den zeer geacht, veel gelezen en alomcirculeerende *South African Commercial Advertiser*. - (Gy verstaat my, Lezer! hoop ik, en van dit berugt Koloniaal Weekblad hebt gy zeker reeds gehoord!) eene '*Public Meeting*' te beroepen. - Tydbepaling: den 28sten January 1832. - Plaatst der Byeenkomst: de Beurs. - En, ziedaar: *l'affaire est bâclée*.

Vreemdeling! hadt gy, gelyk ik, de gelegenheid gehad om deze potsige vertooning by te wonen,

* De qualificatie van *Reverend*, zoo wel als die van *Doctor* - (id-est: D.D. - of Doctor voor - de gezonden) is in Engeland veel gemakkelijker nog dan die van *Esquire* te verkrygen; daarvan komt het dat men zulk eene menigte lieden aantreft die met deze titels paradeeren. Ik heb *Wevers*, *Timmermans* en *Schoenmakers* gekend die zich het *Rererendschap* zeer goedkoop hadden weten toe te eigenen en het ook zyn blyven behouden. - Voor het overige indien men van het geluk eens lands kon oordeelen naar het getal der *Reverends* van allerlei sekten welke men aldaar aantref, ô, dan is gewis de Kaap de Goede Hoop een der gezegegendste Oorden der Wereld, want wy hebben hier van dat volk: - *comme s'il en pleuvait*!

XIII

dan zou de bloot herinnering daarvan u welligt meer doen lachen dan myn Kluchtspel zelf. Iemand die slechts vyf minuten aan de buitenkant des Gebouw had staan luisteren zonder te weten wat er binnen plaats vond, had aan het razend stampen en kloppen van deze kampioenen der Matigheid, aan hun wild geschreeuw van *Silence!* - *Chair!* - *Turn him out!* - *Kick him out!* - &c. &c. &c. zich gewis verbeeld dat hy voor eene kroeg of een gekken huis stond; doch binnen tredende, had hy zich ten volle overtuigd dat al dat leven door eene loutere *Arlequinade* veroorzaakt was. - Hier, had hy een' *Reverend Gentleman* gelyk een' boerelummel zien declameeren en elk zyner laffe drogredenen met zulke geweldige vuistslagen horen bevestigen als of hy ze een voor een op de tafel wilde vastspykeren. Daar, zou zyn oog op een' anderen *Reverend* zyn gevallen, die zyn' tegenspreker wel voor een' *man*, maar *no gentleman* verklaarde, en zich daarby in eene postuur stelde eenen kweekeling van de *Boxing School*, geheel waardig, zonder zich (naar het scheen) aan het gevaar te storen die zyne eigene *sacred ears* mogelyk dreigde Een weinig te voren, zou myn veronderstelde Aanschouwer een twintigtal *English Ladies* aan de deur zyn tegengekomen, die gelyk een' door eenen havik gejaagde trop duiven, dit Temperance Collegie in aller haast verlieten omdat...Ja hoe groot zoude zyne verwondering niet geweest zyn, indien hy naar de rede hunner vlugt vernemende tot antwoord had bekomen dat het woord '*Chastity*' door een' der Bystanders in eene begonne, doch niet geeindigde *Speech* gebezigd, de eenigste blykbare oorzaak van dit wegloopen was!

Hoe zou den man, hoe zou u, Vreemdeling, deze explicatie toch gesmaakt hebben? Dat kan ik ligt raden. Eerst zou het u, als het ware, *gepetrificeerd* hebben, en naderhand doen uitschateren van lachen. - Wel, *lachen* deed ik ook, doch niet luidkeels omdat er reeds leven genoeg in de zaal was, en dat bygevolg niemand het zou hebben opgemerkt.

Het was nogtans in het midden en in wêrwil van al dat spektakel dat de *gewichtige* operaties van het Matigheid Genootschap (zoo als dit *Club* zich thans noemt) werden voortgezet, en dat ook gedraaid en verguld werd de wonderbare pil die het Christendom (de Hottentotten er onder begrepen) van de noodlottige neiging tot de Dronkenschap radicaal moet genezen. Dit middel welk ik my vooraf als zeer geweldig voorstelde, - want ik verwachtte niets minder dan een Decreet waardoor alle Wynhuizen en Pakhuizen zouden worden gesloten, alle Wynvaten verbrand en alle Wyngaarden uitgeroeid, - dit middel, zeg ik, is zeer simpel. Het bestaat alleen daarin, dat een der *Reverends* voormeld, aangemoedigd door de belofte van medewerking aan hem door een paar aanzienlyke (*civil or military*) vrienden gegeven, voorwaards komt en *in substantia* zegt: - 'That he (the Reverend) promises *no more* to get drunk even with wine, and *in future* to abstain entirely from brandy or other distilled liquors.' Welke belofte hy dan ook schriftelyk geeft en onderteekent in gezelschap met *Andrew Everdry* en *Piet Dronkelap*, en dewyl zyne *Reverentie* zich zulk eenen Drinkregel voorschryft, zoo is er niet meer aan te twyfelen of alle de *proffessional Drunkards*

dezer wereld zullen zich op diens voorbeeld terstond bekeeren!!! - O, verwaandheid! hoe stekeblind, (en, wat vry erger is) hoe belachelyk maakt gy ons! - Kortom, het was alleen de zucht van zich te vertoonen of te doen horen die deze in rang, denkwyze, ja zelfs godsdienstige principes zoo wyd van elkander verschillende personaadjes daar byeen bragt, en daarvan van kwam ook dat by geene vorige gelegenheid meer pedantismus aan den dag gelegd, noch in een ratelende *verbiage* meer ongerymdheden, meer laffe stories, meer onwaarheden verteld zyn geworden dan by deze.

De koelbloedige beschouwing van dit dwaze spel zou echter nog niet in staat geweest zyn om myne uitgedoofde schryflust te doen herleven; - (want in een land gelyk dit waar eene zekere klasse van menschen zich zoo veel op derzelver ingeboren vryheidsgenot laat voorstaan, dient men ze ook niet tegen te gaan wanneer het aankomt op *the liberty to make fools of themselves* doch deze woelzieke hervormers hebben de vrypostigheid gehad om aan hunne magere corporatie de algemeene benaming te geven van 'CAPE OF GOOD HOPE TEMPERANCE SOCIETY' en men ziet nog dagelyks eenen J.F. ondersteund door eenen J.P. of den een' of anderen uit hetzelfde Wespennest, alle moeite aanwenden om de wereld diets te maken dat het bestaan van dusdanig eene *Society* aan de Kaap de Goede Hoop aller noodzakelykst, ja onontbeerlyk was; eene assertie die niet alleen valsch, maar allezins libelleus is voor

het generaal karakter der blanke Inboorlingen van Zuid-Afrika. Immers, elk onpartydige Reizigers die zich in dit land lang genoeg heeft opgehouden om met de zeden en den levensaard der Ingezetens bekend te worden, zal zonder vergrooting moeten getuigen dat er geen volk op aarde leeft dat *matiger* is (in den zin, namelyk, waarin het woord *matigheid* hier verstaan wordt) dan het Zuid Afrikaansche volk. Althans ik, *for one*, met myne vyf en twintig jarige plaatslyke kennis, wil hen vryelyk en ongevergd dit honorabele getuigenis geven; en die my personeel kent zal my gewis van vleyery *niet* verdacht houden.

Ik zou hier nog verscheidene andere redenen kunnen aanhalen tot verklaring van myne vyandelyke gezindheid omtrent de *Temperance Society*, doch ik ben voor als nog niet voornemens om *juist alles* te zeggen, en ik denk in alle gevallen den sluyer nu hoog genoeg te hebben opgeligt om den vreemden Lezer de woorden *Temperance*, *Advertiser*, &c. waarmede de zamenspraken in myn Kluchtspel gelardeerd zyn, verstaanbaar te maken. Verder kan ik hem tot myne, en veelligt ook tot zyne satisfactie melden dat ik geen *Broodschryver* ben, en dus dat een loutere *caprice*, doch geen eigen belang myne pen heeft bestierd. Ook behoort ik tot gene *factie*, en hoop derhalve niet dat ik als het werktuig van de eene of andere party zal worden beschouwd. Ik ben in de volle uitgestrektheid van den zin EEN VRY-MENSCH, en denk, spreek, schryf, handel onbeschroomd als zoodanig. - Ik heb sedert lang gemerkt dat een aantal yverzuchtige leeg-

loopers onder den schitterenden dekmantel van *Godsdienst* en *Philantropie*, zich eene soort van heerschappy over de algemeene denkwyze zoekt te verschaffen, en wetende (want wie weet het niet?) dat van alle de jukken die men den mensch torschen doet, dat van *Theocratie* het knellendste en vernederendste is; zoo heb ik uit respect voor een land alwaar ik myne jongelingsjaren heb doorgebracht, waarin ik gehuwd ben, en waarin ik eenige *waare* menschevrienden heb aangetroffen die my met myn lot en het mensche in het algemeen hebben verzoend; - zoo heb ik de oogen myner geadopteerde landslieden willen trachten te openen, en hen dus *ridendo* dat kind myner luimen opgedragen. - Zulks was myn dryfveer, en zulks ook myn doel.

Wat nu het Stuk op zich zelve betreft, heb ik alleen dit te zeggen, dat de disproportie van de twee eerste Bedryven met de twee laatsten alleen daaraan is toe te schryven dat de eerste Tooneelen reeds onder de pers waren eer ik zelf nog wist hoe het Kluchtspel eindigen, noch hoeveel bedryven het hebben zou. - Voor het overige, het is - ik erhaal het, een gebrekkig kind dat ik in de groote wereld zend zonder my in het minste te bekommeren hoe het daar ontvangen zal worden. - Het moet, gelyk zyn vader, zyn fortuin zoeken.

Personen.

Temperantisten.

DOMINE HUMBUG PHILIPUMPKIN, Commandeur.} Groot-Kruizen.
Stoeleman PUFF, Voorlezer en Vice-President.} Groot-Kruizen.
Rector MUILPEEREN, Voornaamste Kampvechter.} Groot-Kruizen.
Sir JOHN BRUTE, eerste Vaandrager en Constitutie maker.} Groot-Kruizen.
De Kozak BARBARUBRA, Groot Gezant der Orde en tweede
Kampvechter.} Groot-Kruizen.
DELIRIUM TREMENS, Hoofd Medicus der Orde.} Groot-Kruizen.
ADAM SCOTUS, Spreker Supernumerarius en tweede
Vaandrager.} Groot-Kruizen.
MOFFIE VON POCHTMANN DRUILOOR, een stomme Ridder.
MOZES RIDDERSPOREN, Kanselier en eerste Secretaris.
STOFFEL BACCHANALIA, tweede Secretaris.
GORIS KRIKIE. Schildknaap, Drukker en Kastelein der Orde.
JOPIE MELCHIOR, Schildknaap en Makelaar der Orde.

Anti-temperantisten of Cognac-drinkers.

QUIZZ, een postuleerende Procureur.
O'CANDID, een oud Krygsman.
ISSEGRIM, een rondreizende Solliciteur.
Doctor MACTHIRSTY, een Phrenologist.
SPOTVOGEL, een Officier der Douane.
LOVECLARET, een bejaarde Koopman.
CALL-HIS-SON, een Brandewynstoker.
Bob GOING-GONE, een andere Brandewynstoker.

Leerlingen Temperantisten.

Jack O'GROGGY, een Schot.
Tommy SIPDRAMS, een Engelschman.
Andrew EVERDRY, een Ier.

Hottentotten onlangs tot de Orde ingelyfd.

Klaas GALGEVOGEL.
Hans DROOGEKEEL.

Piet DRONKELAP.

Dampje WATERSCHUW.

Manus KALKFACHTER, een Representant van het volk van Bethelsdorp, naar de Kaapstad afgezonden om aan de Broederschap hulde te doen, en tot Ridder te worden geslagen.

Griet DRILBOUTEN, zyne Gemalin.

Drukkers, Letterzetters, Knechten, Settlers en Philipynen.

Het Tooneel speelt in de Kaapstad; en de actie moet verondersteld worden plaats te grijpen, zes maanden na de vorming van een Matigheid-Genootschap aldaar.

De nieuwe ridder-orde, of de Temperantisten. *Kluchtig-blyspel.*

Eerste Bedryf.

Het Tooneel verbeeldt het PARADE PLEIN. Men ziet hier en daar eenige zitbanken.

Eerste tooneel.

QUIZZ, alleen.

(Hy zit op een der banken met beide zyne beenen kruiselings op dezelve uitgestrekt; is druk bezig met eene Engelsche Courant te lezen, en maakt nu en dan gebruik van eene aan een zwart lint hangende Lorgnette, niet zoo zeer om te lezen dan om de voorbygaande wandelaars na te gluren.

Hum! *Reform Bill* hier, *Slave Emancipation* daar; het Lagere-huis tegen het huis der Lords; - het Gemeen tegen de Bisschoppen; - Willem van Holland tegen Leopold van Braband; - Don Pedro tegen Don Miguel; - de grootmoedigheid van den Russischen Keizer omtrent de nu onderworpenen Polen; - de Constitutionele straf door den Paus op zyne Kardinalen uitgeoeffend; - de eensgezindheid der Engelschen met de Franschen; - *Damn it!* dat alles, even als onze

gewaande koloniale *Philantropie*, en de dolle zucht tot het oprichten van *Genootschappen* alhier, onder vyftig verschillende benamingen, waarvan de eene nog belachelyker is dan de andere; - dat alles, zeg ik, is niets dan loutere *Humbug*. (*Hier vertoont CALL-HIS-SON zich van verre, die merkende dat QUIZZ geheel alleen zit, en met zich zelve spreekt, zachtjes achter de bank komt staan om hem te beluisteren.*) By *Bacchus* en *Venus*! kon ik slechts voor vier-en-twintig uren over de *philipynsche typen* van dien verwenschten Kriekie beschikken; of wilde John Brute my voor dien korten tyd zyn' Editoriaal zetel afstaan; hoe schielik zoude ik dat Marionnettenspel, door eene party dweepers en leëgloopers in beweging gebragt, uit elkander haalen en voor ieders oog blootstellen! - Hoe ras zouden dan de ligtgelovigen die zich in een oogenblik van bedwelming door een Jesuitisch voorbeeld hebben laten wegslepen, door myne krachtdadige redenen tot andere gedachten overgaan. - De domsten, de hardnekkigsten onder hen zoude ik raden

Tweede tooneel.

QUIZZ, CALL-HIS-SON.

CALL-HIS-SON, die op dit oogenblik digt achter hem staat, drukt hem met zyne handen de oogen toe, en zegt met eene veranderde slem:

Raad eens wie ik ben, indien gy zoo goed *raden* kunt.

QUIZZ, na zich een weinig bedacht te hebben.

Geen *Temperantist*; want deze handen ruiken sterk naar brandewyn.

CALL-HIS-SON, met zyne natuurlyke stem en hem loslatende.

De duivel hale!

QUIZZ, schielik, en overend zittende.

Wat? - Den brandewyn, of de *Temperantisten*?

CALL-HIS-SON.

Den verraderlyken reuk van den Kaapschen brandewyn!

QUIZZ.

Hoe zoo? - Is het u dan nog niet gelukt aan dat *spiritus* een *Cognac-flavour* te geven, mynheer de stoker?

CALL-HIS-SON.

By zulk een' grooten kenner als gy zyt, aan wien de natuur nog ten overvloede zulk een' fynen reuk heeft geschonken, zou ik het, ten minste, niet durven staande houden.

QUIZZ, *opstaande, en de Courant in zynen zak stekende.*

Ik kan my, het is waar, minder over dit zintuig dan over myn gezigt beklagen: nogtans, heeft het my meer dan eens bedrogen; want, nog niet heel lang geleden hebben eenige berugte personaadjes aan wie ik een' zeer sterken *heiligheids reuk* dacht te ontwaren, zich na eenen korten omgang by my als doortrapte huichelaars doen kennen.

CALL-HIS-SON, *lachende.*

Ja toch, ik weet het vriend; ook u hebben zy beet gehad.

QUIZZ.

Allerysselykst!

CALL-HIS-SON.

Zulk een' knappen verdediger van Bacchus en Venus! - Dat was toch duivels slecht!

QUIZZ.

Hemelschreeuwend!

CALL-HIS-SON.

Nu, wacht maar, vriend; wy zullen onze beurt ook wel hebben.

QUIZZ.

Dat hope ik. Het is het belang, het is de plicht van elken weldenkende Distillateur om zich myne zaak aantetrekken en voor my optekomen.

CALL-HIS-SON.

Zoo begryp ik het ook. - Want als het op het *stoken* aankomt dan vermeene ik dat de *Brandewynstokers*, deze *Kwaadstokers* den oorlog dienen te verklaren.

QUIZZ.

En de wapens niet neêrleggen voor dat de gansche Broederschap in haar gelief koosde element (het *water*, namelyk), haren dood heeft gevonden.

CALL-HIS-SON.

Gy spreekt met zulk eene drift, beste Quizz; dat ik my haast zou verbeelden den vermaarden Rector Muilperen te horen en te zien.

QUIZZ.

Ach, die Kerel! Ik geloof, waarlyk, dat hy toen de kracht van zyne *speech* aan dat zelfde *spiritus* verschuldigd was, wiens doodvyand hy voorgaf te wezen.

CALL-HIS-SON.

Zyne vrienden noemen hem een heetfood, en een man voor de vuist.

QUIZZ.

Dat kan zyn. Hy kwam my ook op dat oogenblik voor, als iemand die het geschil *met de vuist* wenschte afteden.

CALL-HIS-SON.

Ik was eenigen tyd bang voor u.

QUIZZ.

Ik ook.

CALL-HIS-SON.

Gy werdt my zoo rood! ...

QUIZZ.

En myne tegenparty werd daarentegen zoo bleek!

CALL-HIS-SON.

By u, misschien, was het het kenmerk van *modesty*.

QUIZZ.

Even als by hem van *Temperance*.

CALL-HIS-SON.

Was onze vriend O'Candid niet schielyk opgestaan...

QUIZZ, met eene zucht.

Ja, dan had ik my zeker eenige onbehoorlyke gesticulatiën om myne ooren moeten getroosten! Maar, wat! denkt gy dan dat zulk eene behandeling ongestraft zoude gebleven zyn? Neen, neen; onze geloofgenooten, de brave *Cognac-drinkers*, waren daar in een comparatief getal als zes tegen een, en zy zouden my terstond aan de woede dezer *Waterzuchtigen* ontrukkt hebben. Buitendien.....

CALL-HIS-SON, omziende, en hem in de reden vallende.

Wacht wat! Daar zie ik twee Philipynen herwaarts komen. Laten wy die eens bespieden, of horen wat zy hebben willen.

Derde toonel.

De vorigen: KALFACHTER, GRIETJE DRILBOUTEN.

KALFACHTER, tegen zyne Vrouw. (Hy is gekleed als een' reizende Hottentot, en draagt zyn' stok op zynen schouder, met eene daaraan hangende Kallebas.

Ach, laat staan voor my! Ik zeg jou, Grietje, laat staan voor my. Maskee is ik nooit van zyn leven aan de Kaap gekom; ik is nie gek, nie. Ik zal die pad wel vinden.

GRIETJE.

Ja, jy is danig slim! - Al te danig slim is jy!

KALFACHTER.

Dat is ik ook. - En wat ik van zelve nie weet; wel, dat vraag ik aan-en mensch. - Allegaar hier in de stad zal toch wel voor my kanne zegge waar of Dominé Humbug woon.

GRIETJE.

Kalfachter! jy is nou weêr bezoop. Hat Klaas Galgevogel nie vandereffen voor ons die *Onion*, daar aan deus kant gewees, jy?

KALFACHTER.

Ech! - zyn maai ook! - Wat weet Klaas van die *Onion*. - Hy zeg mus daar word *Zoopies* verkog, neh? Verkoop ons Dominé dan *Zoopies*?

GRIETJE, naar *Call-his-son* en *Quizz* wyzende.

Nou, vraag dan maar aan die sieurs wat daar zit; - dan zal jy hoore.

KALFACHTER, tegen *Call-his-son*, met den hoed in de hand.

Dag, Minneers! - Die Minneers moet my, as je blief, nie kwalyk neme; - maar ik wil voor die Minneers wat vrage, as je blief.

QUIZZ.

Wel, vraag maar op. - Wat is het?

KALFACHTER.

Ons is hier die weg nie bekend, ziet Minneers? en ons wou graag weete waar of die huis van die goeye Minneer Humbug woon, om dat ons daar moet wees, ziet Minneers?

QUIZZ, hem den rug keerende.

O, *damn* al de Humbugs!

CALL-HIS-SON, tegen Kalfachter.

Myn vriend, de *Humbugs* hebben zich onlangs magtig vermenigvuldigd en verspreid hier in de stad; zoo dat indien *de goede Mynheer* waar gy naar vraag geen byzonder *toenaam* heeft, zal het vry zwaar vallen u teregt te helpen.

KALFACHTER.

Hy is de grootste van allegaar die Humbugs.

GRIETJE.

Zyn ander naam hiet *Philipapkind*, zeg hulle.

KALFACHTER.

Dat moet daarzoo by die *Onion* wees.

CALL-HIS-SON.

O! verkoopt uw mynheer Humbug, *onions*?

QUIZZ, terzyde.

Hy zal zeker meenen, *kluitjes*.

KALFACHTER.

Ja, Minneer, hulle hat voor ons gezeg, *onion*.

GRIETJE, tegen Call-his-son.

Ach, hy is gek: - die Dominie verkoop niks nie, Minneer; hy is maar baas, zeg hulle, over zoo een ding wat zulle *Malligheid-Gewerschap* noem; weet Minneer?

CALL-HIS-SON.

Matigheid Genootschap, wilt gy zeker zeggen.

KALFACHTER.

Reg, Minneer! - Net zoo hiet die spul, reg! En daar moet ons wees.

CALL-HIS-SON.

Gy moet eigenlyk by de *Union* wezen?

KALFACHTER.

By die *Onion*; ja, Minneer.

QUIZZ, tegen Grietje, terwyl hy haar van kop tot toon door zyne lorgnette beziet:

En gy ook?

GRIETJE.

Ja, Minneer; ik en myn man, zaam.

QUIZZ, op Kalfachter wyzende.

Is die vent uw man?

GRIETJE.

Hy is nou myn man, ja.

CALL-HIS-SON.

En wat moet gy-lieden dan daar doen?

KALFACHTER.

Ons hat een boodschap meê-gebrog van ons volk op *Bedelsdorp*, weet Minneer? - voor die .. dingschap van Humbug.

QUIZZ.

Zoo!

GRIETJE.

Hulle wil graag weete by ons, daar onder, hoe of zoo een zelschap is, ziet Minneer? om net zoo een daar te maak.

CALL-HIS-SON.

Op Bethelsdorp?

KALFACHTER.

Ja; om dat het by ons zoo droog is, weet Minneer? en ons hat amper niks te doen, nie; daarom wil hulle zoo een ding daar hêhn om de pret, ziet Minneer? - niks as om de pret, maar.

QUIZZ, *ter zyde.*

Als gy in dit Collegie eene even vriendelyke receptie tewachten hebt, als my kortelings ten deel is gevallen, dan zult gy schielyk voor die *pret* bedanken.

GRIETJE, *omziende*

Kyk! daar kom Klaas weêrom. (*Zy roept*) Kom hier zoo, Galgevogel!

CALL-HIS-SON.

Juist zoo. Die Galgevogel zal u wel brengen waar gy wezen moet. Indien ik my niet bedrieg, behoort hy tot het Genootschap waar gy van spreekt; dus kunt gy geen' beter leidsman volgen.

GRIETJE, tegen Kalfachter.

Zie je nou wel, jy? Daar hoor jy mus zelve wat of die Minneer daar zeg. Hat ik nie aans gezeg Galgevogel zal die pad wel weet, te meer daar hy nog nugter is?

KALFACHTER.

Maskee heb jy gezeg! - Maskee hat Galgevogel ook gezeg! En maskee hat julle allegaar gezeg! Die Minneers, hier zoo, moet dat toch beter weet dan julle allegaar. (*Tegen Quizz en Call-his-son*) Nie waar, nie, Minneers?

QUIZZ.

Nu ja, ga maar, vriendje! - ga maar.

KALFACHTER, groetende.

Die heere word intussen hartlyk bedank.

CALL-HIS-SON.

O, het is geen dankens-waard.

GRIETJE.

Minneer moet ons as je blief nie kwalyk neem. Maar ons is moeg van die lange reis; en om het zoo warm is, weet Minneer? daarom is ons zoo een beetje *stukkend*. Nie banje, nie; zoo een klein beetje, maar. Nou, dag Minneer! (*Tegen Kalfachter.*) Kom, Manus! laat ons nou maar gaan na die *Onion*. (*Zy vertrekt met haren man.*)

QUIZZ.

Zie daar een zeer respectabel-Gezant, die wel waardig is tot Ridder van de Nieuwe Orde te worden geslagen.

CALL-HIS-SON, omziende.

Daar gaat onze vriend Spotvogel met drift naar het Commercie-Huis. - Loveclaret Klimt met hem de stoep gelyk op. - Willie lacht; Arthur ook. - De twee gryskoppen waggelen elkander te gemoet. - Er word iets in 't oor gefluisterd. - Zy lachen alweder en gaan beide ge rmd naar binnen! - Er moet zeker iets nieuws

wezen. Ik ga eens hooren wat het is. (*Hy vertrekt. Quizz wil hem volgen, doch wordt door Riddersporen tegengehouden.*)

Vierde tooneel.

QUIZZ, RIDDERSPOREN.

RIDDERSPOREN, tegen Quizz, hem by den arm houdende.

Een woord, bid ik u.

QUIZZ, terug komende.

O, twintig, vyftig, honderd woorden, mynheer, in stede van een; vermits gy *en retour* een gelyk getal van my wilt aannemen.

RIDDERSPOREN.

Niet meer dan billyk. - Ik heb een briefje voor u.

QUIZZ, den brief nemende.

Van?

RIDDERSPOREN, met de hand naar een plek wyzende.

Den man die ginds heen onder de bomen wandelt.

QUIZZ, door zyne lorgnette ziende.

Rector Muilpeeren?

RIDDERSPOREN.

Denzelfden. - Hy verzoekt om een antwoord.

QUIZZ, hem den brief terug biedende.

Ik heb my vast voorgenomen met dien man nimmer woord of brief meer te wisselen. Zeg hem dat, en geef hem zyn billiet terug. - Ik houd in 't geheel niet van Muilpeeren, als ik u de waarheid zeggen zal.

RIDDERSPOREN.

Ik neem den brief niet weder aan. Gy moet lezen wat deze brave man u schryft.

QUIZZ.

Moet? - Ha, ik merk het al! - Het is eene uitdaging; - gy zyt zyn secundant.

RIDDERSPOREN.

Foei, mynheer! hoe komt gy toch op dat den kbeeld? Weet gy wel dat deze enkele gedachte eene grove belediging is, beide voor hem en voor my? Wy zyn beide *Temperantisten*, mynheer, en laten ons in geen ander gevecht dan tegen.....

QUIZZ, hem in de reden vallende.

Bacchus, wilt gy zeker zeggen?

RIDDERSPOREN.

En, voor het overige; de krachtige Redevoering van onzen voortreflyken Vaandeldrager en Constitutiemaker John, - zoo als gy die zeker in het 484sten. Nummer van onzen Kaapschen Advertiser zult hebben gelezen, moet u, ten aanzien van het oorlogzuchtig gestel onzer voornaamste Ridders en inzonderheid van die, welke met eene gelyke waardigheid bekleed zyn als onze geëerde Rector, geheel-en-al gerust gesteld hebben.

QUIZZ, woedend.

Wel hoe! - Durftgy my nog van uw Jesuitischleugen-en-lasterachtig Blad in het aangezigt spreken? - Na dat uwe, door Afrikaansche toegevendheid te zeer bedorvene John Brute my, nog kort geleden op zulk eene verre gaande; zulk eene scandaleuse wyze heeft aangerand? - Ga, mynheer Riddersporen, - keer tot uw Philipynsch-Collegie, of tot den Gladiator die u gezonden heeft terug; en wagt u wel my immer weder onder de oogen te treden, op dat ik niet in verzoeking gerake de jeuking myner handen op uw mierkats-gezicht eens ter degen aftewryven: - Uw Constitutie-maker, zoo als gy hem noemt, is een ingebeelde vlegel; - zyn Patroon een valschaard; - zyn Drukker een maloor; - en uw gansch Genootschap bestaat alleenlyk uit dweepers, dromers en dwaazen. Zeg hen dat; en raap uwen brief op. *(Hy smyt hem den brief voor de voeten neêr, en vertrekt ylins.)*

Vyfte tooneel.

RIDDERSPOREN, vervolgens MUILPEEREN, en kort daarna ISSEGRIM.

RIDDERSPOREN, in zich zelven.

Al zoude de Zuid-Ooste wind dezen geprotesteerden Brief tot in de *Rozestraat* of de *Heiligers-* seeg weg waayen, ik til hem gewis niet weêr op.

MUILPEEREN, die deze laatste woorden gehoord heeft.

Noch ik.

RIDDERSPOREN.

De een of ander voorbygaande kennis, zal ongetwyfeld de vriendelykheid wel willen hebben om hem te bezorgen.

MUILPEEREN.

Daar reken ik ook op.

RIDDERSPOREN.

De kleine Procureur is dan wel driftig! Ik heb hem nog nooit zoo kwaad gezien.

MUILPEEREN.

Comedie streken, myn vriend! pure Comedie streken! - De man die in het openbaar verschynt. en begeerig is de publieke aandacht tot zich te trekken moet, wanneer hy *infeliciter* met eene zekere soort van welsprekendheid niet begaafd is, wel door een wild geschreeuw, of door vreemde grimaces en gebaren zyne medesprekers zoeken te verstommen en de menigte te verbazen. Immers, wy weten van welk een electriseerend effect het *crescende* der vuistslagen van onzen eerwaarden Commandeur Humbug op de tafel in het Commercie-Huis ten tyde onzer eerste *meeting*, geweest is. - Men heeft gezien welk een' indruk myne *theatrale* en dreigende houding op alle de bystanders, maar voornamelyk op Quizz op dien roemvellen dag gemaakt heeft.

RIDDERSPOREN.

Ik heb hem, geloof ik, zien koesen.

MUILPEEREN.

Men zou gezegd hebben dat ik alles verscheuren, alles verpletteren wilde. - (*Hy lacht.*) Ah, ah! Comedie-streken! - Die my wel kent, weet ook zeker dat ik het zoo erg niet heb gemeend. - En, zoo zal het met de gramschap van Quizz ook wel gaan.

ISSEGRIM, die hen een oogenblik beluisterd had, komt nu ten voorschyn en zegt:

En met uwe *Temperantie* of *Abstinentie* niet minder. - Het is u, het kan u, het zal u nimmer ernst wezen. Trouwens gy zult het ons nimmer doen geloven; gy moogt er over spreken, en schryven, en pochen, zoo lang als gy wilt.

RIDDERSPOREN.

Heer Issegrim, gy behoort tot ons gezelschap niet. - Gy moet weten dat, al staan wy hier in de opene lucht, en redeneeren nog zoo overluid; onze byeenkomst moet daarom als heimlyk beschouwd worden en onze zamenpraak ongestoord blyven. - Dus, vind ik het zeer indiscreet van u, niet alleen dat gy ons beluistert, maar dat gy u in een gesprek komt mengen waartoe men u niet genodigd heeft.

ISSEGRIM.

Tot het zotte gezelschap der Waterdrinkers behoort ik zeker niet; daartoe heb ik dit myn tweede vaderland te lief. - Waarlyk, wat zouden de vyanden van onzen kolonialen handel in Engeland wel zeggen, wanneer zy vernamen dat een oprechte Ier zoo als ik ben, den Kaapschen wyn of brandewyn ook al zoo slecht vindt, dat hy thans aan het laffe water, boven deze hartversterkende, geestophelderende, en pynstillende Dranken de voorkeur geeft - Neen, man! deze zegepraal gun ik aan onze dwarsdryvers niet. *Ik* zal drinken, *wy* zullen drinken en alle de goede Christen

zullen drinken uit loutere *patriotismus*; al ware het slechts om de zwaarmoedigheid te verdryven wa arin de dweepzucht van eene party kerels als gy zyt, de arme Landmannen en onze Mede-kolonisten sedert eenige jaren gedompeld heeft.

RIDDERSPOREN, *half zacht tegen Muilpeeren.*

Neem toch eens, bid ik u, uwe theatrale houding aan om hem tot zwijgen te brengen.

MUILPEEREN, *ook zoo.*

De man is brutaal, hy zou 'er zich weinig aanstoren.

ISSEGRIM, *die beiden verstaan heeft.*

Of hy moge de grap voor ernst opvatten, en den goeden Rector doen berouwen, hem de vuist te hebben gewezen.

MUILPEEREN, *zachter tegen Riddersporen..*

Nu hoort gy het.

RIDDERSPOREN, *onder het heengaan.*

Uw dienaar, mynheer Issegrim.

ISSEGRIM, *spotachtig groetende.*

Uw onderdanigste, mynheer Riddersporen! Neem het geleide meê, als 't u belieft.

MUILPEEREN, *onder het keengaan.*

Wy hebben heden avond eene openbare receptie.

ISSEGRIM

Dat verneem ik met blydschap, en zal er zeker komen.

(Muilpeeren en Riddersporen vertrekken.)

Zesde toonel.

ISSEGRIM, *alleen.*

Ja, ik zal er komen; dit kluchtspel moet ik zien. *(Hy lacht.)* Ah, ha, ha, ha! Wat vindt men toch al verwaande en tevens kortzigtige schepsels in deze

verlichte eeuw! Welk eene stof tot nadenken leveren deze rusteloze yveraars aan onze vreedzame Zuid Afrikanen op! Een twintig tal nieuwerwetsche zedepreekers, die anders wat den Godsdienst betreft zoo wyd van elkander verschillen dat zy zich somwylen niet schamen zich van de koloniale Drukpers te bedienen om een'zeer onchristelyken oorlog tegen elkander te voeren; krygen nu eensklaps in den zin om een algemeene kruistogt tegen de *Brandewyndrinkers* te ondernemen, en vereenigen thans hunne geestelyke wapens, ten einde onder den schyn van hunne eigene natuur te overwinnen, hunne medemenschen onder een nieuw juk te buigen, de meest belovende (zoo al niet de eenigste) bron van 'slands welvaart te vernielen, en de op betere hoop steunende ondernemingen van duizend vlytige, doch reeds half geruïneerde Kolonisten, ten eene maal den bodem in te slaan! En dit alles, onder voorwentsel van een aantal leêglopende Emigranten, alsmede het lieve Hottentots geslacht het *onmatig* drinken afte leeren! (*Hy lacht.*) Ah, ah, ah! het loutere denkbeeld van dusdanig een verbond onder gewaande wysgeeren zou instaat zyn eenen Heraclitus in eenen Democritus te hervormen. Weg, met deze Antediluviaanche Temperantisten! In het water zyn eens alle de boze menschen dezer wereld omgekomen; doch, Noach (een *goed* mensch zynde,) ontkwam alleen de algemeene straf; en deze zelfde Noach staat tevens in het Heilig Boek roemryk als de eerste Wyndrinker aangeteekend. Wy zyn, en zullen immer blyven zyne waardige nakomelingen. Eere zy hem! Leve het druivensap! (*Hy wordt den brief aan Quizz op den grond gewaar.*) Ei! wat is dat? (*Hy raapt hem op.*) Een brief aan Quizz gerigt! en nog niet ontzegeld? (*Hy beziet het cachet.*) Een snaaksche figuur! Dit schynt my wel een brok van den Zodiak te zyn. (*Hy leest wat er op staat.*) *Aquarius*. Juist; dat is de Waterdrager. (*Hy bedenkt zich een oogenblik.*) Wat duivel, dat is immers het zinnebeeld der Temperantisten! Zouden misschien de twee Apostels die my zoo even verlaten hebben, dezen brief onvoorziens, of ook wel met opzet hier hebben laten vallen? Maar, wat

zoudon zy toch van eenen Watervyand gelyk Quizz kunne begeeren? Een proselyt vam hem te maken? Dat zal laat worden! De man is te lekker, te geleerd, te verstandig; zyne *principes* zyn te wel bekend. Neen, dat gebeurt nooit. Intusschen ben ik zeer nieuwsgierig te weten wat zy hem toch te schryven hebben, daar hy Ik zal hem den brief zelf overhandigen. (*Hy wil heen gaan, dochde volgende persoon komt hem in den weg.*)

Zevende tooneel.

ISSEGRIM, GOING-GONE.

GOING-GONE *komt driftig op, met zynen hoed op eene zyde.*

Om's hemels wil, Landsman! gy die toch een halve regtsgeleerde zyt; zeg my, zoo gy kunt, wat zal met er tyd van ons worden?

ISSEGRIM.

Eene aardige vraag! - Waarom, dan?

GOING-GONE.

Humbug op humbug! - Byeenkomst op byeenkomst! - Veel leve! - veel gewoel! - veel gepraat! - veel zotte invallen! - en niets werklyk nuttigs, niets goeds!

ISSEGRIM.

Myn waarde vriend, dat moet u noch verwonderen, noch ergerlyk maken. In een land als dit, waar men zoo vele waanwyzen aantreft die een groot jaarlyks tractement genieten, en hebben daarvoor genoegzaam niets te verrigten, moet het wel zoo gaan. Door het bouwen van luchtkasteelen en het maken van trotsche plannen, zoeken zich deze *eerbegeerigen* den tyd kort te maken; en de yverzuchtigsten onder hen, trachten zich aan de duisternis te onttrekken waartoe zy door hunne natuurlyke bestemming of den aard van hunne amptsbezigheden anders gedoemd zouden zyn, door zich niet alleen als bedillers, maar als hervormers der zeden hunner natuurgenooten op te werpen.

GOING-GONE.

En voornamelyk leggen zich deze erbarmelyke fimelaars, deze kwakzalvers er op toe, om den waaren christen, den vernuftigen koopman, den vlytigen arbeider het brood uit den mond te nemen.

ISSEGRIM, *glimlachende*.

Wat! - Het *brood* ook? - Ik dacht de *brandewyn* alleen.

GOING-GONE.

Ach, mynheer Issegrim! onze politieke toestand wordt hoe langer hoe erger. - Het is gruwelyk! het is hemelgeklaagd! - Onderneem nu in een commercieel vak wat gy wilt; gy krygt *no advance*; het weinig contant dat ons nog overblyft is langzamerhand *going*; terwyl de ziel van den handel, het publiek vertrouwen, namelyk, is reeds lang *gone*.

ISSEGRIM.

Nu, nu, Bob! gy hangt my daar eene mislyke schildery voor. De zaken staan juist zoo erg nog niet. Zy komen u zoo desperaat voor, slechts omdat uwe zwakke oogen thans door den damp van uwe onlangs opgerigte Brandewyn-stokery zoo wat beneveld zyn. Het zal zich wel beteren.

GOING-GONB, *met eene zucht*.

Ja! Wanneer?

ISSEGRIM.

Zodra als het Zuid-Afrikaansche Volk den zwarten sluyer zal hebben weggerukt achter welken deze stoorers van de publieke rust zich verbergen.

GOING-GONE.

Dit zal, vrees ik, zoo gaauw niet gebeuren.

ISSEGRIM.

Dat kan men niet weten. Het zou my, ten minste, in 't geheel niet verwonderen wanneer eerdaags deze woelige Plannenmakers en Genootschappenstichters het zoo bont maken, dat zy zich op het laatste in

hunne eigene strikken verwarren; - ja, dat zy zoo lang dwaasheid op dwaasheid stapelen, tot dat hun windgesticht op hunne hofden instorte, of dat zy (om my van eene figuurlyke uitdrukking van den geestigen Kriekie te bedienen), in eene steeds toenemende philanthropische razerny elkander vellen als - '*een os.*'

GOING-GONE.

Jongens! Jongens! den dag dat zoo iets plaats vond, och, wat zou ik *intemperant* wezen! - Maar, zeg my toch, zou ik dezen Dominé Humbug niet op myne beurt in een regtsgeding kunnen wikkelen?

ISSEGRIM.

Met wat inzicht?

GOING-GONE.

Om *damages* van hem te krygen.

ISSEGRIM.

Maar, op wat grond?

GOING-GONE.

Op grond, mynheer, dat hy zich in eene van zyne laatste *speeches* niet heeft ontzien om de Brandewynstokers met den afschuwelyken tytel van *Gifmengers* te bestempelen; en dat, wanneer de broederschap der Distillateurs zich aan zulke infame beschuldigingen niet gelieft te storen, de op zooveelerlei wyze gezochte verbetering onzer Kaapche Wynen en Spiritus zal ondervinden *no advance*; terwyl de aanmoediging der uitheemsche Drinkers naar elders is *going*, vermits den goeden naam van deze eertyds zoo bloeyende Kolonie kan worden beschouwd als reeds *gone*.

ISSEGRIM.

Maar heeft de ondervinding ons dan nog niet genoeg geleerd dat deze verwaande Drogredenaar voor geene verbetering vatbaar is? Weten wy niet van ouds dat hy trots alle vermaningen gedurig meer spreekt en schryft dan hy verantwoorden kan? En, gesteld hy werd eens door eene regterlyke uitspraak voor *een 'te*

yuerigen waarheidvriend verklaard en tot eene geld boete van eenige honderd Pond Sterlings verwezen? Wel nu! voor de schande is hy ongevoelig; en wat de boete betreft, die wordt hem door zyn Humbug-Collegie weder vergoed, zoo dat hy kort daar na, aan zyne *stichtelyke roeping* getrouw, weder op het toonel verschynt, raast, tiert, hekelt op nieuw, en wat heeft dan de volkplanting er by gewonnen?

GOING-GONE, *ter zyde*.

De kerel moest gedistilleerd worden.

ISSEGRIM.

Hoe gaat het intusschen met uwe Stokery, Bob? Zal dat lukken, denkt gy?

GOING-GONE.

Ach, spreek daar toch niet van! - In het begin ging het tamelyk wel; wy werden van alle kanten aangemoedigd, geprezen, ondersteund zelfs; maar nu, met die vervloekte philipynsche pratjes over *het schadelyke*, ja, *het schandelyke* der distilleerkunst, worden wy aan ons-zelfen overgelaten; en schoon wy het nog niet heel-te-maal willen opgeven, zie ik, ten minste voor het tegenwoordige, *no advance*; het komt my zelfs voor dat onze klandisies zyn *going*; en zeker is het, in alle gevallen, dat myn geduld is *gone*.

ISSEGRIM.

Wilt gy dan myn' raad volgen, Bob; zoo ga eens aan Quizz uw geval verhalen. Hy is, zoo als gy weet, een bekwame Procureur, en daarenboven een verklaarde vyand van het Waterdrinkers Genootschap. Hy zal u zeker een middel aan de hand geven om uwe aangerande Stokers-reputatie met allen luister over den laster der Temperantisten te doen zegepralen.

GOING-GONE.

Ik heb veel van den man gehoord; doch personeel ken ik hem niet.

ISSEGRIM.

Om het even. By eenen man van zyn beroep vervoegt men zich zonder introductie, en men is altoos welkom. Buitendien, hier is een brief dien by waarschyndlyk uit zynen zak heeft laten vallen, en die geschikt schynt te zyn om u een gunstig verhoor by hem te verschaffen. Breng hem dien.

GOING-GONE.

Van wien komt hy?

ISSEGRIM.

Dat week ik niet. Gy ziet immers wel hy is nog niet open. - Ik vond hem hier op den grond liggen.

GOING-GONE. *den brief nemende.*

Maar als Procureur zynde, moge hy misschien.... Staat gy my borg dat hy my zal vragen *no advance?*

ISSEGRIM.

Veelligt zal hy u vragen om uwen brandewyn te proeven.

GOING-GONE.

O, dat met al myn hart!

ISSEGRIM.

Wel dan, ga; en verlies geen tyd.

GOING-GONE, *willende heen gaan.*

I'm going.

ISSEGRIM.

Leg hem uwe zaak goed uit; en kom my naderhand zeggen wat gy by hem hebt uitgerigt. Ik blyf tot twaalf uren op de Beurs. (*Hy vertrekt.*)

GOING-GONE, *den brief aandachtig beschouwende, en zonder Issegrim te hebben zien vertrekken.*

Goed! - Maar ... er is nog iets. - Het singulier geval van dezen ongelezenen brief hier op het Parade-

plein te hebben gevonden, komt my zoo wat verdacht voor. Het kon wel eene paskwil, of de eene of andere soort van Humbug wezen; en dan vriend, zou ik, dunkt my, by Meester Quizz een malle figuur maken, wanneer ik (*Hy keert zich om, en ziende dat Issegrim weg is, zegt met verwondering*) GONE! (*Tegen zich zelven*) Wel, wat nu gedaan? - Ik heb grooten lust onden brief hier maar te laten liggen, of aan een' andere de kans geven er een fooitje by te verdronden. - (*Hy ziet om*) Stil! daar komt juist een onzer Iersche *Settlers* aan. Ik zal dien vragen of hy my van dit ding wil ontlasten. (*Hy roept.*) Halo he! - Landsman! - John - George! of hoe drommel heet gy?

Agtste tooneel.

GOING-GONE, EVERDAY.

EVERDRY, een weinig beschonken.

Mot je my hebben, man?

GOING-GONE.

Ja, vriend; - u roep ik.

EVERDRY.

Vriend! - Dat is wat vrypostig voor zoo weinig kennis! - Niet zoo morsen met de *vriendschap*, als je belieft! - Dat komt een lid van het nieuwe ezelschap alleen toe om my zoo familiaar aan te spreken; en aan jou gezigt kan ik zoo maar zien dat jy tot dat Collegie niet hoort. - Dus, noem my maar eenvoudig by myn' naam; en maak het kort, want ik moet ergens wezen, begryp je?

GOING-GONE.

Wel, help my dan eerst te regt met uwen naam; want ik kan dien immers niet gissen.

EVERDRY.

Ik heet Everdry; - Andrew Everdry, myn goeye man! - en ben een leerling *Tumberlantis*, om je te dienen.

GOING-GONE, *verwonderd.*

Een leerling Temperant.... Wel, geloof my vry, ik had eerder uwen naam dan dat laatste geraden! Nu dan, vri man, wil ik zeggen, gy kunt my een plesier doen.

EVERDRY.

Zeg maar op. Wat moet dat wezen!

GOING-GONE, *hem den brief vertoonende.*

Dezen brief eens te brengen waar hy wezen moet.

EVERDRY.

Met al myn hart. - Waar zal dat zyn?

GOING-GONE, *hem met de hand wyzende.*

Gy gaat deze straat regt op; - dan draait gy eens links en kort daarna eens regts, en gy bevindt u vlak onder de stoep en voor 's mans huis deur. Gy kunt niet mislopen. - Buitendien, hebt gy slechts te vragen aan den eersten dien gy tegen komt. Iedereen hier ter stede kent den Procureur Quizz.

EVERDRY.

Wacht eens! - Die straat op, niet waar?

GOING-GONE.

Ja

EVERDRY.

Dan eens links draayen?

GOING-GONE.

Juist zoo.

EVERDRY.

Dan weder regts?

GOING-GONE.

Accuraat.

EVERDRY.

En de man heet Quizz?

GOING-GONE.

Ja wel.

EVERDRY.

En hy is Procureur?

GOING-GONE.

Procureur. ja.

EVERDRY.

En wat ben jy?

GOING-GONE.

Wat ik zelf ben, doet hier niets af. Gy hebt alleenlyk

EVERDRY, *hem by den arm vasthoudende:*

Ha! met je permissie, landsman! dat doet hier verduiveld veel af. Zoo even heb je my myn naam gevraagd, nou mot ik jouwen ook weten.

GOING-GONE, *zich van hem willende losmaken.*

Maat! *no advance* van dien aard als ik u bidden mag! - Gy kunt wel spreken zonder uwe handen te gebruiken. - Myn naam, terwyl gy dien zoo gaarne weten wilt, is *Going-gone.* (*Hy zoekt om weg te lopen*)

EVERDRY, *hem tegenhoudende.*

Neen, man! - die laatste helfte van je kluchtige naam kan-je weder inslikken als jy verkiest; maaar zoo makkelyk kom je uit de klauwen van een' *Tumberlantist* neit los.

GOING-GONE.

En nu, wat zal dat?

EVERDRY.

Ik mot eerst onderzoeken, en dat ter degen, eer ik je malle boodschap op my neem, of er altemets geen *foppatie* achter steekt, begryp je? Want

GOING-GONE

Want wat?

EVERDRY.

Want als ik in 't minste bespeure dat jy den gek met my hebt willen scheeren, zoo zeg ik je op zyn goed iersch: *I'll knock you down.*

GOING-GONE, *verlegen.*

Hoe! - Dat *knock down* behoort immers tot myn departement. Zoudt gy aldus *zonder Licencie* in myn vak durven treden; gy, die u nog al verhovaardigt tot de Orde der Temperantisten te behooren?

EVERDRY.

In die Orde ben ik, wel is waar, maar een leerling, doch ik volg niettemin het voorbeeld van onzen Rector Muilpeeren zeer stiptelyk na, en ben aanstonds klaar aan den eersten kerel die brutaal genoeg is om zich verstandiger te waanen dan ik, een paar blaauwe oogen te geven.

GOING-GONE.

Dus de wyze waarop de Ridders der Matigheid hunne uitstekende wysheid en *philantropie* aan den dag leggen?

EVERDRY, *invallende.*

Is tweederlei, man! - Met de pen, *à la John Brute*; of met de vuist *à la Muilpeeren*. - Met de eerste methode (en dat is de myne niet) heb je anders niets te doen dan het Woordenboek der viswyven open te slaan, de allergemeenste scheldwoorden er uit te nemen en die door middel van een windbus welk men *Advertiser* noemt op uwe tegen party los te schieten. Doch, de andere manier bestaat alleen daarin, dat men den geenen die ons wil tegenspreken de hersens dreigt in te slaan; en deze argumentatie zal ik juist tegen je gebruiken, meester Going, als jy my niet zegt tot myn saksfaksie, waar of jy uithangt, en wat of jy dryft; - zie je?

GOING-GONE.

Kerel! Ik zeg u blyf van myn lyf af, of ik zal om hulp roepen.

EVERDRY.

Dat baat-je niks, heerschap! want de Policie is ook al op de zyde van de Tumberlantisten, mot je weten.

GOING-GONE.

Maar, wat wilt gy dan eigenlyk van my hebben?

EVERDRY.

Ik wil weten waarom dat jy hier stond te pierewaayen toen ik je zoo even in het oog kreeg, en wat of je met dien brief voor hebt.

GOING-GONE.

Ik ben hier om commercie-zaken, en wacht naar iemand. Wat den brief op zich zelven aangaat, hy is hier op den grond gevonden geworden, maar ik weet even min als gy, van wien hy komt, noch wat hy behelst. - Door u te vragen of gy hem aan den heer Quizz wildet bezorgen, was myn eenigste oogmerk om u aan een fooi te helpen; doch, indien gy het niet verkiest te doen, zoo kunt gy hem, wat my betreft, weder weg smyten; en uwen weg vervolgen zoo als ik den mynen.

EVERDRY.

Wou-je my aan een fooi helpen, man?

GOING-GONE.

Gewis. - Daarom heb ik u geroepen.

EVERDRY.

Wel, dat is nog al vriendelyk van je! - en ware het niet dat ik myn laatste *sikspens* in *the Union* voor een uur geleden verkwanseld heb, zou ik je wel daarvoor willen trakteeren.

GOING-GONE.

Als een vrome Temperantist, hebt gy vermoedelyk die *sixpence* in de zendelings-bus gegoooid; - dat is braaf!

EVERDRY.

Ja, dat hoor ik! - Neen, maat! in *the Union* waar ik geweest ben, ziet men in stede van een *Missionarybox* alleen des Kasteleins-geldlade; en daar, meen ik, is myn laatste stuivertje ingerold; versta-je?

GOING-GONE.

Nu, dan hebt gy er ook iets voor genoten.

EVERDRY.

Dat beloof ik je! - Een dram of zes zeven.

GOING-GONE.

Wat! - Immers toch geen brandewyn?

EVERDRY.

Ha! de lekkerste *creature* die ik in lang gedronken heb. - Myn mond watert nog als ik er aan denkt!

GOING-GONE.

Hoe! - Een Temperantist, brandewyn drinken?

EVERDRY.

Pah! man, jy bent er nog niet achter! De beste *Temperantist* als het er op aan komt drinkt als een ketter.

GOING-GONE.

Dat week ik; maar toch geen brandewyn.

EVERDRY.

Waarom dan niet, als die met water *getemperd* is?

GOING-GONE.

Ik dacht dat gy een eed moest doen, dat gy

EVERDRY.

Ach, wat bocht! - Hoeveel duizend eeden doet men niet hier te lande op eenen dag?
 - Er word tegenwoordig mée-gemorst. - Geen mensch stoort zich meer daaraan. -
 Buitendien, heb ik je immers reeds gezegd dat ik nog maar eerst een Nieuweling,
 een Leêrbroer, onder de *Tumberlantisten* ben; zoo dat men toch van my niet kan
 verwachten, dat ik my als een zot van alle de vermaaklykheden dezer wereld speenen
 zal, alvorens ik myn' proeftyd door gestaan heb? wat denk je?

GOING-GONE.

En, hoe lang duurt die proeftyd, wel?

EVERDRY.

O, dat is onbepaald. - Voor den eenen meer, en voor den anderen minder. De myne,
 denk ik, zal eindigen zoo dra als hy my verveelt.

GOING-GONE.

Alsdan wordt gy plechtig in de orde gewyd?

EVERDRY.

Of er uit geboend; een van beide - Maar, om weêr op den brief te komen, - wat moet
 er meêr gedaan worden?

GOING-GONE.

Dat laat ik volkomen aan u over. Breng hem aan Quizz, of laat hem hier liggen; het
 is my geheel onverschillig.

EVERDRY.

Gy weet gaêr niet wie de schryver is?

GOING-GONE.

Hoe genaamd niet.

EVERDRY.

Noch wat er in staat?

GOING-GONE.

Even min.

EVERDRY.

Wel, dan moeten wy het eens vernemen. (*Hy breekt den zegel open.*)

GOING-GONE.

Man! wat bestaat gy toch?

EVERDRY, *opent den brief en tracht de handteekening uittemaken.*

Wacht eens! (*Hy leest.*) 'Mal-Mol-Mormeldier -Muilezel-Meelpap!' - Wat duivel is dat toch voor een naam?

GOING-GONE, *over zynen schouder lezende.*

'Muilpeeren.'

EVERDRY, *half verschrokken.*

Muil ...! - Onze Rector, by sint Patrick.

GOING-GONE.

Wat heeft die *grootte* Kampvechter aan den *kleinen* Quizz toch te schryven?

EVERDRY, *hem den brief terug gevende.*

Lees; dan zal-je het weten. Voor myn' part ik kan dit gekrab niet ontcyferen.

GOING-GONE, *lezende.*

'Waarde Heer Quizz!' (*sprekende*). Het begin is nog al zeer vriendelyk.

EVERDRY.

Ja, ja: het begin is by ons altyd goed.

GOING-GONE, *lezende.*

'Ik heb u somtyds wel voor een' *plaaggeest*, maar nimmer voor een *haatdragend mensch* aangezien; en kan my dus bezwaarlyk verbeelden dat de herinnering aan de beuzelachtige *altercatie* die by onze eerste quasi publiek *Meeting*, tuschen u en myne Collegas heeft plaats gehad u nog in het minste op de Temperantisen *generaliter*, of op my *particulariter*, ver-

bitteren kan; - te meer, daar gy thans volkomen overtuigd dient te zyn, dat wy destyds niet anders handelen kon, wyl ieder onzer leden behoorlyk zyne beurt had om te spreken, en daar zyne reeds lang te voren klaar gemaakt en uit het hoofd geleerde *speech*, zich tot eenen byzonderen tekst bepalen moest; zoo dat gy door uw plotselyk invallen niet alleen de ketting van ons heimlyk verbond dreigdet te verbreken, maar dat gy in de daad door uwe mythologische inleiding ...'

(*Sprekende.*) Het louter aanmerken, hoe Bacchus zich van zyne aanbidders verlaten ziende, by Venus vertroosting zou gaan zoeken, waarschyglyk.

(*Hy leest*) - 'door uwe mythologische inleiding de gemoederen van onze *oerwaarden* zodanig schoktet, dat de *jongstgehuwden* onder onze vrienden zich haasten moesten hunne kuische wyfjes het lokaal te doen verlaten, uit vreze dat gy ons een boekdeel van zeer *onstichtelyke anecdotes* tegen het hoofd zoudt werpen.'

(*Sprekende.*) Ja toch! (*Hy lacht.*) Ach, ach, ach! De vlugt, of liever het haastig wegvoeren van dit twintigtal jonge vrouwtjes uit de vergaderzaal, bragt my terstond de *Sabynsche-maagden roof* voor den geest. Ik moet nog lachen als ik er aan denk.

(*Hy leest voort.*) 'Nu, wanneer gy u slechts onze teleurstelling gelieft te verbeelden, by het weglopen van deze onschuldige echtgenooten die wy daar juist met een politiek oogmerk hadden ingeleid, en gy voegt er nog by de gefundeerde apprehensie dat gy de geestelyke zedigheid van sommige Broeders onzer Orde, door het opzettelyk zinspeelen op het een of ander u bekend gevalletje, zoude kwetsen: dan zult gy wel zelf inzien dat ons geen ander middel overbleef dan u, zoo niet door onze bedreigingen te doen *zwygen*, ten minste door ons geraas het *voortvaren* te beletten. - Doch, deze kortstondige, en door uzelf ontvlamde gramschap is (althans by my) reeds lang voorby; en myn vurigste verlangen is, dat dezelve in uw geheugen geene diepere sporen mogt hebben

nagelaten. - Als een' waardige voorstander der Matigheid bied ik u dus den handdruk der verzoening aan,'

(*sprekende.*) Te duivel! dat noem ik eene *advance!*

(*Hy leest,*) 'en acht het volmaakt overeenkomstig het karakter van een' waaren Ridder Temperantist om myn ongelyk te erkennen, en tevens myne nog onbekeerde natuurgenoeten een voorbeeld van zelfsbeheersching en toegevendheid te geven. - Tot grooter bewys dat my dit volkomen ernst is, nodig ik u heden, als vriend, tot een klein familie-maal ten mynen huize, Humbug-street No. 1001; daar ik buitendien brandend van begeerte ben om u te overtuigen dat de tafel van eenen Temperantist met andere dranken voorzien is, dan wat de ongewyden boertende verkiezen te nomen *Adams wyn*.

In de hoop dat gy deze uitnodiging niet zult versmaden, noeme ik my *als voorheen*, uw berouwhebbende en genegene dienaar en vriend

MUILPEEREN, *Rector.*'

EVERDRY.

Wel nu, Maat! wat zeg-je nou van de *Turbulentie* van onze Ridders Tumberlantisten?

GOING-GONE, by zich zelven.

O welk een uitmuntende brief van aan beveling zou deze my by Quizz geweest zyn, had ik deszelfs inhoud kunnen vermoeden!

EVERDRY.

Zie-je wel dat die Rector Muilpeeren ver van een waterschildpad te zyn, in tegendeel een loze vos is, jelui allegaâr te slim? - He! zie-je dat nou wel? - Kyk, ik ben zoo aangedaan over 's mans fiselefie, dat ik ter zyner eere eenen vollen bottel van je Kaapsche Moe.... Hoe nome je het ook? - in een teug zou kunnen ledigen.

GOING-GONE.

Dien kunt gy krygen, beste! - Volg my maar naar myne stokery?

EVERDRY, *verwonderd*.

Je stokery? - Heb-je eene stokery? - En wat stookje dan?

GOING-GONE.

Juist dat geene dat uw vermaarde Genootschap heeft goed gevonden met den naam van *vergif* te bestempelen; - namelyk, Brandewyn.

EVERDRY, *met eene buitensporige vreugde*.

Wel, wat sapperloot, man! Waarom heb je my dat niet eerder gezegd? Wy staan hier als twee gekken op het droge Parade Plein over eenen lompen brief te krakeelen, terwyl wy ons op eene *comfortabele* wyze naast eene uwer distilleer-ketels had kunnen nederzitten en met *spirit* onze drink-principes over en weêr sustineeren. Ik wist ook al niet hoe of het kwam dat ik met een zoo dorstig werd, toen ik je zag. Kom, *Honey!* Laten wy 'ereis je stokery gaan bezoeken; en als je brandewyn goed is, dan beloof ik je dat ik hem wyd en zyd by alle myne landslieden in circulatie brengen zal, in spyt van alle de kwakzalvers en humbugpreekers dezer Zuid-Afrikaansche wereld! (*Zy vertrekken.*)

Einde van het eerste Bedryf.

Tweede Bedryf.

Het Tooneel verbeeldt een klein vertrek ten huize van Krikie, waarin de Temperantisten hunne geheime Committees houden.

Eerste tooneel.

KRIKIE, komt driftig binnen met eene party flessen vol Peperminten en Zuiker banketten, als ook eenige potten van Hofmann's Konfyt onder de armen BACCHANALIA, verschynt aan de tegenovergestelde zyde met een groot pak Papieren, welk hy op de tafel nêer zet.

KRIKIE, tegen Bacchanalia, terwyl hy zyne potten enz. ook op de tafel zet.
Zoo driftig, meester Bacchanalia! Zoo driftig!

BACCHANALIA.
Driftig juist niet; maar punctueel.

KRIKIE.
Onze vrienden zullen haast hier zyn?

BACCHANALIA.
Stoeleman Puff, de kleine Adam, en de vriendelyke Kozak, volgen my op de hielen.

KRIKIE.
En onze waarde Dominé zit boven met John Brute te kouten.

BACCHANALIA.
Zy zullen welhaast zuur opkyken.

KRIKIE.

Waarom?

BACCHANALIA.

De *Rapporten* die ik hier breng en die aanstonds door den *Loco Presidis* aan het Committee zullen worden voorgelezen, zyn in 't geheel niet gunstig.

KRIKIE.

Wat geven zy dan voor nieuws?

BACCHANALIA.

Vriend! ons systema van *Matigheid* maakt bedroefd weinig opgang.

KRIKIE.

Ach, kom!

BACCHANALIA.

De Wynboeren, de Winkopers, de Stokers, de Tappers, en al dat tuig van Cognac, - Rum, - Wiskey, - Arak, - Jenever, - Liqueur en Punch-drinkers, staat ons in den weg. Zy spannen tegen ons te zamen.

KRIKIE.

Dit was wel vooruit te zien.

BACCHANALIA.

Zy dryven de spot met onze wysbegeerte; - maken onze beste sprekers na; - satiriseeren onze *Meetings* ridiculiseeren onze personen.

KRIKIE.

Dit is hemelschreeuwend!

BACCHANALIA.

En, wat het ergste is zy maken meer proselyten, dan wy.

KRIKIE.

Wat gy zegt!

BACCHANALIA.

Ja, zelfs eenige onzer eerste en vurigste medewerkers hebben onzen *Aquarius* reeds verlaten om zich onder de vaandels van deze Brandewyn-filosoofen te scharen.

KRIKIE.

Is het mogelyk!

BACCHANALIA.

Wat zeg ik, ô schande! - Geen veertig schreden van hier heb ik eenen onzer onlangs geïnitieerde landgenooten smoor dronken op de Keizers-Gragt zien liggen!

KRIKIE.

Tut, tut, tut! (*Hy byt aan zyne nagels.*)

BACCHANALIA.

En dat beest in zyne dronkenschap roept nog al elk voorbygaander toe: 'Ik ben een *Temperance-man!* een *Matigheids-brôer!*'

KRIKIE.

Ik sta verstomd!

BACCHANALIA.

Het is om te yzen!

KRIKIE.

En wie was het, toch?

BACCHANALIA.

De ongeneeslyke Tommy Sipdrams.

KRIKIE.

O, die? - (*Met eene zucht.*) Ja! het zal zeker heel zwaar vallen deze ruwe Hibernianen ons geloof te doen aannemen!

BACCHANALIA.

Zy hebben zulk eene ingeborene afkeer voor het waterdrinken.

KRIKIE.

Juist. Zy zeggen het is een vocht dat alleen goed is voor kikvorschen.

BACCHANALIA.

Het lesscht hunne onbluschbare dorst niet.

KRIKIE.

Die verstokte zondaars!

Twee Letterzetterz komen binnen: de eene eene mand vol Siedlitz-Powders doosjes, de andere een schenkblad met gevulde karaffen en eenige glazen brengende.

KRIKIE, tegen de Letterzetterz.

Zet dat alles op de tafel neder. (*Tegen Bacchanalia.*) Kon men dat dwaze volk slechts overreden om van myne uitmuntende *Seidlitz Powders* eens te proeven; dat zulk een kostelyk iets is voor de dorst; - dan zoude ik toch met eer en *philantropie* myn goed kunnen kwyt raken. Want, deze doosjes zouden zy van my *very cheap*, zeer goedkoop krygen.

De Letterzetterz na alles op te tafel geschikt te hebben, vertrekken weder.

BACCHANALIA.

De elendigen! - Na het groot voorbeeld dat wy hen geven!

KRIKIE.

Juist. Een allervoortreffelykst voorbeeld!

BACCHANALIA.

Na dat onze geleerde Dominé hen, in eene krachtige redevoering zoo klaar heeft gedemonstreerd dat de man die zich aan *spiritus* dronken drinkt, na zynen dood de poorten des Hemels voor hem gesloten zal vinden!

KRIKIE.

En ik, nog al, die door myne Courant zoo dikmaals den vromen, zoo wel als den berouwhebbende hebt geïnformeerd dat ik de *Key of Heaven* voor *inkoopsprys* verkoop!

BACCHANALIA.

Het is om op dat *Europische-ras* woedend te worden.

KRIKIE.

Onze *maximes* zullen, denk ik, by de Philipynen beter ingang vinden.

BACCHANALIA.

Ja! ô ja! steun daar maar op! Wy weten immers reeds by ondervinding wat het prediken en vermanen by dit Hottentotsch-geslacht vermag. Dunkt het u, misschien, dat zy al veel voordeel hebben getrokken van alle onze pogingen om hen te beschaven en hen de *blessings* der vryheid te doen beseffen? Zulk een ongezeglyke Philipyn verkoopt immers zyne vrouw, zyne dochter, - verzaakt eer en geloof om een *zoopje*; en offert zonder de minste bedenking alle de hem beschrevene gelukzaligheid van eene andere wereld op, aan de onwederstaanbare wellust van zich dood te zuipen in deze.

KRIKIE.

Gy doet my waarlyk beven! - Er staat tog in eene van myne Couranten dat op Bethelsdorp

BACCHANALIA.

Ach! maar, wie gelooft thans uwe Courant?

KRIKIE.

Ik, zeker het allerminste. Nogthans *John* bevestigt het zoo! ...

BACCHANALIA.

Nu, die heeft ons ook lang genoeg knollen voor citroenen verkocht. - Maar zyn tyd is voorby. - De

menschen laten zich nu door dien *Brute* zoo ligt niet meer soppen.

KRIKIE.

Ja, maar, als hy tegen deze ongelovigen weder kwaad wordt, en beschryft hen op nieuw als* *smeerlappen*, *ezels*, *babianen*, en zoo voort, en zoo voort, en als de *Literary Gazette* ook al meê doet!

BACCHANALIA.

Wat? - Ach, zwyg toch van de lafste aller Gazette! - Wie leest het? - De menschen zyn hier reeds te verlicht en hebben te veel achting voor zich zelve, om zich voor een oogenblik aan de schribbelaryen van eenen hekelzuchtigen manteldraayer te bekreunen, die

KRIKIE.

Maar, als onze eerwaarde Commandeur ons blyft assisteeren?

BACCHANALIA.

Dominé Humbug?

KRIKIE, omziende.

Zacht wat! - Daar is hy.

Tweede tooneel.

De vorigen; Dominé HUMBUG, Sir J. BRUTE.

D. HUMBUG, tegen Bacchanalia.

Goeden morgen, Stoffel.

BACCHANALIA, zich diep voor hem buigende.

Ik heb de *eer* met allen schuldigden *eerbied*, zyne *Eerwaarde* den Groot-Commandeur Humbug Philipumpkin te groeten.

* Zie de *South African Commercial Advertiser* van de jaren 1830-31 en 32.

Sir J. BRUTE, *norsch tegen Krikie.*

Zet toch stoelen by de tafel, jy.

KRIKIE.

Op het oogenblik. - Ik moet nog wat gaan haalen. -

(Hy loopt haastig weg.)

D. HUMBUG.

Is dit uw maandelyk verslag, Stoffel?

BACCHANALIA.

Ja, uwe eerwaarde; en een droevig verslag, tevens.

Sir J. BRUTE, *gezet en leunende met zyn elboog op de tafel.*

Komt Riddersporen dan niet?

BACCHANALIA.

Hy is met onzen geleerde Rector Muilpeeren naar de Nieuwe Markt gaan wandelen, waarde Brute.

D. HUMBUG.

Wat heeft hen derwaards gelokt, Stoffel?

BACCHANALIA.

Zy hebben vernomen dat een groot aantal Wynboeren van de buiten distrieten met hunne wagens aan het opkomen zyn; en dewyl deze boeren de Markt moeten passeeren, zoo begeven zich deze twee yverige Temperantisten op dien weg om te zien of zy onze Inteenings-Lysten met de namen van eenige *Wagendryvers* of *Osseleiders* niet kunnen verryken.

D. HUMBUG.

Ha, dat is braaf, Stoffel! *(Tegen Sir John)* Hoort gy dat wel, John?

Sir J. BRUTE.

Ja. Maar, als deze twee Broeders in hunne philanthropische werving slagen willen, dan moeten zy vooral zorg dragen dat hunne Recruten niet in de Stad komen.

D. HUMBUG.

Waarom, lieve zoon?

Sir J. BRUTE.

Om dat het gezigt van de eerste Winkroeg veel luider tot het hart dezer Hottentotten zal spreken, dan alle de *Pathos* welke onze vrienden tot hunne bekeering mogten bezigen.

BACCHANALIA ter zyde.

Helaas! Myne Hottentottenkennis zal dit argument niet verwerpen!

D. HUMBUG.

Ach, foei toch, John! - Hoe kunt gy zoo onchristelyk van dit lieve volk spreken!

Sir J. BRUTE.

Denk aan Hendrik Kok.

D. HUMBUG verlegen.

O, die! - Doch zy gelyken niet allen naar Ach, John! ik had liever gewenscht dat gy dien naam niet genoemd hadt. Elk maal dat my die gekke historie van Kok in de gedachte komt, is het my als of een *twee honderd ponds* gewigt myn menschlievend hart zwoegen doet.

BACCHANALIA, ter zyde.

Dat wil ik wel geloven.

Derde tooneel.

De vorigen: PUFF, BARBARUBRA, SCOTUS.

PUFF, tegen Humbug, voor wien hy zich zeer diep buigt.

Pax!

BACCHANALIA, tegen Brute, hem de hand drukkende.

Fraternitas!

SCOTUS, *tegen Bacchanalia, met eene kleine hoofdbuiging.*
Et Temperantia, proesertim!

D. HUMBUG, Sir J. BRUTE, en BACCHANALIA, gelyk.
Inter nos semper floreat.

KRIKIE, *vertoont zich met eenige pakken snuif onder de armen, en zegt zoo als hy binnen komt:*
Amen!

Verscheidene Knechten brengen stoelen en plaatsen die rondom de tafel.

Sir J. BRUTE, *tegen Krikie.*
 Wat brengt gy ons toch daar?

KRIKIE.
 Snuif, myn waarde! - Versche snuif, goede heeren! - De beste *Lundy Foot, Princes Mixture*, en *Irish Blackguard* die aan de Kaap te krygen is. Gy kunt u daarop verlaten.

D. HUMBUG, *tegen Krikie.*
 Man! - Zeker hebt gy'er de snof al van, dat eenige dezer heeren met eene ledige doos naar herwaards gekomen zyn; en uwe schraapzucht laat u niet toe, al ware het slechts voor een paar uren, om uw personeel belang aan het algemeen welzyn op te offeren. - Ach, Krikie! Krikie! - Hoe loopt het toch met u af, indien eerstdaags het Commerciewezen het besluit neemt om zich tegen het *monopolium* te wapenen, zoo als wy thans tegen de *dronkenschap* doen?

KRIKIE.
 Maar, vader Humbug! myn goed is altyd zoo *very, very cheap!*

Sir J. BRUTE, *op zyne horologie ziende.*
 Komt, heeren! laten wy een' aanvang met onze bezigheden maken; want het is reeds een uur; en daar ik iets vroeger gebitterd heb dan naar gewoonte, zoo begint myne maag al te kribbelen.

KRIKIE, zacht tegen Brute.

Wil ik eene fles ansjovies voor u openmaken, beste?

Sir J. BRUTE, driftig.

Ach, loop met uwe ansjovies en pekels naar *Culbaisairia*!

D. HUMBUG, tegen Puff.

Myn zeer geeerde Stoeleman, neem uwe plaats, als 't u belieft!

PUFF, met bescheidenheid.

Moet ik dan van daag alweder voorzitten?

D. HUMBUG.

Ach! gy doet het zoo goed!

BACCHANALIA.

Het staat u zoo wel!

BARBARUBRA.

Niets ontbreekt u dan myne boksbaard, om een algemeen gezag in te boezemen.

SCOTUS.

En een geheugen zoo goed als het myne, om de gapende bystanders te verstommen.

PUFF, den Presidentstoel aanvaarende.

Ik ben u zeer dankbaar voor dit uitstekend bewys van

Sir J. BRUTE, zonder hem te laten uitspreken, tegen Bacchanalia.

Kom, Secretaris, kraam maar uit!

Zy gaan allen zitten.

D. HUMBUG, tegen Brute.

Gy hebt zulk eene haast, *schoon kind*!

* Een Land waarvan de Schryver van dit stuk eene *sublime* beschryving heeft gelezen in een naamloos Pamphlet alhier in het jaar 1834 gedrukt.

Sir J. BRUTE.

Ja, papa! By my moet alles op een handgalop gaan.

Een knecht brengt een kist vol schagten.

BACCHANALIA, zyne papieren losmakende, en een derzelve aan Puff overreikende.

Hier, uwe eerwaarde, is het eerste Rapport, waaruit tot myn innigst leedwezen, uwe eerwaarde en de verdere eerwaarde Leden van dit eerwaardige Genootschap zullen ontwaaren

Sir J. BRUTE hem in de reden vallende.

Nu ja, stil maar! dat zullen wy zoo horen.

KRIKIE, tegen Humbug.

Alle deze Rapporten zal ik zeker moeten drukken?

D. HUMBUG.

Het kon ligt gebeuren.

KRIKIE.

Delightful! - Maar wie betaalt?

BARBARUBRA, met de vuist op de tafel slaande.

Stilte, daar!

PUFF.

Ik zou gaarne de zitting met eene gepaste aanspraak openen, geachte Broeders! doch ongelukkigerwyze heb ik dit maal myn boekje te huis gelaten, en myne memorie is zoo zwak!

SCOTUS.

Wel, daarom ben ik immers hier, myn waarde eerwaarde - Ik wil u met eene myner geprepareerde *improvisatiën* dadelyk uit de verlegenheid helpen, indien de overige mede-leden zulks noodig oordeelen.

ALLEN.

Neen, neen.

D. HUMBUG, tegen Scotus.

Bewaar uwe welsprekendheid voor de openbare Receptie van dezen avond.

Een Drukker brengt een kist gevuld met flesjes rood- en zwarte Inkt.

Een ander eenige riemen papier van verschillende formaten.

Een derde een party Loode-inktkokers welke hy een voor een op de tafel, voor elk zittend lid plaatst.

KRIKIE, tegen de twee eerste Drukkers.

Zoetjes! - Zet dat hier naast my. - Goed. (*Hy wyst met de hand dat zy weder vertrekken moeten.*)

BACCHANALIA, tegen Krikie.

Hebt gy van deze Inktkokers te koop, vriend Krikie?

KRIKIE.

O, eene menigte! en zoo *very cheap*!

Sir BRUTE, tegen Puff.

Ter zake; kom!

PUFF staat op, kucht een paar malen en leest overluid het volgend Rapport.

‘Op laatstleden Maandag den 28sten dezer, omstreeks 1 uur des namiddags is op den weg naar Papendorp door eenen politie dienaar ontmoet, de persoon van zekeren Jack O’Groggy, zynde een Iersche Settler die, in eenen staat van dronkenschap’

D. HUMBUG, met gevoel.

Gelukkig, geen Hottentot!

Sir J. BRUTE.

O, dat wist ik al!

BARBARUBRA, op de tafel slaande.

Stilte!

PUFF, vervolgende.

‘Zyne vrouw met eene soort van *kirie* welke hy noemde *shillelah*, zoo duchtig kastydde, dat gemelde dienaar zich pligtshalve gedwongen zag dezen vredenbreuk te doen ophouden door zich dadelyk van de persoon van gezegde O'Groggy te verzekeren en hem, zoo dronken als hy was, voor den Resideerende Magistraat te slepen; in presentie van welken gezegde O'Groggy de onbeschaamdheid had te beweerden dat hy tot het *Matigheid Genootschap* behoorde....’

SCOTUS.

O, *impudentia!*

PUFF, voortlezende.

‘Waarop de wyze Magistraat ter voorkoming van verdere scandaleuse Assertien van de kant des gearresteerden, hem provisioneel in 's Heeren Gevangenhuis heeft gecommitteerd, en per missive aan den edelen Riddersporen, groot Kanselier en eerste Secretaris van de Broederschap der Temperantisten, eene officieele communicatie van dit geval doen toekomen, met verzoek om zich *ex-officio* by dezen Delinquent te willen vervoegen, ten einde hem te onder vragen en met zyne Aanklagers te confronteeren, of zulke verdere maatregels te nemen als aan hem, den edelen Secretaris, zal voorkomen te behooren.

BARBARUBRA.

Zie daar eene nobele handelwyze, die zeer veel eer aan dezen edelen Magistraat doet.

D. HUMBUG.

O, ik ken den *worshipful man!* - Hy is een Temperantist van het hoofd tot de voeten.

KRIKIE opstaande, en zyne snuif aan ieder een presenteerende.

Laten wy hierop een snuifje nemen. (*Na dat hy rond is gegaan en dat sommige leden een snuifje genomen hebben, komt hy op zyne plaats terug en schryft in een klein rood boek, de volgende woorden welken hy halffluid aan zich zelve dicteert:*) Voor een pond *Irish Blackguard*

Sir J. BRUTE, tegen Bacchanalia.

Schryf eens op uw' *memorandum*, eer ik het vergete, dat Sir John Brute straks eene motie doen wil, aangaande dezen vromen Magistraat.

KRIKIE, haalt schielik verscheidene boeken schryfpapier uit de kist die naast hem staat, en biedt die aan Bacchanalia, zeggende:

Welke soort papier verkiest gy, waarde Broeder? Hier hebt gy *Elephant, Imperial, Royal, Foolscap, Medium, Post* en *Note-writing*, als ook by dezelfde gelegendheid *Vloei* en *Krulpapier*, tot uwen dienst; en alles spot, spot, spot koop, ik verzeker u.

BACCHANALIA neemt een boek van het kleinste formaat papier, en Krikie teekent het aan.

D. HUMBUG, tegen Puff.

Nu, wat heeft de goede Riddersporen daarop gedaan?

PUFF, lezende.

‘Zoodra had de edele Kanselier dezen brief niet gelezen of hy stond van tafel op.....

BACCHANALIA die intusschen heeft geschreven.

Dat dit letterlyk waar is, kan ik getuigen; want ik

zat met den lieven man aan zyne *tiffing-tafel*, en wy nuttigden elk een ligt Kollewyntje met een glas water en melk, toen hem de Missive overhandigd werd, en

BARBARUBRA.

Ik verzoek den vriend Bacchanalia zich te willen herinneren dat het geen Secretaris toekomt om onzen Stoeleman aldus in de reden te vallen. Ieder moet hier zyne beurt afwachten.

SCOTUS.

Dat is regt.

Sir J. BRUTE.

Dat zeg ik ook.

D. HUMBUG, tegen Puff.

Vervolg, waarde Broeder.

Hier heeft eene kleine pantomime tusschen Bacchanalia en Krikie plaats. Den eerste, zyn' pen willende versnyden, wordt door den andere eene kaart vertoont waarop twee dozynen nieuwe pennemessen staan. Bacchanalia neemt er een van af.

KRIKIE, binnen's monds, terwyl hy opschryft.

Dito, voor een extra - fyn - staal - dubbel-lemmer pennemes

PUFF, voort lezende.

'Hy stond van tafel op en begaf zich oogenblikkelyk naar den geïncarcereerde, welken hy ook dadelyk erkende voor een' der kortelings by ons geïncorporeerde Candidaten die, na op ons philanthropisch aanraden, zynen naam in ons groot Register geteekend, en het krachtig drinkformulier der Broederschap als het rigtsnoer van zyn toekomstig levensgedrag aangenomen te hebben, zich echter

niet heeft geschaamd om ons dus zoo schielyk en zoo openlyk afvallig te worden, en in de profane wereld nieuwe buitensporigheden te begaan die hem voortaan onwaardig maken als lid van ons Collegie te worden geconsidereerd, ten zy hy, door het betalen van eene naar de groote zyner misdaad geëvenredigde Geldboete, de schande weder uitwissche die hy voor een' korten tyd op den edelen tytel van Temperantist heeft doen vallen.' - Geteekend: 'BACCHANALIA, tweede Secretaris.' *(Puff legi het Papier op de tafel, zit zich weder en zegt:)* DIXI. *(Een woord welk hy erhaalt van het einde van elk Rapport dat hy leest.)*

BARBARUBRA.

Ja! wat geldboete zou men wel zulk een' liederlyken kerel kunnen opleggen?

BACCHANALIA.

En hoe betaalt hy die?

SCOTUS.

Neen, neen; geen boete.

D. HUMBUG.

Zyn naam moet slechts van de Lyst der Temperantisten geroyeerd worden.

Sir J. BRUTE.

Ja, ja. - Schop hem uit!*

PUFF, tegen Brute.

Bedaar! bedaar, lieve Broeders! - Laten wy niet uit het oog verliezen dat *Temperantia*, de dochter is van *Prudentia*, die eene zuster is van *Tolerantia*, terwyl *Patientia*

* Eene expressie welke het *Matigheids-volk* publiek in het Commerciehuis tegen den Hr. *Buckton* gebesigd heeft. Zie de *S.A.C. Advertiser*, No. 484.

KRIKIE.

Dat is voor niet, waarde Stoeleman! onze vriend Brute kent geen andere *entia* dan *Impertinentia*.

Sir J. BRUTE, driftig.

Wat zegt die daar?

BARBARUBRA.

Kom, kom! wy moeten hier vooral onze *Continentia* bewaren.

PUFF, tegen Bacchanalia.

Waar is het tweede Verslag?

BACCHANALIA, hem een ander papier gevende.

Hier, uwe eerwaarde.

PUFF, staat op en leest:

‘Op heden den 16den dag van de maand February des jaars onzes Heeren 1832.’

Sir J. BRUTE.

Wat is dat? - Eene Notarieele Verklaring?

BARBARUBRA.

Houd toch uw' mond!

BACCHANALIA, tegen Brute.

Dat hoort gy immers.

PUFF, voortlezende.

‘Compareerde voor my Carolus Kakatoe, Notaris Publiek resideerende in deze Hoofdstad, en in presentie der hierna te noemene Getuigens, de persoon van Pontus Formosus, zynde van geloof en professie een Ridder-Groot-Kruis van de Nieuwe Orde der Temperantisten, en die my indedaad voorkwam geheel by zyn verstand en volkomen nuchter te zyn; dewelke verklaarde dat hy, den vorigen dag (name-

lyk, den 15den dezer) op eene publieke Verkoopning zynde, welke in deze stad, en wel in de Loopstraat gehouden werd, een zyner vrienden, en wat meer is, een amptgenoot en mede-broeder Temperantist aldaar heeft aangetroffen, dewelke een zeer groot *Tumbler* of zoo genaamd *Bierglas* in zyne hand houdende, dat hy van de tafel had genomen, aan hem Deponant gezegde glas had gewezen, en door het erhaalde maal knippen met de vingers tegen gezegde glas, aan hem Deponant had doen opmerken dat gezegde glas heel sterk was en tegen de actie van kokend heet water wel bestand zoude zyn; en dat kort daarna, Deponant ook heeft gezien dat aan gemelde Broeder Temperantist twee dozynen van die soort glazen zyn worden geädjudiceerd; en dat Deponant hem gevraagd hebbende welk gebruik hy van gezegde glazen meende te maken, hy tot antwoord had gekregen: *'Ik meen er PUNCH uit te drinken; want de winter komt zachjes aan, en 's avonds in het koude saisoen, kan ik zonder myn glas-punch niet wezen.'*

SCOTUS.

O, Inconsequentia!

Sir J. BRUTE.

De zot! wat behoefde hy zoo iets op eene publieke Vendutie te vertellen!

BACCHANALIA.

Het moet hem zeker te gaauw uit den mond zyn gevallen!

D. HUMBUG, met eene zucht.

Gelukkig, het was weder geen Hottentot!

KRIKIE.

Neen; die drinken selden uit glazen.

BARBARUBRA, tegen Puff.

En wie was toch die onbezonnene?

PUFF *vervolgt.*

‘Verder verklaarde de Deponant dat de naam van dezen Punch-drinkende Temperantist is: ‘*Delirium Tremens.*’

ALLEN, *met de grootste verwondering.*

Ah!

Sir J. BRUTE, *opstaande en de handen in elkander slaande.*

De! ...

D. HUMBUG, *ook zoo.*

Li!

KRIKIE, *ook zoo.*

Ri! ...

BACCHANALIA, *ook zoo.*

Um!

SCOTUS, *ook zoo.*

Tre! ...

BARBARUBRA, *ook zoo.*

Mens! ..

PUFF, *ook zoo.*

Delirium Tremens!

Allen laten zich met de diepste droefheid op hunne stoelen vallen; en dekken hunne aangezigten met hunne zakdoeken. Een oogenblik stilte.

D. HUMBUG, *op een' klagende toon.*

Onze Hoofd-medicus!

SCOTUS, ook zoo.

Onder wiens geneeskundig bestier zoo vele zuipers de eeuwigheid zyn ingestapt!

BARBARUBRA, met wanhoop.

Pah! dat is om zich uit loutere desperatie dood te drinken!

BACCHANALIA, droevig.

Welk een nadeel in de publieke opinie doet ons deze fatale onvoorzichtigheid!

Er wordt geklopt. - Een oogenblik stilte.

KRIKIE, staat op, gaat naar de deur, ontvangt daar eenen grooten brief, leest er het opschrift van, en geeft dien aan Bacchanalia, zeggende.

Van den Stommen Ridder (*Hy zit zich weder.*)

BACCHANALIA.

Oh oh! - Kan hy toch schryven? (*Hy opent den brief, ziet hem vluchtig na, schudt glimlachende met zyn hoofd, en plaatst dit nieuwe Document onder zyne andere papieren.*)

D. HUMBUG, tegen Puff.

Wordt hem nog meer ten laste gelegd?

PUFF droogt zyne oogen af, staat op en leest verder.

‘En de Deponant verklaarde verder dat hy zich als trouwe Ridder Temperantist onder de droevige verpligting heeft bevonden dit een en ander aan het bestuur van het edele Genootschap te rapporteeren, als zynde niet alleen berispelyk in de persoon van den Temperantist voormeld, maar ook ten hoogste schadelyk voor de eer en reputatie der Orde. - Uit hoofde

waarvan hy, Deponant, de bovenstaande Verklaring heeft opgegeven, dewelke hy bereid is met solemnele Eede te bevestigen, willende verder dat dit gewichtig Document by de eerstplaatshebbende Byeenkomst der edele Ridders ter tafel worde gelegd. - Aldus gedaan en gepasseerd in de Hoofdstad voormeld, (datum ut supra) in presentie der Klerken: Dirk SLOTEMAKER en Jaapie ROERMYNIET. Quod Attestor - CAROLUS KAKATOE Notaris Publiek.' (*Hy legt dit Rapport by het eerste, gaat weder zitten en zegt:)* DIXI.

KRIKIE.

Wat nu gedaan?

D. HUMBUG.

Dat verdient consideratie.

Sir J. BRUTE.

Wy moeten hem zyn *Punch* niet laten drinken.

SCOTUS.

Neen; dat moeten wy hem beletten.

BARBARUBRA.

Goed! maar hoe dat aangevangen?

BACCHANALIA.

Ik zou wel raad weten.

PUFF, tegen Bacchanalia.

Secretaris, noteer eens aan dat ik eene motie te doen heb, betreffende dezen Doctor Tremens.

Bacchanalia wil schryven, doch zyn pen waarschyndlyk slecht zynde, werpt hy hem met ongeduld weg.

KRIKIE, dadelyk een paar bossen uit de kist halende.

Probeer dezen, beste! - Het zyn excellente schachten. - Ik heb er vyf duizend van, en *amazingly cheap*. (*Bacchanalia trekt een' pen uit een der bossen en versnydt het; en Kriekie schryft dadelyk op zyne Rekening;*) Dito voor een bos extra Italiaansche Schachten

D. HUMBUG, tegen Bacchanalia.

Nu wat volgt hierop?

BACCHANALIA, het derde Rapport aan Puff overgevende.

Hier is het derde Rapport.

BARBARUBRA, tegen Puff.

Wilt gy niet eerst wat drinken, lieve Stoeleman? (*Hy schenkt voor zich zelve in.*)

KRIKIE, schielyk.

Wilt gy myn keurlyke *Chloride of Lime* niet eens proeven!

ALLEN, met verwondering en schrik.

Watte ...?!

KRIKIE, zich herstellende.

Ach! - Ik wil zeggen van myne versche Seidlitzpoeders.

PUFF.

Neen, ik dank u.

Sir J. BRUTE, voor zich zelve inschenkende.

Wy drinken liever dit pure water.

(*De Karaffe gaat rond.*)

KRIKIE, *ter zyde.*

Nu, die verspreekt zich ook, want dat is immers pure jenever.

PUFF, *staat weder op en leest.*

‘Hooggeachte Heer Commandeur en beminde Broeders Temperantisten! - Het is myne droevige taak Uwe Weleerwaardens te verwittigen dat byaldien wy buiten deze Hoofdstad geen gebouw kunnen opdoen in welk wy onze (met zoo vele moeite geworvene) Hottentotten gedurende hunnen ganschen proeftyd zorgvuldig opsluiten, ten einde hen alle communicatie met hunne in alle rigting omdolende drinkzieke Landgenooten te beletten, dat dan alle onze pogingen om hen van de Kantienen, Taphuizen en andere Kroegen dezer Stede aftehouden, geheel vruchteloos zullen zyn. - Het volgend voorval zal Uwe Weleerwaardens daar van overtuigen.’

KRIKIE, *half ter zyde.*

Daar hebt gy het nu! - Het Philipynsch-geslacht komt ook op het tapyt!

BARBARUBRA, *stroef tegen Krikie.*

Wees dan toch stil!

PUFF, *voortlezende.*

‘Dezen morgen omstreeks negen of tien uren, is eindelyk alhier met zyne gade in goeden welstand geërriveerd de zoo lang verwachte Afgezant van Bethelsdorp, genaamd Kalfachter, dewelke, een vreemdeling zynde, zich reeds by zyn intrede in deze Metropolis genoodzaakt vond in zyne onnozelheid alle de voorbygangers aan te klampen om zich door hen de plaats onzer vereeniging te doen aanwyzen. Het ongeluk wilde dat eene der personen die hy op zynen weg ontmoette en naar onderrichting vroeg, juist eenen Hottentot was gelyk hy zelf.’

D. HUMBUG, verwonderd.

Wel! - welk groot ongeluk ligt daar dan in?

BACCHANALIA.

Wacht maar, uwe eerwaarde: dat zult gy zoo horen.

PUFF, voortlezende.

‘Nu, deze Hottentot was, de ons zoo wel bekende, Galgevogel; dien het ons sedert slechts eene week gelukt was onder onze banieren te enroleeren, en op wiens bekeering wy op het laatste begonnen te hopen’

D. HUMBUG, geemlyk.

Is deze hoop dan nu verloren?

BACCHANALIA.

Heb maar geduld.

PUFF, voortlezende.

‘De eenvoudige Kalfachter sprak hem aan en, daar hy zich welligt uithoofde van zyn provinciaal accent niet goed uitdrukte, en sprak van niets dan van de *Union* waar hy wezen moest; zoo bood deze Galgevogel zich aan om hem derwaards te begeleiden, en ik geef Uwe Weleerwaardens te raden, waar deze vermetele zondaar den Bethelsdorpiaan toen bragt.’

BARBARUBRA.

Dat raad ik nooit.

KRIKIE.

Ik ook niet.

PUFF, voortlezeude.

‘In de *Union Tavern*, in stede van de *Union Chap*’

ALLEN, met verontwaardiging.

Oh!

Sir J. BRUTE.

De spitsboef moet gestraft worden.

BACCHANALIA.

Zoo denk ik ook.

SCOTUS.

Het is eene soort van heiligschennis door eenen meened nog verzaard.

D. HUMBUG, met eene zucht.

Het is eene zwarte daad, zeker!

KRIKIE.

Het is tien maal zwarter nog dan den schobbejak die dezelve heeft gepleegd.

BARBARUBRA.

Levert den hondsknecht maar aan my over, en ik zal hem op zyn Kozak's tracteeren.

PUFF, met zedigheid.

Lieve Broeders! alles wat ik ulieden verzoeken mag, gebruikt in myne tegenwoordigheid geene scheldwoorden; want myn kuisch gehoor is daar niet voor bestand!

D. HUMBUG, voor hem inschenkende.

Noch het myne; en daarenboven schokt het myn zenuwgestel, dat zeer zwak is. (*Hy drinkt.*)

Sir J. BRUTE, tegen Puff.

Nu, Stoeleman, lees dan maar voort.

PUFF, lezende.

‘Het toeval dat my heden om elf uren dien aanstootelyken Tempel der *Onmatigheid* deed voorbygaan, juist op het oogenblik dat de onergdenkende Gezant denzelven met zynen misleider verliet, verschafte my ook de gelegenheid om my uit hunne eigene monden van dit hatelyk beloop van zaken te informeeren; en ik haast my thans aan Uwe Weleerwaardens daarvan insgelyks rapport te doen, op dat gy-lieden, in uwe wysheid mogtet beslissen of de inwyding van den armen Kalfachter, na het gebourde, nog dezen avond plaats hebben kan; en of ons heiligdom niet ontoegangelijk behoorde gehouden te worden voor alle wereldlingen die met eene naar *Spiritus* riekenden adem, onzen etherïschen dampkring zouden kunnen verpesten. Ik heb met den ootmoedigsten eerbied de eer te zyn, Uwe Weleerwaardens nederigste en gehoorzaamste Dienaar en Broeder, - RIDDERSPOREN.’ (*Puff zit zich weder en zegt:*) DIXI.

D. HUMBUG

Ik zie niet wel hoe wy de receptie zouden kunnen uitstellen.

BACCHANALIA.

Noch ik.

SCOTUS.

Alle de Ridderd zyn immers tegen dezen avond geappointeerd.

Sir J. BRUTE.

Gewis. - Het staat immers in onze Courant.

KRIKIE.

Zeker; want ik heb de Advertentie zelf gezet; en het is geen tyd meer om hen te *desappointeeren*.

BARBARUBRA.

Wel dan; de receptie moet doorgaan.

PUFF.

Ik zou daar ook voor wezen.

ALLEN.

Ja, ja: de receptie gaat door!

BACCHANALIA, tegen Puff.

Hier is het vierde Rapport, uwe eerwaarde.

Sir J. BRUTE, tegen Bacchanalia.

Zyn er nog veel meer?

BACCHANALIA.

Nog maar een.

PUFF, staat op en leest, doch dit maal met eenige moeite.

‘Ahn meinen ... crossen hunt’

D. HUMBUG, verwonderd.

Mynen grooten hond!

Sir J. BRUTE.

Wie zal die wezen?

BARBARUBRA.

By den heiligen Bonifacius, dat klinkt als moffe taal!

BACCHANALIA, ter zyde.

Geen wonder!

KRIKIE, ter zyde.

Aye! Onze Voorlezer is in de knel!

SCOTUS, tegen Puff.

Zal ik u komen helpen, beste Stoeleman?

PUFF.

Dit is, geloof ik, geen Nederduitsch.

BARBARUBRA, *het Rapport overnemende.*

Laat eens zien.

BACCHANALIA.

Het is een billietje van den stommen Ridder.

D. HUMBUG.

Ah zoo!

Sir J. BRUTE, *tegen Barbarubra.*

Nu! kunt gy het ontcyferen?

BARBARUBRA.

Ik zal probeeren. (*Hy leest, maar met hapering.*) ‘Ahn meinen crossen und zehr jelipten vründ Thominie Hoempoc Williebomkin und meine vertere Protters von tie Dembrens Zotsjeteit.*

* Daar het hoogst waarschyndlyk is dat de meerderheid van myne Lezers deze *Moffe-taal* niet zullen verstaan, zoo refereer ik hen aan het volgend letterlyk *Translaat*.

‘Aan mynen grooten en zeer geliefden Vriend Dominé Humbug Philipumpkin, en myne verdere Broeders van de Temperance Societeit.

Geliefde Vriend en Broeders! - Ik neem de vryheid uwe Edelens en de gansche Ridderschap te informeeren dat, dewyl ik alle morgen voor myne gezondheid een toertje op de Parade doe

en somwylen plesier schep in den soldaten te zien manœuvreeren, soo heb ik van ochtend de gelegenheid gehad om ongemerkt naar eene conversatie te luisteren, waarvan de gevolgen my zeer gekrapeerd (geërgerd) hebben

daar het my duidelyk gebleken is, dat wy onder ons eenige liederlyke suiplappen geadmitteerd hebben. By voorbeeld een' sekeren *Everdry*, doorgaans *Settler* genaamd. Den Kerel sag ik van daag reeds meer dan half besopen, met den Distillateur *Going-gone* digt by de Beurs staan praten; en daar ik nieuwsgierig was te weten wat of toch een Temperantist met eenen Brandewynstoker te settelen kon hebben, soo ben ik wat genaderd, opsettelyk om hen te beluisteren.’

‘Doch de spitsboef moet gewis lont geroken hebben; want soodra als ik by hem kwam draaide hy sich schielyk om en sleepte den ander met sich mede, zoo dat ik niets meer kon horen dan de woorden: “*Ik ben zoo dorstig als de duivcl! - Laten my uwen brandewyn proeven, en als hy goed is, zoo zal ik hem overal recommandeeren in spyt van de Temperance Societeit.*” - Waarop die tweën dadelyk afgemarcheerd syn, en den weg genomen hebben naar *Going-gone* syn stookhuis.’

‘Terwyl ik, vol spyt en gramschap naar myne woning terug gekeerd ben om uw geëerde Committee van dese schrikkelyke pligtschending en allesins droevige gebeurtenis kennis te geven. Waarmede ik de eer heb met allen verschuldigden eerbied, te zyn uw zeer genegene trouwe en yverige Dienaar en Broeder. (*geteekend*) VON POCHTMANN DRUILOOR, Ridder.

SCOTUS, *ter zyde en lachende.*

Salut! doen te weten.

BARBARUBRA, *voortlezende.*

‘Jeliepte Vründ und Protters! - Ich nehme te fraayheid iewe Eteluns und tie kansje Rittersjapf zu ienwormieren tat, tewaail ich alle morchjen vohr meine jesonthaait ein doertjen ob tie Barate toe’

Sir J. BRUTE, *norsch.*

Wel, wat raakt ons zyn tourtje op de Parade!

BARBARUBRA, *voortlezende.*

‘Und blezier sjeft in tie soldaten zu ziehn manifrieren, zoo haap ich von ogchent tie jelegenheit jehat om onjemerkt, nauh eine gonwertsatsioon zu leistren wohvon tie jevoljen mei zehr jegrabbeert heft.’

PUFF.

Gcede Hemel! wy zullen haast een' Tolk nodig hebben om die brabbeltaal te verstaan.

D. HUMBUG.

Toch niet! toch niet! - Ik versta hem heel wel; en brand van begeerte om te vernemen van welken aard die conversatie wel mogt geweest zyn, die hem zoo zeer geërgerd heeft.

BARBARUBRA, *voortlezende.*

‘Dah it mei teitlich jebleken ist tat wei unter uns jenige lieterliche zeiplabben jeatmittierd haben. Zum beispiele einen tzekeren *Evertraai*, toorjaans tzetler jenaamt. Das Kaerel zaag ich van taag reets meir tan half pezaupfen mit ten Tiesdiladeer *Kohinkohn* ticht paai tie peers stahn braden; und dah ich neichierieg waas zu wissen wat of doch ein Dembrendist mit einen Prantwaain Stohker zu tzetlen kon haben, so pin ich wat jenatert opzitlich om hin zu peleistren.’

KRIKIE.

Wel! zeg nu nog dat onze stomme Ridder niet slim is!

PUFF.

Hy is, ten minste, niet zoo onnozel als hy er uit ziet.

SCOTUS.

Stille waters hebben diepe gronden!

D. HUMRUG.

Ik heb juist altoos veel werk van dien Moffie gemaakt.

Sir J. BRUTE.

Ik ook, want dewyl hy zich schynt te hebben voorgenomen om in alle onze *Meetings* slechts als een' *stommert* te figureeren, dan loopen wy geen gevaar dat hy ons immer zal tegenspreken.

BACCHANALIA.

Doch om te applaudisseeren is hy altyd by der hand.

D. HUMBUG, tegen *Barbarubra*.

Ga voort bid ik u.

BARBARUBRA, voortlezende.

‘Aber tie spietspoef mot jewis lont jereekt haben; wand zobald als ich paai him kahm, traaite hie zich jezwient om, und slypte ten anter mit zich mit, zoo tat ich nieks meir kon horen tan te woorden: “*Ich pin torstich als wie ter teivel! Lassen sie iew Prantwaaïn broeven; und als tie koet is, zoo sohl ich tie oberal regommandieren ihm spyt von tie Dembrans Zotsjeteit.*” Woh op tie tzwei taatlich abkemarcheert sunt, und ten weg jenomen haben nach Kohin-kohn zein Stookheis.’

PUFF.

O, dan is hy onherstelbaar voor het Genootschap verloren;

SCOTUS.

Ja; want ik beschouw dezen Going-gone als een' der hardnekkigste vyanden die de Matigheid ooit hebben zal.

BACCHANALIA.

Voor al als hy dien ongelukkigen Everdry met de wonderbare uitwerkingen der *Maag-pomp* eens bekend maakt.

Sir J. BRUTE.

Ha, die verwenschte Maag-gomp! - De pokaaldrinkers hebben zeker deze uitvinding aan een' lerschen Doctor, zoo niet aan Satan zelven, te danken.

KRIKIE, lachende.

Ik moet, waarlyk, nog lachen, als my den Champagnen-dood en de onverhoopte herleving van *Paddy* in het geheugen komt!

BARBARUBRA, voortlezende.

‘Terwaail ich, vol spyt und kramsjapft nach meine wohnung zurig jekeert pin, om iewe jeeerte Gommidie von teze schriechlige pfligtsjenting und allezins troevig jebeerte kennis zu geben. - Wohmit ich te eer haap mit allen verschieltigten eerpiet, zu zyn iewe zehr jenejene, traauwe und iefriege tienaar und Protter (*geteekend*;) - VON BOGDMANN TREILOOR, Ridder.’

PUFF.

DIXI.

Sir J. BRUTE.

Dus weder een deserteur!

D. HUMBUG, met blydschap.

En weder geen Hottentot!

SCOTUS.

Ach! dat Europese ras!

BACCHANALIA, het laatste papier aan Puff overhandigende.

Hier is het vyfde en laatste Rapport.

Sir J. BRUTE, met een gefronste voorhoofd.

Is het lang?

PUFF, het papier overziende.

Neen; het is zeer laconiesch. (*Hy leest.*) ‘Aan het hoog bestuur der Broeders Temperantisten wordt hiermede bekend gemaakt dat, een onzer (in schyn) vurigste voorstanders en medewerkers zich, uit loutere winzucht zoo verre vergeet, dat hy dien pestdrank (namelyk Brandewyn) waartegen ons Collegie zulk een regtmatigen vloek heeft uitgesproken, niet alleen openlyk *koopt* en weder *verkoopt*, - maar zelfs meer dan tien maal 's daags dat verfoeyelyk vergift riekende, proevende en inslikkende, zyne medemenschen gedurig in verzoeking leidt; en de stem van zyn eigen geweten langzamerhand verdooft, dat hem luid moet toeroepen dat hy zyne gelofte schandelyk verbreekt, en zyn karakter van Temperantist aan den spot der wereld pryst geeft.’

BARBARUBRA.

Wie is die ongelukkige?

PUFF, voortlezende.

‘De door my bedoelde Broeder, welken ik-zelf in *flagranti delicto* betrapt heb, is de Makelaar Jopie Melchior, bygenaamd van Kortenek.’ - (*Puff zit zich weder en zegt:*) DIXI.

Sir J. BRUTE.

Door wien is dit Rapport onderteekend?

PUFF, naar de naamteekening ziende.

Door Rector Muilpeeren.

SCOTUS.

O, dan moeten wy het wel geloven.

KRIKIE.

Ik geloof het vast.

BARBARUBRA.

En ik maar ten halve.

D. HUMBUG.

Een halve geloof, is geen geloof, myn Broeder.

BACCHANALIA.

Hoe? - Zoudt gy de waarheidsliefde van onzen Rector in twyfel kunnen trekken?

BARBURUBRA.

Ik zou nog meer kunnen doen, Broeder; - ik zou u durven zeggen dat deze, onze befaamde Kampioen, zich zelven, nog geen acht dagen geleden, aan eene gelyke misdaad schuldig gemaakt heeft.

D. HUMBUG, half verschrikt.

Wat! - Van brandewyn te gebruiken?

BARBARUBRA.

Juist!

KRIKIE, ter zyde.

O Lord!

SCOTUS, tegen Barbarubra.

Maar lieve Broeder, weet gy wel wat gy zegt?

PUFF.

Hebt gy het gezien?

BARBARUBRA, met eene grove stem.

Ja!

BACCHANALIA, *ter zyde.*

Nu; dan spreek ik waarlyk niet meer!

Sir J. BRUTE, *driftig.*

Wel, wat is het dan? - Zeg, - Wat heeft deze Muilpeeren eigenlyk gedaan?

BARBARUBRA, *met deftigheid.*

Hy heeft by eenen myner ongewyde vrienden aan de dessert-tafel drie groote in Cognac-brandewyn gelegde pruimen gegeten.

KRIKIE.

Ontzettend!

BARBARUBRA.

En, toen een daarby zynde Temperantist (ik zal de zedigheid hebben van my niet te noemen) hem zyne uit eene voorgewende onachtzaamheid begane zonde verweet, vond hy goed zich met een' miserabelen kwinkslag te redden; door te zeggen, namelyk, dat onze wetten verboden wel *het drinken*, maar niet *het eeten* van brandewyn, en slikte daarop ongestoord zyne pruimen tot op de laatste toe in, ja zelfs durfde nog met eene verregaande onbeschaamdheid de pitten die op zyn bord gebleven waren te zuigen en te kraken.

D. HUMBUG.

En dat in presentie van alle de gasten?

BARBARUBRA.

Van alle de gasten.

SCOTUS.

En is deze daad door een' der profanen opgemerkt geworden?

BARBARUBRA.

Niet alleen opgemerkt, maar zelfs als een staaltje van de onfeilbaarheid onzer naauwgezette Ridders, onder de spotvogels aangehaald.

D. HUMBUG.

Dat is het ergste!

BACCHANALIA, *de schouders ophalende.*

Ja! als het zoo gaat, dan ...!

PUFF.

Hoe kon zyne tegenwoordigheid van geest hem aldus begeven!

KRIKIE.

Wel, omdat de *geest* van brandewyn den anderen *geest* altyd op de vlugt jaagt. Weet gy dat niet?

Sir J. BRUTE, *half ter zyde, naar Krikie ziende.*

Hoor my dien lompert eens aan!

D. HUMBUG, *voor hem inschenkende.*

Enfin, waarde Broeders! wy moeten daarom den moed niet laten zaken, en ten eerste *adviseeren*

(Hy drinkt. - De bottel gaat rond.)

BARBARUBRA.

Wy dienen vooraf te *moveeren*.

BACCHANALIA.

En *secondeeren*.

SCOTUS.

En dan *resolveeren*.

PUFF, *op zyn horologie ziende.*

En vervolgens *adjourneeren*.

KRIKIE.

Maar vooral *publiceeren*.

D. HUMBUG, *tegen Bacchanalia.*

De Secretaris moet alles *notuleeren*.

PUFF, *tegen Brute.*

U zullen wy eerst horen, waarde Brute.

Sir J. BRUTE, staat op, en spreekt het volgende op den toon van een schooljongen die zyne les opzegt.

Aangezien de bedaardheid, de voorzigtigheid, de menschlievendheid, de wysheid, de beleefdheid en de vriendelykheid door, den Policie-beämbte in de zaak van O'Groggy, zoo wel wat den geärresteerden in het particulier, als wat onze nobele Orde in 't generaal betreft, door gezegde Ambtenaar aan den dag gelegd; alsmede, in aanmerking van de glinsterende verwachting dat zyne krachtige medewerking in onze Ridderschapskring ter trapsgewyze vermindering en uiteindelyke verdelging in deze Volkplanting van alle Sterkedranken Stokery, Verkoopery en Zuipery; zoo proponeer en moveer ik: dat het Committee van bestuur van onze sobere Orde, dadelyk op dies rekening, by den bekwaamsten Kuiper van deze Stad, een groot, sterk, diep en kegelvormige Water-halfaam zal bestellen, met de daarby behorende voetstuk, deksel en kraan; en dat gezegde Half-aam eens voltooid en behoorlyk in 't groen geschilderd zynde, met eene Deputatie van Ridders Temperantisten aan zyne Edelheids Woonhuis of Kantoor worde toegezonden, hem, in eene gepaste *speech* smekende dit symboliek Geschenk als een blyk onzer dankbaarheid en achting te willen aannemen.

D. HUMBUG, opstaande.

Ik secondeer deze motie!

Alle de Leden geven een teeken van goedkeuring. - Bacchanalia schryft intusschen alles op.

PUFF, op eene regterlyke wyze.

Fiat executio.

Bruite en Humbug gaan weder zitten.

KRIKIE opstaande.

Ik moveer dat de straf waaraan de *Settler* O Groggy zich volgens onze regulatiën heeft schuldig gemaakt, in stede van in eene Geldboete te bestaan welke hy niet

zou kunnen betalen, of het enkele rooyeeren van zynen naam, waaraan hy zich misschien zeer weinig bekreunen zal; - tot eene maand knechtsarbeid zonder loon in myn' *Stationery Shop* zal worden gecommueerd.

BACCHANALIA, opstaande.

Ik opponeer de motie. (*Hy zit zich weder.*)

KRIKIE, verbaasd.

Kyk, nu!

SCOTUS, tegen Krikie.

Waarvan zoude de boeteling gedurende deze geheele maand toch leven, Broeder lief?

KRIKIE.

Hy moet immers de *matigheid* leeren.

PUFF.

Dat moet hy; - maar verhongeren mag men hem niet. - De man heeft buitendien vrouw en kinderen.

KRIKIE.

Zoo veel te beter; deze kan ik ook employeeren; - en als het Genootschap my slechts, wat hun levensonderhoud aangaat, een weinig te gemoet wil komen

BARBARUBRA.

Ei, ei! vriend Krikie! gy zoudt by deze rekening zeker niet te kort schieten.

KRIKIE.

En waarom zou iemand by zyne rekening juist te kort moeten schieten?

Sir J. BRUTE, ongeduldig.

Ach, luistert toch niet naar dien gek!

PUFF, tegen Krikie.

Neen, Broeder; uwe motie wordt niet aangenomen.

KRIKIE, verdrietig weder zittende.

Wel dan, basta!

D. HUMBUG.

Het Committee zal by de aanstaande zitting over dezen O'Groggy nader delibereeren.

BARBARUBRA, opstaande.

Ik sta op om aan de Vergadering voor te stellen dat, nademaal er tot nog toe geen wel gedigereerde *Codex* of Wetboek onder ons bestaat, en de gansche Orde eene byzondere toegeeflykheid ten aanzien van het Philipynsche rus in 't oog schynt te willen houden; het my dan voorkomt dat de tuchtiging van den Hottentot Galgevogel zich behoorde te bepalen tot eene driejarige Transportatie naar Bethelsdorp, alwaar de Inwoners, zoo als gy weet, geen *Drinkers*, zyn, en waar zy zich dagelyks by duizenden onder de vaandels der Temperantie scharen; op dat gezegde Hottentot aldus in dit gezegend oord getransplanteerd, zich naar het voorbeeld van de Inwoners voornoemd, mogte langzamerhand gewennen zyne natuurlyke dorst met loutere Adamswyn te lesschen en de Drink-konditiën aan tafel met ledige glazen leere beantwoorden; - en, vermits ik als Groot Afgezant en Verspreider van de zedige stelregels der Orde, op myn vertrek naar deze gewesten sta, zoo wil ik hem wel, met verlof van het Committee, onder myn gevolg plaatsen; en ik neem verder aan om hem langs den weg tot een' gedwee en bekwaam lid der Matigheid Genootschap te vormen, (*Hy zit zich weder.*)

SCOTUS, opstaande.

Ik ondersteun de motie van den Broeder Barbarubra. (*Gaat weder zitten.*)

D. HUMBUG.

Ik keur het ook goed: - en gave de Hemel dat wy u, lieve Kozak, alle de in deze Stad nog rond zwervende Hottentotten achteraan konden zenden!

PUFF.

Amen!

SCOTUS, weder opstaande.

Ik proponeer dat de beide namen van O'Groggy en

Everdy zonder verdere vormen van proeces met de pen worden doorgehaald; en dat zy door middel van eene publieke Aankondiging in de *wyd-circuleerenden* ADVERTISER als reddeloze Dronkaards worden verklaard, die totaal onwaardig zyn den eertitel van Temperantisten te dragen.

D. HUMBUG, opstaande.

Vriend Scotus! het spyt my zeer dat ik, in dit geval, van een tegenovergesteld gevoelen ben, en dat ik derhalven uwe, anders heel verstandige motie, moet combatteeren. Waren de subjecten die gy daar hebt genoemd, de twee eenigste overtreders onzer wetten die wy, sedert zes maanden konden tellen, dan zoude ik met u mede stemmen; maar, helaas! wy hebben zoo even gehoord dat zelfs vry gewigtere personen dan deze Nieuwelingen zich insgelyks de eene meer, de andere minder, bezondigd hebben: zoo dat, wanneer wy, zonder mededogen den naam van elk lid dat zich een oogenblik is te buiten gegaan, van onze Lyst wilden uitschrabben, wy op het laatste gevaar zouden lopen de kruin van onzen pas opgerigten Tempel met-een te zien instorten, door de afwyking van alle de pylaren die denzelven moeten onderschragen. - Ik ben ten contrarie van oordeel, dat wy onze Constitutie, (die toch zoo wat in den haast verzonnen werd,) dienen te verzien en te modifieeren; en dat wy aan onze vrienden een verfrisschend Drankje nu en dan moeten veroorloven, bestaande uit *water* met eenige droppels *spiritus* gemengd, of dan wel zelfs *brandewyn* met *water* getemperd; tot dat wy met er tyd een geschikter middel vinden om ons doel ten volle te bereiken. (*Hy veegt zynen mond met zyn doek af, en zit zich weder met waardigheid.*)

Sir J. BRUTE, drinkende.

Dat is verstandig gesproken.

BARBARUBRA.

Ik ben ook voor een *Amendement* in onze Regulatie.

PUFF.

Het zy zoo.

BACCHANALIA, opstaande.

Ik ben van opinie dat men thans geen besluit tegen den afwezigen broeder Melchior van Kortenek, noch tegen onzen geliefden Rector Muilpeeren behoort te nemen; maar dat men ze beide voor onze volle Vergadering dient te dagvaarden, om hen daardoor in de gelegenheid te stellen van zich openbaarlyk omtrent de misdaden hen ten laste gelegd geheel-en-al te zuiveren; of dan wel om in presentie en tot voorbeeld van alle de Ridders hunne welverdiende straf by *parate executie* te ondergaan. (*Hy zit zich weder.*)

SCOTUS.

Dat vind ik wel uitgedacht en billyk.

D. HUMBUG.

Zoo doe ik ook.

Sir J. BRUTE en BARBARUBRA.

Ik ook.

PUFF.

Ergo; goedgekeurd.

D. HUMBUG, tegen Puff.

Nu, geliefde Puff, is het uwe beurt om te moveeren.

PUFF, opstaande:

Myne propositie betreft den Doctor Delirium Tremens, naar wiens verdediging wy niet behoeven te wachten, dewyl het misdryf waarvan hy beschuldigd is, aan ons in de officieele vorme van een *Affidavit* is worden geproduceerd; en bygevolg, geene ontkenning dulden kan. - Ik ben derhalven van gedachte dat de vier-en-twintig *Tumblers* of zoo genaamde Punchglazen door hem aldus op eene publieke Vendutie gekocht, ten profyt van dit geheime Committee moeten worden geconfisqueerd, of verbeurd verklaard; en dat hem verder eene schriftelyke Reprimande namens alle

de Leden moet worden toegezonden, die hem van nu af moge leeren dat een Ridder Temperantist en Hoofd-Medicus tevens, die het voor zyne gezondheid of anderzins nodig oordeel *warmer* Punch in den *kouden* Winter te drinken, zyn voornemen daar omtrent aan de gansche wereld niet behoort te openbaren.

BARBARUBRA.

Bravo, Puff! - Ik admireer, approbeer, applaudissee en secondeer uwe motie van ganscher harte.

ALLEN.

Ja, ja; - die motie is zeer goed!

D. HUMBUG.

Zy wordt eenparig aangenomen.

BACCHANALIA, *schryvende.*

En in eene Resolutie gemetamorphoseerd.

Sir J. BRUTE, *tegen Puff.*

En nu, verlaat maar den stoel; want het wordt laat.

PUFF, *opstaande en zyn' stoel achteruit schuivende.*

Vrienden! - de Vergadering gaat uit een.

D. HUMBUG, *den stoel nemende.*

Doch resolveert vooraf: dat de grootste dankbetuigingen en de beste complimenten van het Committee aan den waardigen stoeleman Puff moeten worden geretourneerd, voor de noble, deftige en manhaftige wyze waarop hy den stoel heeft gevuld en de vergadering gedirigeerd.

ALLEN.

Vivat!

PUFF, *zich voor allen buigende.*

Neemt insgelyks myne eerbiedvolle pligtplegingen aan; en duidt mynen haastigen aftogt niet ten kwade, dewyl ik....

KRIKIE, hem by den arm vattende, brengt hem naar voren en zegt half zacht:

Zeg eens, brave man! - Er is van daag wat inkt, pennen en papier onder ons vermorst. (Hy wysst hem de Rekening welke hy opgemaakt heeft.) Wie zal my dit alles betalen?

PUFF.

Gy moet uwe Rekening aan den Secretaris vertoonen. (Hy wil heen gaan.)

KRIKIE, hem weerhoudende.

Ha! - Nog wat! - Ik heb onzen vrolyken Kozak zoo maar los horen zeggen dat u een paar knevels niet slecht zou staan. Nu, zoo gy wilt, ik heb in mynen winkel zulke kostelyke *Macassar Oil!* - en ik verkoop die zoo *very cheap!* - en gy weet dat *Mac...*

PUFF, driftig heengaande.

Ach, loop heen! (Hy vertrekt.)

KRIKIE, tegen Brute die ook heen gaan wil. en die hy ter zyde trekt.

Er zyn van dezen middag slechts twee bottels Jenever verconsumeerd: zou ik niet een *drietje* op de Rekening kunnen zetten?

Sir J. BRUTE, heel norsch.

Zwyg, onvoorzichtige babbelaar! en wacht tot dat wy alleen zyn om over zulke dingen te praten. (Hy vertrekt.)

SCOTUS, groetende.

Nu, tot van avond, vrienden!

KRIKIE, zacht tegen Scotus.

Recommandeer my toch eens by uwe Gemeente, beste Scotus! - Ik heb eene uitgebreide collectie van Roomsche Catechismussen en Gebeden-boeken, die op zulke buitengewone lage pryzen....

SCOTUS, *hem met een straffe blik aanziende.*

Man! scheelt het u in den bol? - Weet gy wel tegen wien gy spreekt? - (*Hy vertrekt.*)

KRIKIE, *zich bezinnende.*

Ach, ik verspreek my, beste! Ik wil zeggen...

BARBARUBRA, *tegen Humbug.*

Dus, om zes uren komen wy weder by malkander, niet waar?

D. HUMBUG.

Precies om zes uren.

KRIKIE, *zacht tegen Barbarubra.*

A propos, edele Kozak! gy die zulk een knappe jockey, zulk een deftige ruiter zyt; zoudt gy niet by toeval eene nieuw-modische Karwats nodig hebben? - Ik heb er van zoo veelerlei soorten! - en de eene nog goedkooper dan de andere.

BARBARUBRA, *glimlachende.*

Goed, vriend Krikie! - zeer goed! Ik dank u wel voor de communicatie. - Wanneer ik het eens in den zin kryg om u een bewys van myne broederlyke achting te geven, zoo zal ik zeker aan uwe karwatsen denken. (*Hy vertrekt.*)

KRIKIE.

Hartelyk geöbligeerd!

D. HUMBUG, *tegen Krikie.*

Gy zorgt intusschen dat alles voor zes uren klaar zy.

KRIKIE.

O, wees maar gerust! - Maar, zeg my toch, goede Dominé, zoude ik dan dit maal myne eigene Spermaceti Kaarsen aan uwe *nasty*, dampgevende en meest altyd afloopende Kaapsche-Vetkaarsen niet kunnen substitueeren! - Het gaat immers niet uit uwen zak; - en

het bestaan van een *Matigheids Genootschap* kan in alle gevallen niet strydig zyn met het groeyen en bloeyen van een' armen drommels *Stationery and wholesale dealer's Shop!*

D. HUMBUG, *stroef.*

Ei, wat bekommer ik my over uwe illuminatie! Breng er Spermacetie - Was - Vet - Vorm- of Nachtkarsen. My om het even. (*Hy vertrekt.*).

KRIKIE.

Heel goed! - Nu weet ik wat....

BACCHANALIA, *tegen Krikie, hem eenige papieren, overgeevende.*

Deze Resolutiën moeten in de Courant verschynen, vriend Krikie.

KRIKIE.

Zoo veel en zoo dikmaals als gy zult goed vinden, beste Bacchanalia! want gy betaalt alle deze Advertentien, niet waar? - Och, het kost ook zoo weinig!

BACCHANALIA.

Het Genootschap betaalt, man! - Niet ik.

KRIKIE.

Wel! - Wie is dan het Genootschap?

BACCHANALIA.

Immers niet ik!

KRIKIE.

Ik houd my toch aan den Secretaris.

BACCHANALIA.

Dat kunt gy doen: ik ben slechts de adjunkt Secretaris.

KRIKIE.

Wel, wat hagel! zy zeggen toch allemaal dat ik myne rekeningen aan u moet vertoonen.

BACCHANALIA.

Vertoonen? - Nu ja, vertoonen kunt gy ze; daar heb ik niets tegen.

KRIKIE.

Maar op deze vertooning moet natuurlyk ook volgen....

BACCHANALIA.

Daarop volgt: - goeden dag, waarde Krikie. Tot wederziens. (*Hy vertrekt.*)

KRIKIE, alleen, hem naziende.

Zoo! - Dan word ik wegens de betaling van Pontius naar Pilatus gezonden, meent gy? - en ieder geeft my tot antwoord: 'Ik ben het Genootschap niet'. - Neen, maat! zoo gaat het niet: - wy moeten trachten in de aanstaande Vergadering malkander beter te verstaan; want zoo gaat het waarachtig niet. *Philantropie* en *Temperantie* zoo veel gy wilt, maar *Charity begins at home*, zegt het spreekwoord; en dus moet ik myn geld hebben, anders laat ik den eenen broeder naar den anderen dagvaarden; of als zy my den kop warm maken, dan ga ik heen en *ontemperantiseer* my geheel, en vertel verder aan de gansche wereld wat de liefste drank van onze voornaamste Ridders is; en hoe het dikwyls des avonds met de hersenen en het zenuwgestel der heeren Temperantisten er uitziet, een half uurtje voor dat zy zich te bedde begeven. (*Hy vertrekt.*)

Einde van het tweede Bedryf.

Derde Bedryf.

Het Tooneel verbeeldt een boven vertrek in het huis van O'CANDID.

Eerste tooneel.

O'CANDID en MACTHIRSTY zitten vooraan aan een tafeltje te schaken. LOVECLARET naast hen gezeten, leunt met den kin op den kop van zynen stok, ziet het spel aan, doch knikt nu en dan met het hoofd als een die in slaap valt; maar iedere keer dat hy door een uitroep of beweging der spelers wakker schrikt, grypt hy naar een glas met rode wyn dat met een' bottel op een geridon naast hem staat, en neemt een slokje. De spelers drinken warme punch.

MACTHIRSTY, *al spelende.*

‘They are all very wise, and their plans very fine.’

O'CANDID.

Dat hoor ik! - Neen Doctor, ik zeg het u maar rond uit; - dit versje is duivels slecht, en doet uw dichtsterk vernuft geen eer aan. Gy hebt als poët en als redenaar veel te verantwoorden voor de twaalf lettergrepen die gy daar aan elkander geflanst hebt.

MACTHIRSTY.

Gy weet dat men somwylen aan den rym veel moet opofferen; doch, vermits het slot van een geestig inval goed zy, zoo kan men den Auteur eene kleine *Licentia poëtica* wel vergeven.

LOVECLARET.

Wis en zeker! - Eindigt goed, alles goed!

O'CANDID.

Niet met al. - Uwe *Licentia* kan zich nimmer zoo ver uitstrekken dat gy op *rym* of *onrym* uwe toehoorders eene der gelyke valscheid op de mouw durve spelden, en die zelfde regel welken gy daar weder aanhaalt is voldoende om u op hoog bevel van Apollo zelven, uwe *Dichters-licentie* te doen verbeuren.

MACTHIRSTY.

Pah! - Apollo is zulk een strenge regter niet als gy wel denkt. - Hy heeft integendeel sedert de laatste vyftig jaren veel toegevendheid doen blyken ten aanzien zyner tallooze Kweekelingen. - Maar, wat is eindelyk hetgeen dat u dit ongelukkig regeltje zoo aanstotelyk maakt?

O'CANDID.

Eene *enkele* onwaarheid, hoe klein ook, is genoeg om my te vertoornen; en uwe laffe vers behelst er immers *twee*.

MACTHIRSTY, op het spel wyzende.

Gy hebt den eersten stoot gehad. - Ik moet nu spelen.

O'CANDID, terwyl Macthirsty speelt.

Voor eerst, de grootste gekken die ik immer by malkander in zulk een aantal heb aangetroffen, noemt gy *very wise*; - en ten tweede, gelieft het u te zeggen dat hunne plannen *very fine* zyn; - daar het klaar heeft gebleken dat zy tot heden toe hoegenaamd geen plan hebben gehad, goed noch kwaad.

MACTHIRSTY.

Ik heb gespeeld.

LOVECLARET.

Ik kan juist ook niet zeggen dat ik heel veel schoons in dit regeltje vind; maar ik admireer het tweede des te meer:

‘But believe me, my friends, there's nothing like wine,’

(*Hy schenkt voor hem in.*) De waarheid van deze dichterlyke stelling, kan niet tegen gesproken worden.

O'CANDID, na dat hy gespeeld heeft.

Indien het woord *punch* aan dat van *wine* gesubstitueerd ware geweest, dan zou ik dit slot ook goedkeuren, want het is immers niet aan den *wyn*, maar aan den *brandewyn* dat thans den oorlog verklaard wordt.

MACTHIRSTY.

Dat stem ik met u toe. Doch, gy schynt den rym uit het oog te verliezen. *Fine en Punch!* - Hoe zou dat klinken?

O'CANDID.

Klinkt *Temperance* met *Wine Trade* dan beter?

LOVECLARET, lachende,

Ah, ah, ah! - Die aanmerking is uitmuntend! excellent! regt in eenen Zuid-Afrikaanschen geest gemaakt! - Gy zyt een hupsche kerel, O'Candid! en dit glas ledig ik nu ter eere van u en des Wynhandels! (*Hy wil drinken.*)

O'CANDID, zyn glas-punch opnemende.

Ik dank u voor my en den Wynhandel tevens.

MACTHIRSTY, het zyne ook opnemende.

En ik voeg my daarby met den patriotischen wensch, dat alle onze Kaapsche Distillateurs in hunne onderneming mogen slagen; en dat hunne brandewyn van zulk eene kwaliteit moge zyn dat de halstarrigste Temperantist eindelyk gedwongen zyn om deszelfs menigvuldige deugden te herkennen en te pryzen, al moest het *matigheids systema* wat nu en dan daarby lyden.

O'CANDID en LOVECLARET.

Hoezee! (*Zy drinken.*)

O'CANDID, tegen Macthirsty.

Deze enkele *toast* is my meerder waard dan alle de lange en opgesmukte Aanspraken die ik, in de Meeting van de Temperantisten (den 28sten January) gehoord heb. Myn bloed kookt nog als ik aan dit poetsenmakers spel denk. (*Hy schelt.*)

MACTHIRSTY, op het bord ziende.

Daarom speelt gy ook verkeerd. Zie maar zelf, gy plaatst uwen *Ruiter* voor mynen *Boer*, en stelt hem dus bloot zonder voordeel.

O'CANDID.

Zoo schynt het u toe. - Echter, is het geen onvoorziene stoot van my. - Ik weet wat gy met uwen *Boer* doen kunt, in 't algemeen heb ik de *Boeren* leere achten; maar gy merkt mogelyk niet wat myn oogmerk is (*Tegen een' Bediende die binnen komt.*)
Breng meer punch.

De Bediende vertrekt.

MACTHIRSTY.

Oho! Dus eene krygslust? - Maar ik zal hem niet nemen. (*Hy speelt.*)

O'CANDID.

Het staat aan u.

EEN BEDIENDE, tegen O'Candid.

De heer Spotvogel wenscht zyne opwachting te doen

O'CANDID.

Laat hem binnen komen.

Tweede tooneel.

De vorigen: SPOTVOGEL.

SPOTVOGEL, het schaakbord gewaar wordende.

O, laat ik u hiet stooren! - Ik wist niet

O'CANDID, *hem de hand drukkende.*

Geene stooring hoegenaamd, beste! Gy zyt my altyd welkom. - Ga zitten.

SPOTVOGEL, *na de andere twee ook gegroet te hebben.*

Ja maar, gy moet my beloven dat gy uwe party zult vervolgen; anders ga ik weder heen.

O'CANDID.

Wel, dat zullen wy doen. Wy kunnen spelen en daarom toch converseren.

LOVECLARET, *tegen Spotvogel.*

Nu, wat nieuws brengt gy?

SPOTVOGEL, *die intusschen is gaan zitten.*

Zeer veel wonderbaar en schier ongelooflyk nieuws.

MACTHIRSTY.

Weder een nieuw Genootschap in zwang, veelligt?

SPOTVOGEL.

Neen, dat juist nog niet. Maar de phoenix van alle Genootschappen is op dit oogenblik, naar ik verneem, wat verstoord. Er zyn verscheidene Leden die voor het inquisitoriaal Committee der Temperantisten als weêrspanningen of *Non-conformisten* beschuldigd geworden zyn, en die heden avond voor de Ridderlyke Vierschaar zullen moeten verschynen om zich van de hen aangetygdte overtredingen te *purgeeren*, of dan wel vonnis tegen hen te horen *pronuncieeren*. - Er heeft nogtans eene voorbeeldige verzoening plaats gehad tusschen Quizz en den driftigen Muilpeeren, in zoo verre zelfs dat zy van daag by malkander eeten, en dat zy zich te zamen, zoo men zegt, naar de Vergadering zullen begeven. - Ook zal er om zes of zeven uren een' Hottentot van Bethelsdorp met veel plegtigheid worden ingewyd; maar of dit *coram omnibus* of *clausis foribus* zal geschieden, ben ik nog niet te weten gekomen.

MACTHIRSTY, *glimlachende.*

Goed, dat ik dit hoor! - Ik zal my by tyds klaar maken.

O'CANDID, *met verwondering.*

Toch niet om er heen te gaan?

MACTHIRSTY.

Ja wel! Ik moet die pret noodzakelyk bywoonen.

LOVECLARET.

Weet gy dan of gy hen welkom zult zyn?

MACTHIRSTY.

Onverschillig. - Ik zal my daarom admissie wel weten te verschaffen.

O'CANDID, *tegen Spotvogel.*

Maar, papa! - waar hebt gy toch alle deze berigten ingewonnen?

SPOTVOGEL.

Dat zal ik u zeggen. - Voor eerst moet gy weten dat ik zelf zoo ... half en half, tot dat Collegie behorende

LOVECLARET, *hem in de reden vallende.*

Wat! - Gy, een Temperantist?

MACTHIRSTY en O'CANDID, *lachende.*

Ah, ah, ah, ah!

MACTHIRSTY.

Die is goed!

O'CANDID.

Die is uitmuntend!

Een Bediende brengt punch en meer glazen.

LOVECLARET, *lachende.*

Die is onbetaalbaar!

SPOTVOGEL.

Gy lacht! - Maar, laat my eerst uitspreken.

O'CANDID, MACTHIRSTY en LOVECLARET, lachende,

Ah, ah, ah, ah!

O'CANDID.

De Comptroleur Spotvogel een waterdrinker! - Ah. ah, ah!

SPOTVOGEL.

Neen, dat om alles ter wereld niet; maar

LOVECLARET.

Een Gouvernements dienaar van zulke uitstekende statieke, statistieke, diplomatieke, economieke en oecumenieke kennissen! - Ah, ah, ah, ah!

SPOTVOGEL.

Al wel; maar intusschen

MACTHIRSTY.

Een man die den Catechismus des Handels genoegzaam op zyn' duim kent, en voor wien *uitvoer* en *invoer* twee zulke gewigtige dingen zyn! Ah, ah, ah!

SPOTVOGEL.

Dat kan waar wezen: doch

O'CANDID.

Een filosoof van zulk een' vrolyken aard!

LOVECLARET.

Met zulk een romeinsche neus!

MACTHIRSTY.

Van zulk een Cognac-lievend voorkomen!

Alle drieën, lachende

Ah, ah, ah, ah!

SPOTVOGEL.

Maar, gy laat my niet tot myn verhaal komen.

O'CANDID.

Kan ik u een glas punch aanbieden, myn heer Spotvogel?

SPOTVOGEL.

Zekerlyk, kunt gy dat: en uw aanbod wordt ook in allen dank aangenomen.

MACTHIRSTY.

Bravo!

LOVECLARET, lachende.

Ik wist wel dat hy jokte.

O'CANDID.

Nu, vertel ons dan door welk een wonderwerk gy u tot een' *quasi* Temperantist hebt laten hervormen; gy, die ons nog voor weinige maanden geleden zoo goedig verzekerdet dat wy reeds zoo veel voor het algemeen welzyn hadden bewerkstelligd, dat ons geweten nu wel eene vyftigjarige rust konde genieten. Ik brand van nieuwsgierigheid om uwe geloofsbelydenis uit uw' eigenen mond te horen. (*Hy vangt weder aan met spelen.*)

SPOTVOGEL.

Zie hier dezelve: geen *Puffist*, noch *Brutist*, noch *Rubrist*, en, in het allerminste de heimelyke manoeuvres der *Philipumpkinisten*, hebben my kunnen overreden om myn drink-systema te verzaken; en by gevolg om mynen naam op hunne bespottelyke Lyst te zetten; doch, er is in het woord *Temperance* dat thans in ieders mond legt, zoo iets zedigs; - er wikkelt zich in het denkbeeld van een *Matigheids-Genootschap* zulk een zweemsel van philanthropie; - dat een man van myne jaren, stand en betrekking, de voorzichtigheid dient te hebben van zich niet regtstreeks tegen een plan te

stellen aan de uitvoering van welke zoo vele *schynphilantropisten* de hand leenen.
 - Ik heb derhalven hunne vriendelyke invitatie met *neen* noch *ja* beantwoord; maar met een loutere '*Ik zal zien*' myne neutraliteit weten te bewaren, en hen eene straal van hoop gelaten; - terwyl ik my, in dien tusschen tyd, eenen vryen toegang in hunne weekelyksche vergaderingen heb bespaard.

MACTHIRSTY, *schielyk opstaande, en Spotvogel by zyn kale hoofd grypende.*
 Vergun dat ik een oogenblik uwen schedel ...

O'CANDID, *verwonderd tegen Macthirsty.*
 Nu! waar heen ...?

SPOTVOGEL, *zyn' stoel achteruit schuivende en de betasting van zyn hoofd willende beletten.*
 Wat moet dat ...?

LOVECLARET, *verwonderd.*
 Wat duivel scheelt den man!

MACTHIRSTY, *het hoofd van Spotvogel betastende.*
 Wacht! wacht! - Ik heb het al! - Ik heb er juist den vinger op.

O'CANDID, *tegen Macthirsty.*
 Doctor! - wat doet gy toch?

SPOTVOGEL, *zich verweerende.*
 Ik zeg u, man, laat myn' kop staan!

LOVECLARET, *tegen Macthirsty.*
 Wilt gy hem dan wurgen?

O'CANDID, *insgelyks.*
 Wilt gy hem trepaneeren?

MACTHIRSTY, *het hoofd van Spotvogel steeds vasthoudende.*

O, als 't u belieft, laat ik toch maar (*Met blydschap*) Daar is het! - Ik dacht het wel; - niet veel meer dan een' duim van het oor af.

SPOTVOGEL, *met schrik.*

Een duim! - Kerel, dat zult gy wel laten! - Geen zier van myn' oor wil ik missen.

LOVECLARET, *Macthirsty by den arm vattende.*

Wat is dat dan voor eene kuur? - Zyne ooren zyn immers niet te lang!

O'CANDID, *ook zoo.*

En al waren zy het: zyne ooren zyn immers *zyne* ooren!

MACTHIRSTY, *Spotvogel loslatende.*

Zie zoo - Nu weet ik het toch met zekerheid.

SPOTVOGEL.

Wel, hoe? - Dat deze twee ooren de mynen zyn?

MACTHIRSTY.

Neen; maar gy hebt daar, zoo als ik vermoedde, een kleine *bump*, en dat is *the Organ of Cautiousness*, of *het Zintuig van Voorzichtigheid*; en ik feliciteer u daarmee. (*Hy gaat weder zitten.*)

SPOTVOGEL, *zich bezinnende.*

Ha! - Nu vat ik het.

LOVECLARET.

Och! is dat alles? - (*Hy gaat weder zitten.*)

O'CANDID.

Doctor! gy hebt my waarlyk doen schrikken.

MACTHIRSTY, *hem zyn glas punch aangevende.*

Drink; - er is niets beter voor de schrik.

LOVECLARET.

Dien raad zal ik volgen, want ik ben ook ontsteld. (*Hy drinkt.*)

MACTHIRSTY, *doet een' stoot, en zegt:*

Den Koning! (*Hy drinkt.*)

O'CANDID.

Met uw verlof: - het was uwe beurt niet om te spelen.

MACTHIRSTY, *zyn geschovene stuk terug trekkende.*

Nu, het was dan toch zeker myne beurt om te drinken. (*Tegen Spotvogel.*) Vervolg uw verhaal, bid ik u.

LOVECLARET.

Ja, ja. Ga uwen gang, waarde Spotvogel.

SPOTVOGEL, *zich weder neder zittende.*

Waarlyk, dit *Phrenologisch-experiment* heeft my geheel van myn stuk afgebragt

O'CANDID.

Dat wil ik wel geloven.

MACTHIRSTY, *tegen Spotvogel.*

Ik vraag duizend maal om verschoning!

SPOTVOGEL.

Ik weet my naauwlyks te herinneren

LOVECLARET.

Gy zeidet dat gy eene vry-entrée hadt in de Synagoog der Temperantisten.

O'CANDID.

Regt.

SPOTVOGEL.

Indien Doctor Macthirsty my beloven wil dat hy voortaan van myn' kop af zal blyven

....

MACTHIRSTY.

Dat beloof ik u stellig. (*Al spelende, tegen O'Candid.*) Ik rokkeer.

O'CANDID.

Ik heb er niets tegen.

SPOTVOGEL.

Wel nu, dan; - buiten den voorzorg dien ik gebruikt heb om my altyd een goed onthaal van de nieuwe Ridderschap te verzekeren, heb ik nog mynen *Schotschen Windhond* daarop afgezonden, om hen te beloeren en my alle hunne verrigtingen te *rapporteeren*.

MACTHIRSTY.

Ik ken het schepsel dat gy zoo metaphorisch *Windhond* gelieft te noemen. De bynaam van *Weêrhaan* komt hem even goed toe.

O'CANDID.

Die van *Chronicle* doet hem nog nu en dan kwispelstaarten.

LOVECLARET.

Maar, hoort hy dien van *Zuid-Afrikaan*, dan raakt hy erbarmelyk aan het blaffen.

SPOTVOGEL.

Regt zoo. - Gy weet dus wien ik meen. - Wel, door hem dan, ben ik heden het Nieuws die ik u heb medegedeeld te weten gekomen.

LOVECLARET.

En wie zyn toch de afvalligen die zich aldus den toorn van het heilige Genootschap op den hals gehaald hebben?

SPOTVOGEL.

Eenige *Settlers*, een paar Hottentotten, maar voornamelyk Muilpeeren, Delirium Tremens en Van Kortenek.

O'CANDID, MACTHIRSTY en LOVECLARET.

Wat!

Derde tooneel.

De vorigen: MELCHIOR

MELCHIOR groetende.

Uwe gehoorzaamste dienaar.

SPOTVOGEL ter zyde.

Als men van den duivel spreekt, zegt men, is hy altyd naby.

O'CANDID, tegen Melchior.

Wel, Jopie! - hebt gy alle myne Commissien verrigt?

MELCHIOR.

Allen op twee na, myn waarde heer! - De Slagter met wien gy wenschtet te contracteeren, is ziek; - en den Koornboer met wien gy in onderhandeling zyt, heb ik overal in de Stad gezocht, doch nergens kunnen ontmoeten.

LOVECLARET, tegen Melchior.

Hoe staat het dan met myn Pakhuis; wordt het verhuurd of niet?

MELCHIOR.

Het is nu voor vyf jaren verhuurd, myn goede heer?

LOVECLARET.

Aan wien!

MELCHIOR.

Aan de Bestuurders der *Infant School*.

LOVECLARET.

Gy staat my dus voor de prompte betaling van den huur in?

MELCHIOR, met aarzeling.

Ikke? ... Het Kontrakt is schriftelyk, en ik heb borgen.

LOVECLARET.

Dan is het goed.

O'CANDID.

Zit, Jopie; zit.

MACTHIRSTY, tegen Melchior.

Mynheer Van Kortenek, zonder uwe Paardenkennis te kort te willen doen, moet ik u nogtans rond uit zeggen dat het dier dat gy my onlangs hebt verkocht, een regte knol is.

MELCHIOR, verwonderd.

In ernst?

MACTHIRSTY.

En dat, eer ik my in het vervolg in eenige transactie van die natuur met u inlaat, uw hoofd voor een' korten tyd tot myne dispositie zal moeten worden gesteld.

MELCHIOR.

Myn hoofd, mynheer?

SPOTVOGEL, zacht tegen Melchior.

Hy zal u toch, hoop ik, niet willen guillotineeren?

MELCHIOR.

De Hemel beware my! - En dat om het koopen van een paard?

MACTHIRSTY.

Want een Makelaar aan wien de *Organ of Horsemanshipitiveness*, - of het *Zintuig van Paardoordeelkundigheid*, ontbreekt, - moet my geen ros ter koop aanbieden.

MELCHIOR, *ter zyde.*

Ha, zoo! - Nu begin ik hem te begrypen.

O'CANDID.

En de brandewyn, Jopie! hoe is het daarmede gesteld?

MELCHIOR, *twee kleine flesjes uit zynen zak halende.*

Hier hebt gy twee monstertjes, waarde heer! Het eene is van Call-his-son, en het andere van Goinggone.

O'CANDID.

Welk is het beste, denkt gy?

MELCHIOR, *de flesjes op de tafel zettende.*

Oordeel zelf, myn waarde heer! - hier hebt gy beide.

SPOTVOGEL, *tegen Melchior.*

Behoort gy niet tot het Nieuwe Genootschap, heer Melchior?

MELCHIOR, *zacht.*

Om u te dienen, mynheer. - Ik heb de eer van een der leden te zyn van deze nobele Institutie, maar ... het moet voor als nog een geheim blyven.

SPOTVOGEL.

Waarom dat?

MELCHIOR.

Oh! ... Ik heb zoo myne byzondere reden!

O'CANDID, *de twee flesjes beschouwende.*

Hoe komt die dan zoo ligt van kleur, Jopie?

MELCHIOR.

Dit weet ik, zoo waar, niet, waarde heer; maar hy is daarom goed en sterk. - Sterker zelfs dan de andere.

O'CANDID.

Gy hebt, zonder twyfel, beiden geproefd?

MELCHIOR.

Natuurlyk.

LOVECLARET, *zacht.*

Er zyn kwaadsprekende menschen die beweerden willen dat gy de *Matigheid Genootschap* aankleeft, heer Melchior.

MELCHIOR.

Als die menschen welke gy *kwaad* noemt, van my niets ergers weten te vertellen, dan beschouw ik my als een zeer geprivilegieerd schepsel, mynheer Loveclaret.

LOVECLARET.

Dan is het toch zoo?

MELCHIOR.

Het is wel zoo: - maar niemand behoeft het nog te weten.

MACTHIRSTY, *op het schaakbord ziende.*

Die knaap zit vast, zoo als gy ziet.

O'CANDID, *insgelyks.*

Hy is in een' benaauwdten toestand, dat is waar; maar nog niet heeltemaal verloren.
(*Hy schenkt den brandewyn uit beide flesjes in twee afzonderlyke glazen, en proeft beide.*)

MELCHIOR, *tegen O'Candid.*

Wat dunkt u daarvan?

O'CANDID, *op een der glazen wyzende.*

Deze gaat aan; - maar die smaakt bitter.

MELCHIOR.

Bitter! - Call his-sons Brandewyn bitter! - Hoe is het mogelyk?

O'CANDID, *hem het glas aanbiedende.*

Wel, proef dan maar zelf.

MELCHIOR, *neemt het glas en drinkt het uit.*

Ik vind hem in 't geheel niet bitter.

O'CANDID.

Hy heeft toch een geheel andere smaak dan deze. (*Hy reikt hem het andere glas toe.*)

MELCHIOR, *drinkt dit ook uit.*

Die is wat ligter; maar, ô jee! de eerste is tien maal beter.

O'CANDID.

Gelooft gy dat waarlyk?

MELCHIOR.

Mynheer, ik ben er zeker van.

O'CANDID.

Maar geen van beiden kan toch by deze vergeleken worden. - Proef eens die. (*Hy schenkt hem een glas pu nch.*)

MELCHIOR, *drinkt het in eene teug uit.*

Ha! ... die is heerlijk! - Maar, geen wonder; het is echte *Cognac*.

O'CANDID.

Zoo veronderstel ik, ten minste.

MACTHIRSTY.

Men heeft my verzekerd, heer Melchior, dat gy een Temperantist waart; en ik heb willen wedden dat het zoo niet was.

MELCHIOR.

Het is gelukkig voor u, mynheer, dat de weddingschap niet aangenomen werd; want het is de zuivere waarheid die men u verteld heeft. - Doch, als 't u belieft, dat blyft onder ons.

MACTHIRSTY.

Zeker. - Nu! ik hoor en zie zoo veel goeds door dit berugte Genootschap uitrigten, dat ik ook wel lust krygt om eens aan uwe Tempeldeur te komen kloppen.

MELCHIOR, *met blydschap.*

En men zal u open doen, gy kunt er op aan; men zal u open doen.

MACTHIRSTY.

Uwe Regelmenten zyn immers niet heel streng?

MELCHIOR.

Gansch niet; - ô, gansch niet. - Gy belooft alleenlyk dat gy u in het toekomende voor het buiten de maat drinken in acht zult nemen; en dat gy van alle gedistilleerde dranken, uitgenomen in cas van ziekte, voor immer en altoos afziet.

SPOTVOGEL.

Den brandewyn, nogtans, uitgezonderd?

MELCHIOR.

Pardonneer my, mynheer; de brandewyn is niet uitgezonderd.

MACTHIRSTY.

En men verwacht van elk lid, dat hy zyne belofte na zal komen?

MELCHIOR.

Dat spreekt van zelf; - anders ware het immers kinderspel.

O'CANDID.

En zulk eene belofte hebt gy ook gedaan?

MELCHIOR.

Hoe kon het anders?

ALLEN, lachende.

Ach, ach, ach!

MELCHIOR.

Lacht zoo veel gy wilt. - Maar, ik zeg u het is zoo.

MACTHIRSTY.

Mynheer Melchior, het spyt my van u; maar ik zie duidelyk dat gy de *Organ of Conceptiveness*, of het *Zintuig van begrypelykheid* mis.

MELCHIOR.

Het kan zyn maar.....

SPOTVOGEL.

Nu, dat doet er niets toe, Melchior; gy zyt des niettegenstaande een knappe kerel.

MELCHIOR.

Gy zyt zeer vriendelyk, heer Spotvogel!

LOVECLARET.

Jammer dat gy soms wat verstrooid zyt.

MELCHIOR.

Ik zou niet weten waaraan ik

O'CANDID.

Wel, wat drommel! hebt gy niet op dit moment nog brandewyn gedronken?

MELCHIOR, zeer verlegen.

Hoe? - ik mynheer? - Ik heb ... Door dat ik ... Ook is het ... Daarenboven Maar, echter ...

LOVECLARET, lachende.

Hy is confuus! - Ah, ah, ah!

MACTHIRSTY, lachende.

Hy is gevangen! - Ah, ah, ah!

O'CANDID, lachende.

Hy weet niet meer wat hy zegt! - Ah, ah, ah!

SPOTVOGEL, tegen Melchior.

Gy zult ons van avond zeker met een *speech* regaleeren?

MELCHIOR zich trachtende te herstellen.

In alle gevallen, myne heeren, zult gy toch moeten bekennen

LOVECLARET.

Dat gy brandewyn gedronken hebt? - O, met alle plesier! - Waarom niet?

MELCHIOR, verschrikt.

Om 's hemels wille, spreek toch zoo hard niet! - Ik ben Toen ik hier in kwam was ik

MACTHIRSTY.

Nog Temperantist.

MELCHIOR.

Ambtshalve; - Ik meen ... als Makelaar gedwongen....

SPOTVOGEL.

Om u te *detemperantiseeren*?

MELCHIOR.

Om u een bewys te geven dat ik geene gelegenheid laat voorby gaan ...,

O'CANDID.

Om brandewyn te drinken?

MELCHIOR, zeer angstig.

Ik bid u, spreek zacht! - Om aan myne Committanten mynen dienstyver te betoonen.
Daarom heb ik

MACTHIRSTY.

Twee kelkjes brandewyn achter elkander gedronken

MELCHIOR.

Myn Hemel! ...

LOVECLARET.

En een groot glas punch boven op.

MELCHIOR, wanhopend.

Ik ben verloren!

EEN BEDIENDE komt binnen en zegt tegen O'Cannid.

De heer Delirium Tremens is beneden.

O'CANDID, tegen den Bediende.

Laat hy boven komen.

MELCHIOR, ter zyde.

Die ontbrak er nog aan! - Ach, waar verberg ik my?

O'CANDID.

Die is immers een uwer Confraters, niet Jopie?

MELCHIOR, *droevig.*

Helaas!

SPOTVOGEL.

Arme Melchior! - hoe zwaar zucht hy!

LOVECLARET.

Hoe benaauwd ziet hy er uit!

MACTHIRSTY.

Hoe neêrslagtig!

O'CANDID

Hoe ingekrompen!

MELCHIOR, *tegen O'Candid.*

Och, ik smEEK u, verraadt my toch niet! - Wanneer deze Delirium Tremens er achter komt dat ik my zoo ver heb kunnen vergeten om brandewyn te proeven, dan

SPOTVOGEL.

De duiker! noemt gy dat proeven?

MELCHIOR.

Dan komt het terstond onzen Commandeur Humbug ter ooren

LOVECLARET.

En dan wordt gy gefustigeerd?

O'CANDID.

Of gesecludeerd?

SPOTVOGEL.

Of gedegradeerd?

MACTHIRSTY.

Of gedissequeerd.

MELCHIOR, *in de grootste verlegenheid.*

O redt my! - redt my, van dezen Delirium Tremens!

O'CANDID, *hem een zy-vertrek wyzende.*

Nu, wees bedaard; dat zal ik doen. - Ga zoo lang in dit vertrekje, en wacht daarin tot dat wy aan tafel gaan zitten. - Het zal weldra geschieden.

MELCHIOR, *in het vertrek gaande.*

Heb dank! - Heb dank!

MACTHIRSTY.

Zoo dat wy onze party niet zullen eindigen?

O'CANDID.

Voor zeker, zullen wy het. Myn spel staat te fraai om het op te geven.

Vierde tooneel.

De vorigen: DELIRIUM TREMENS.

D. TREMENS, *groetende zoo als hy binnen komt.*

Quomodo vales?

O'CANDID.

Bene! - Ik dank u zeer.

LOVECLARET.

Benissime! - Zoo als altoos.

SPOTVOGEL.

Optime! - Zeer verplicht.

MACTHIRSTY.

Eximiè! - *habeo tibi gratiam*

D. TREMENS, *tegen Macthirsty.*

Ah, waarde Collega! tref ik u ook hier aan?

MACTHIRSTY.

Het is my zeer veel eer!

D. TREMENS.

Mihi, niet minder.

O'CANDID, *Tremens naar een' stoel wyzende.*

Neem uw gemak, Doctor.

D. TREMENS, *een' stoel nemende.*

Dat zal ik. Dat zal ik. - Dank u! - Derangeert u maar niet.

SPOTVOGEL, *tegen Tremens.*

Verstaat gy ook iets van dat Spel, Doctor?

D. TREMENS.

Het is my nu byna geheel vergeten; - maar, voorheen was ik er een groote liefhebber van. - Het is een nobel spel. - Het is martiaal; en ik houd veel van alles wat martiaal is. - O, voor vyf-en-twintig jaren geleden was ik genoegzaam van het Schaakbord niet aftekrygen; ofschoon, om de waarheid te zeggen, ik, naar het oordeel van anderen, altyd maar een kruk geweest ben.

O'CANDID

Gy zult ons niet kwalyk nemen dat wy voortspelen, Doctor; - de party is dadelyk klaar. (*Op Loveclaret en Spotvogel wyzende.*) Deze twee vrienden zullen intusschen wel de goedheid hebben het gesprek met u aan den gang te houden.

D. TREMENS.

Zeker, zeker - Gaat uwen gang.

De twee Schakers spelen voort.

LOVECLARET.

Hoe gaat het thans met de praktyk, Doctor? Neemt het niet braaf af?

D. TREMENS.

Hoegenaamd niet. - Ik, ten minste kan, God dank! daar niet over klagen.

SPOTVOGEL, *ter zyde.*

God dank! - Zie daar eene uitroeping waarmede de Arts zich ten koste van den Philantropist te goed doet. - Waar wordt den lieven God toch niet al voor gedankt!

LOVECLARET, *zyn kelkje vullende.*

Ik dacht, dewyl de *Matigheid* thans aan de orde van den dag is, dat wy haast voor geen *Febrim*, geen *Epiphoram*, geen *Chiragram*, geen *Podagram*, geen *Calculus*, geen *Rheumatismum*, geen *Delirium*, en al de verdere *rim*, *ram*, *rum* die, naar uw zeggen de Dronkenschap uitsluitend na zich sleept, iets meer zouden hebben te vrezen.

D. TREMENS.

O, myn waarde vriend! de menschen zullen zich dat drinken zoo schielyk niet afwinnen.

LOVECLARET, *zyn wyn drinkende.*

Ik vrees er zelf voor.

SPOTVOGEL, *ter zyde.*

Dat merk ik. (*Tegen D. Tremens.*) Doctor! de geestdrift waarmede gy de zaak der Temperantisten behartigt, heeft laatst veel opzien in de stad gebaard.

D. TREMENS.

In de daad?

SPOTVOGEL.

Gy kunt u niet verbeelden met welk eene bewondering uwe publieke aankondiging in een onzer Weekbladen is gelezen geworden.

D. TREMENS.

Gy meent gewis myne Advertentie om een' Ziekenoppasser, die zich in deze betrekking by my echter niet moest aandienen, byaldien hy niet ten gelyken tyd zyn Diploma als Temperantist kon exhibieeren?

LOVECLARET.

Och, ja; die Advertentie herinner ik my ook.

SPOTVOGEL.

Groot en klein, oud en jong, zwart en wit; elkeen was daarvan getoucheerd.

D. TREMENS.

Het is my hoogst aangenaam zoo iets van u te vernemen. - Maar, voor het overige, verwondert het my weinig; want ik weet, ik kryg somtyds zulke vreemde grillen ... (ik meen *inspiratiën* dat ik by het nader beschouwen van myn werk, vooral als ik wat bekoeld ben, my van een weinig eigenliefde of zelf behagen niet kan ontdoen.

SPOTVOGEL.

Ik begryp het - Het is eene soort van *Delirium* waaraan vele menschen laboreeren.

LOVECLARET.

En hebben zich nog al vele Candidaten by u gemeld?

D. TREMENS.

Geen een.

LOVECLARET.

O wee!

SPOTVOGEL.

Zoo dat de arme zieken tot op dezen huidigen dag eene *temperante* oppassing hebben moeten ontberen?

D. TREMENS.

Zoo als gy zegt. - Gelukkiglyk zyn het *Maanzieken* die zich om het zedig karakter hunner Oppassers weinig bekommeren.

LOVECLARET.

Er loopt een gerucht dat de Broeders Temperantisten heden avond eene buitengewone Vergadering hebben. Is het zoo, Doctor?

D. TREMENS.

Het is zoo. - Een dier Natuurmenschen waarvan het ras zich van het onze door eene belangryke eigenaardigheid zoo zeer onderscheidt; wordt dezen avond gerecipieerd en tot den hogen graad van Ridder met een verheven.

LOVECLARET.

Een Hottentot, waarschyglyk?

D. TREMENS.

Een Philipyn, ja. - Men hecht doorgaans zulk een fataal vooroordeel aan den, anders zoo welluidende, naam van *Hottentot*, dat wy onder ons overeengekomen zyn deze te zeer belasterde Natuurgenooten voortaan niet anders te noemen dan *Philipynen*; ter eere en eeuwige gedachtenis van den grooten Stichter onzer Orde, die dit arme volk zoo christelyk, zoo philanthropisch ten koste van de *European race** verdedigd en beschermd heeft. Wy beschouwen deze herdoping als eene reparatie van eer die de beschaafde wereld aan deze onderdrukte Natie verschuldigd is; te meer daar dezelve, gelyk wy vermeenen, een *indicium symbolicum*, of eigenschappelyk zinnebeeld van hunne deugden in zich sluit.

* De Lezer sal zich misschien verwonderen dat deze uitdrukking: *European Race* of *Europische Ras* zoo dikwyls in dit stuk gebezigd wordt; doch indien hy het *waarom* verlangt te weten, moet hy zich vooraf by den Editeur van den *S. A.C. Advertiser* vervoegen en aan zyn Ed. vragen wat de reden is dat deselfde uitdrukking in zyn *Law Reports* aanhoudend voorkomt; willigt sal het antwoord van gem. Editeur myn raadsel ook oplossen.

SPOTVOGEL

Even als by ons het woord *Fariseën* als het synonyma van ... *een oprecht mensch*, aangenomen wordt.

O'CANDID, luid uitroepende.

Schaak mat!

ALLEN, (behalven *Delirium*) met verwondering.

Mat!

MACTHIRSTY driftig O'Candid by den kop vattende.

Man! (*Na eene korte betasting.*) Gy zyt een Schaker!

D. TREMENS, ter zyde.

Hoe duivel is hy er zoo schielyk achter gekomen?

MACTHIRSTY, opstaande.

Gy hebt daar, achter uwe ooren, *the Organ of Combativeness*; namelyk: het Zintuig van *Vechtachtigheid*. - Hetgeen hetzelfde beteekent als: *Chessplayingitiveness*, of *Schaakspeelzuchtachtigheid*.

O'CANDID.

Ach! loop toch heen, met uwe *Phreneologitiveness*!

MACTHIRSTY.

Het was, met dit al eene fraaye party!

O'CANDID, opstaande, en met eene triumfeerende blydschap.

En ik heb haar gewonnen! (*Hy lacht.*)

Allen staat op.

SPOTVOGEL.

Ik verwachtte niet minder van een' ouden krygsman, als gy.

LOVECLARET.

Natuurlyk. - Gy moet het slagveld behouden.

D. TREMENS.

Ik feliciteer u.

O'CANDID, *hem hartelyk de hand schuddende.*

Dank u, Doctor! dank u. - A propos, kan ik u een glas water presentereen?

D. TREMENS, *met eene buiging.*

Zeer verpligt!

O'CANDID.

Wy, profanen, drinken punch; maar aan een' antediluviaanschen wysgeer gelyk gy zyt, durf ik immers niet

SPOTVOGEL.

Och, hy valt er ook niet heel vies voor; want ik hoor dat in de winter avonden

D. TREMENS, *ter zyde.*

Zie nu eens hoe schielyk zulk een ding rugtbaar wordt!

LOVECLARET.

Doctor! - uwe beroemde *Maagpomp* zal u haast geheel nutteloos worden, niet waar? Sedert

D. TREMENS.

Myne Maagpomp is volkomen tot uwen dienst, vriend Loveclaret. - Hare krachtdadige werking is u reeds bekend; derhalven ...

SPOTVOGEL.

Het is eene kostelyke uitvinding, die welligt menigen Temperantist te pas zal komen.

MACTHIRSTY.

Of reeds is te pas gekomen.

D. TREMENS.

Foei toch, heer Collega!

O'CANDID.

Komt uw drinkregel met uwe consitutie wel overeen, Doctor? - Vreest gy niet dat zulk een streng dieet u vroeg of laat kwalyk zal bekomen?

D. TREMENS.

Gy spot, myn vriend; - ik heb geen dieet in acht te nemen. - Neen, als ik dorstig ben, drink ik wat, en zoo veel ik verkies; - en, om u daarvan te overtuigen, geef my maar eens een glas punch instelle van water; en ik zal u toonen dat ik, als het er op aan komt, met de wolven weet te huilen.

O'CANDID, *hem een glas-punch schenkende.*

Top, kameraad! - Dat genoeg moet gy my geven.

D. TREMENS, *het glas nemende, en zyn compliment in de rondte makende.*

Propinatio!

SPOTVOGEL, *tegen Macthirsty.*

Zie my dezen *Stoïcus* eens aan! hoe bedaard, hoe onverschrokken brengt hy den gifbeker aan zynen mond!

LOVECLARET.

Met welk eene voorbeeldeloze gelatenheid stort hy zich den fatalen drank in de keel!

MACTHIRSTY.

Socrates kan dat niet beter gedaan hebben.

D. TREMENS, *tegen O'Candid, na het glas geledigd te hebben.*

Wat zegt gy nu?

O'CANDID, *hem op den schouder slaande.*

Ik zeg, bravo! - Deze daad verzoent my met u; want, ik kan u niet ontveinzen dat ik alle de brandewynverzakkers als landverraders en menschen vyanden beschouw.

EEN BEDIENDE, *schielijk ten voorschyn komende, tegen O'Candid.*
De heer Call-his-son verlangt u afzonderlyk te spreken.

CANDID, *tegen den Bediende.*
Ik kom.

De Bediende vertrekt.

LOVECLARET, *tegen O'Candid.*
En ik ga den armen Jopie een oogenblik gezelschap houden. (*Hy gaat in het vertrekt waarin zich Melchior heeft verborgen.*)

O'CANDID, *tegen Loveclaret.*
Doe dat. (*Tegen de anderen.*) Heeren! gy zult my voor vyf minuten moeten verschoonen. (*Hy vertrekt.*)

ALLEN.
Zeker.

MACTHIRSTY, *tegen Tremens.*
Confrater, uwe vrolykheid behaagt my! Ik houd van een' gast die, daar hy zich in alles weet te schikken, ook in alle gezelschappen voegt. Zoo ben ik zelve. Ernstig met de vromen; dartel met de blygeestigen; sentimenteel met de teêrgevoelige Dames; rymziek met de poëeten

SPOTVOGEL, *hem in de reden vallende.*
En *intemperant* met de *Temperantisten*.

D. TREMENS.
Dat vooral. Ik ben er oog- en ooggetuigen van geweest; en het is juist hetgeen ik in u niet pryzen kan.

MACTHIRSTY.
Wat? - Om dat ik my eenige onschuldige spotter-

nyen tegen het *Yankee-System** veroorloofd heb? - Ach! gy zelf gevoelt er de belachelykheid van. - Gy weet zoo wel als ik dat zulk een arm, saploos plantsoen welk de Noord-Amerikaan met zoo vele moeite, en tevens zoo vergeef tracht aan te kweeken, hier, in onze weeldige Zuid Afrika nimmer zal aarden.

D. TREMENS.

En, waarom dan niet?

MACTHIRSTY.

Ach! die *Constantia* eens bezocht heeft, zal u het *daarom* wel demonstreeren.

SPOTVOGEL *ter zyde.*

De man heeft eene Anacreontische Redeneerkunde.

D. TREMENS.

Ook hebt gy myne *Pathologia* in een valsch licht gesteld; ja, zelfs zoeken te verduisteren; dat steekt my nog in de krop.

SPOTVOGEL, *ter zyde.*

Dat is ligt te begrypen.

MACTHIRSTY.

Excuseer my, waarde Collega! ik heb alleen uwe *Pathos*, niet uwe *Pathologia* wederlegd. - Er was zoo iets *tremendus* in uwe *Propositio*; - zoo iets *mortalis* in uwe *Conclusio*! - Gy vindt goed uwe toehoorders zulk een verschrikkelyk *Obituaris* open te leggen

SPOTVOGEL, *ter zyde.*

Dat is wel waar. Ik gevoel zelfs nog eene onwillige *Nervorum trebulatio*, als ik er aan denk.

D. TREMENS.

En gy hebt myne Dodenlyst in twyfel getrokken?

* De Engelschen geven aan de Noord-Amerikanen den bynaam van *Yankee*.

MACTHIRSTY.

Dat niet. Het getal der doden, als door uzelf opgegeven, verwonderde geen mensch. My kwam hetzelfde nog gering voor, als ik nadacht dat gy toch drie volle jaren als Hoofd-medicus in dit Ziekenhuis geëgeerd hadt. Maar, hetgeen my veel verwondering baarde was, dat gy juist dit geheel getal op uwe conscientie naamt. - Waarom deedt gy dat? - Een weinig minder openhartigheid zou men in u, als Geneesheer, immers niet gewraakt hebben. - Gy kwaamt daar toch niet om te biechten.

SPOTVOGEL, *ter zyde.*

Eene kluchtige aanmerking, waarklyk!

D. TREMENS, *met verwondering.*

Wel nu, heer Confrater; gy slaat daar eene wonderlyke taal uit! Wat rammelt gy toch van conscientie, en van openhartigheid, en van biechten, en van alles? ... Wa wat meent gy daarmee?

MACTHIRSTY.

Hebt gy niet, in uwen yver om de verwoesting te beschryven welke de *Bibendi-intemperantia* aanrigt, positief gezegd dat de meeste uwer Patientten een maal door *Delirium Tremens* aangegrepen nimmer weder op de been kwamen?

D. TREMENS, *met eene verkropte gramschap.*

Mynheer!

SPOTVOGEL, *overluid lachende.*

Ah, ah, ah! De Hoofd-medicus is geknepen! Ah, ah, ah!

D. TREMENS, *zich bedwingende en Spotvogel wyzende.*

Ziet gy dan niet dat uwe ontydige scherts de waardigheid van ons beider beroep compromitteert, en dat wy uitgelachen worden?

MACTHIRSTY.

Dat zie ik niet, Confrater; want ik lach mede.

D. TREMENS, *met ernst.*

Heer *Macwitty!* ...

MACTHIRSTY, *even zoo.*

Heer *Tremefacio!* ...

D. TREMENS, *na eene korte poos.*

Hebt gy ooit over een' Dronkaard geprakticeerd?

MACTHIRSTY.

Is dat eene vraag? - Ik heb immers in het drievoudig vak van Medicus, Chirurgyn en Accoucheur het Vereenigd Koninkryk van Groot Brittanje en Ierland van Noord tot Zuid doorgereisd!

D. TERMENS.

Wel, waaraan zyn de meeste uwer dronken patienten dan gestorven?

MACTHIRSTY.

Allen van gebrek aan adem.

D. TREMENS, *kwaad.*

Mynheer! - Houdt gy my voor een' gek?

MACTHIRSTY, *bedaard.*

Ik houd u voor een' Temperantist.

SPOTVOGEL, *ter zyde.*

Synonima!

D. TREMENS.

Dat kunt gy doen. Het is eene benaming waar ik zeer veel eer in stel.

MACTHIRSTY.

En dat het drinken van sterke punch u, gewis, niet kan ontnemen.

D. TREMENS.

Gy zyt een *Satiricus!* - Doch laat voor een oogenblik uwe boerterryen achterwegen, en antwoord my als een man van de kunst - Zult gy er niet in toestemmen dat de Onmatigheid vele ziekten na zich sleept?

MACTHIRSTY.

Res ipsa loquitur. - Doch, er zyn ook vele soorten van *Onmatigheden*, zoo wel in 't *moralis* als in 't *naturalis*, waarvan de eene meer, de andere minder gevaarlyk is. Byvoorbeeld, het *Onmatig werken* brengt voort eene *Subita nervi solutio*, of plotselyke verslapping der zenuwen.

D. TREMENS.

Of anders gezegd: verval van krachten.

SPOTVOGEL.

En men sterft er ook van.

MACTHIRSTY.

Het *Onmatig jagen, ryden of dansen*, veroorzaakt *Cordis palpitatio*, of Hartkloppingen die, in meer dan een geval, ongeneeslyk bevonden zyn geworden, en die bovendien in eene volkomene *Consumptio*, of Uitteerende ziekte dikwyls doen vervallen.

SPOTVOGEL.

En daar volgt ook de dood op.

D. TREMENS.

Nu ja, maar

MACTHIRSTY.

Van het *Onmatig lezen* wordt vaak *Insania*, of Krankzinnigheid geboren.

SPOTVOGEL.

Het moet er, dunkt my, toch veel afhangen van den aard der boeken waaraan men eene uitsluitende preferentie geeft.

D. TREMENS, *ongeduldig wordende.*

Ach, wat!

MACTHIRSTY.

Ja, zeker. - De lezing van Romans, Reisbeschryvingen, Poëzyen en andere werken der verbeelding, verhit het *Cerebrum* tot zulk een' graad, dat er eene *ebulitio*, of overkoking der redeneerende vochten plaats heeft, welke den lyder spoedig in een' volslagen *Maniaticus* of Dollemensch herschept. Heeft deze *ebulitio* daarentegen hare uitwerking te danken aan het peinzen en mymeren over diepzinnige werken, zoo als die welke over *Wetmaking*, *Zedehervorming*, *Wildevolksbekeering*, de *Circuli Quadratio*, de *Philosophicus Lapis*, het *Perpetuum Mobile*, enz. enz. enz. handelen, dan neemt de *Insania* het karakter en de benaming van *Imbecillitas*; - doch, bepaalt zich de *onmatige* leeszucht tot gewyde of theologische boeken, zoo krygt de krankzinnigheid den naam van *Phrenesis* of *Razerny*; en zulk een Patient sterft gewoonlyk aan de *Hydropotis* of *Waterzucht*.

SPOTVOGEL.

Verschrikkelyk!

D. TREMENS, *spotachtig tegen Spotvogel.*

Vergeef hem deze *Lapsus Linguae*, hy meent *Hydropisis*.

SPOTVOGEL.

O, ik versta hem wel!

MACTHIRSTY,

Het *Onmatig Schryven* leidt tot *Inertia*, *Turpor*, *Ophthalmia* en *Exinanitio Mentis*; dat is: *Lust loosheid*, *Strammigheid*, *Oogzeer* en *Uitputting van het Denkvermogen*.

SPOTVOGEL.

Bewaar ons!

D. TREMENS.

Toegestaan, doch

MACTHIRSTY, *zonder hem te laten uitspreken.*

Het *Onmatig Spreken* verwekt *Tedium* of *Verveeling*; en wordt doorgaans gevolgd door *Raucitas* of *Heeschheid*, en *Deliratio* of *Revelary*.

SPOTVOGEL.

Dat is wel waar.

D. TREMENS.

Goed! Maar met dit alles

MACTHIRSTY, *als voren.*

Het *Onmatig Spelen* doet *Iracundia* of *Doldriftigheid*, *Melancholia* of *Zwaarmoedigheid*, en *Desperatio* of *Wanhoop* ontstaan.

D. TREMENS, *ter zyde.*

Zal hy haast klaar hebben?

MACTHIRSTY.

Het *Onmatig Vroom zyn* wordt meest altyd door *Dementia* of *Zinneloosheid*; indien niet door *Hypocrisis* of *Huichelary* vergezeld.

D. TREMENS, *ongeduldig wordende.*

Ei, wat! - Zoo gy heelkundig spreken wilt, zeg dan *Hypochondria*, en niet *Hypocrisis*!
- Deze laatste is immers geene ziekte.

MACTHIRSTY.

Het *Onmatig Eeten* veroorzaakt *Sanguinis Concretio* of *Verdikking des bloeds*; *Tinnimenti Auribus* of *Oorsuizing*, *Sopor* of *Slaperigheid*; *Obesitas* of *Zwaarlyviyheid*; en eindigt gemeenlyk door *Indigestio* eene *Maagoverlading*; of *Apoplexia* eene *Beroerte*.

D. TREMENS.

Ach, Confrater! alle deze treurige gevolgen der Onmatigheid, op eenige uitzonderingen na, zyn ons wel bekend; - maar, ik spreek thans *peculiariter* van de Onmatigheid in het drinken; en gy verwaardigt u niet om my een antwoord te geven.

MACTHIRSTY.

Nu dan, de *Onmatigheid in het Drinken* of *Intemperantia bibendi*, is ongetwyfeld van alle de reeds opgenoemde Onmatighe en de minst *malum* aanbrengende; want, zy voert den mensch byna altoos in eene betoverde sfeer; doet hem de verdrietelykheden dezer wereld vergeten; verdryft zyne droefgeestigheid; maakt hem ongevoelig voor lichamelyke pynen; doet hem alle gevaren tarten, alle elende braveren; verandert zyn leven in een' onophoudelyken droom, en bevrydt hem op het laatste en voor altoos van alle andere Onmatigheden.

SPOTVOGEL, *ter zyde.*

Eene fraaye conclusie!

D. TREMENS.

Maar hoe? - Zoudt gy kunnen ontkennen dat de brandewyn en alle gedistilleerde dranken op het zenuwgestel van den mensch eene allerschadelykste, aller dodelykste uitwerking hebben?

MACTHIRSTY.

Al ware ik eenigzins genegen geweest om zulk eene stelling aantenemen, dan zou my de daad die ik u kort geleden heb zien doen, van de ongerymdheid daarvan overtuigen.

D. TREMENS, *verwonderd.*

De daad? - Welke daad? - Wat heb ik dan gedaan?

MACTHIRSTY.

Gy hebt een glas sterke punch gedronken; en ik behoef u niet te herinneren dat men geen punch maakt zonder

SPOTVOGEL.

Bravo!

D. TREMENS, *half gestoord en half lachende*.

Gy komt gedurig met uwe belachelyke aanmerkingen! - Maar, hebt gy ooit een' Dronkaard *post mortem* geopend?

MACTHIRSTY.

Post mortem, dikwyls. *Ante mortem*, nimmer.

D. TREMENS.

Hebt gy de *Intestina* van uw subject, by elke gelegenheid *minutatim* geëxamineerd?

MACTHIRSTY.

Intus et extrinsecus; ja wel.

D. TREMENS, *met eene toenemende doctorale drift*.

Wel! hebt gy dan niet in vele gevallen de *Cellulosa tunica intestinorum* geheel verkrompen als eene uitgedroogde verkensblaas; - de *Columnae cordis* zoo slap als een koekmakkerank; de *Festula pulmonalis* vol zwarte vezeltjes als een' ongeveegde schoorsteen; en de *Receptaculum chyli* in eenen staat van lekkagie als een' gekraakte soepkom gevonden?

SPOTVOGEL.

O, Hemel!

MACTHIRSTY.

Die dingen heb ik insgelyks in *Corporis* bespeurd waarvan de respective eigenaars zeer *matig* geleefd hadden.

D. TREMENS, *hoe langer hoe driftiger*.

Hebt gy ook het *Caput* met aandacht geïnspecteerd?

MACTHIRSTY.

Gewis; en dat wel voornamelyk.

D. TREMENS, *als voren.*

Nu dus; hebt gy niet meer dan eens gezien dat het *Callosum corpus cerëbri* eene gedaante had gekregen die zeer vele overeenkomst had met eene onder de asch gebraden afrikaansche pattat?

MACTHIRSTY.

Neen; nooit.

D. TREMENS, *als voren.*

Hebt gy de *Integumenta* van het hoofd niet in een' klomp aan het *Pericranium* gehecht gevonden? Waren de *Vasa* van de *Duramater* niet als een' Schotschen Doedelzak gezwollen? - Vondt gy niet ten minste een halve bierglas *serum multicolor* tusschen de *Piamater* en de *Arachnoïda tunica*? - Was het *Cerebrum* niet zoo week en veerkrachtig als een zoetemelksche Kaas? - Waren

MACTHIRSTY, *naar hem toegaande.*

Leen my, bid ik u, voor een oogenblik

D. TREMENS, *hem met verwondering aanziende.*

Wat?

MACTHIRSTY.

Uw hoofd tot een ontbindend experiment.

SPOTVOGEL, *ter zyde.*

Ha ha! - Nu merk ik het? Dit hoofd moet er ook aan.

D. TREMENS *twyfelachtig zyn hoofd naar Macthirsty uitstekende.*

Hoe moet ik dat verstaan?

SPOTVOGEL, *ter zyde.*

Ja! dat verstaat gy nooit.

MACTHIRSTY *het hoofd van D. Tremens betastende.*

Wacht maar. (*Na een oogenblik.*) Zie zoo! - Ik vermoedde het.

D. TREMENS, *vragender wyze.*

Nu?

MACTHIRSTY.

Nu, myn zeer geachte Collega, zal ik u een' goeden raad geven; zoo gy het slechts van my aannemen wilt.

D. TREMENS.

Wat is het?

MACTHIRSTY.

Doch, gy moet er niet kwaad om worden.

D. TREMENS.

Hoe zou iemand over *een'* goeden raad kwaad kunnen worden?

MACTHIRSTY.

Dat moet gy my beloven.

D. TREMENS.

Wel, ik beloof het u.

MACTHIRSTY, *tegen Spotvogel.*

Gy hoort het, vriend Spotvogel?

SPOTVOGEL.

Ik hoor en zie.

D. TREMENS.

Waarom dan zoo veel *circumlocutio*? - Spreek maar vrij.

MACTHIRSTY.

Gy moet uw Systema laten varen.

D. TREMENS.

Welk Systema?

MACTHIRSTY.

Van *Temperantia bibendi*.

D. TREMENS.

Om reden?

MACTHIRSTY.

Gy houdt het niet uit.

D. TREMENS.

Ik weet niet wat gy zeggen wilt.

MACTHIRSTY.

Gy zyt voor geen Temperantist geboren.

D. TREMENS.

Niet?

MACTHIRSTY.

Neen. Niet alleen ontbreekt u het *Zintuig der Matigheid* geheel, maar

D. TREMENS.

Maar? ...

MACTHIRSTY.

The Organ of Punch-bibacitiveness, of het *Zintuig van Brandewyndrinkachtigheid* is by u zoo groot! (*Hy wyst de lengte van zyn' voorsten vinger.*)

SPOTVOGEL *hartelyk lachende.*

Ach! welk eene noodlottige ontdekking! Ah, ah, ah!

D. TREMENS, woedend.

Mynheer! - Gy zyt een onbeschaamde Potsenmaker!

MACTHIRSTY *die ook driftig wordt.*

En gy een breinloze Snoeshaan!

SPOTVOGEL, ter zyde.

O jee! nu wordt het ernstig?

D. TREMENS.

Gy moet Gall, Spurzheim en Comb beter leren verstaan alvorens gy u over de schedelleere durvet uitlaten.

MACTHIRSTY.

En gy Hippocrates en Gallienus wat beter bestudeeren eer gy u durvet onderstaan eene enkele kies uittrekken.

SPOTVOGEL, *tusschen komende.*

Bedaar toch, myne vrienden!

D. TREMENS.

Gy wilt u voor eenen *Medicinae Doctor* uitgeven, en gy zyt op zyn hoogste een *Empiricus*.

MACTHIRSTY.

Gy beroemt u op uwe uitgebreide praktyk, en gy zyt toch maar een Kwakzalver.

SPOTVOGEL, *ter zyde.*

Hemel! dat gaat te ver.

D. TREMENS, *op een' dreigende toon.*

Kon ik een oogenblik vergeten dat ik in het huis van eenen vriend ben ...!

MACTHIRSTY, *insgelyks.*

Ware het my hier veroorloofd myne regtmatige gramschap bot te vieren ...!

D. TREMENS, *bevende van kwaadheid.*

Dank zy, echter, uwen afkeer voor de Matigheid gy hebt het *delirium* al beet!

MACTHIRSTY, *spitsvinnig.*

Het vleit myne ydelheid niet weinig dat een enkele blik van my u zoo *tremens* doet worden:

SPOTVOGEL, *ter zyde.*

Nog al goed! Dan zyn zy gelyk bedeed.

Vyfde tooneel.

De vorigen: O'CANDID.

O'CANDID, vrolyk binnen komende.

Komt, vrienden! het eeten wacht ons.

SPOTVOGEL, tegen D. Termens, hem onder den arm nemende.

Wel aan dan, laten wy niet langer vertoeven. Gy kunt altyd uwe afgebrokene Redekaveling op een' anderen keer hervatten.

D. TREMENS, reeds bedaard geworden.

Ja, ja; gy hebt wel gelyk. (*Hy vertrekt met Spotvogel geärmd.*)

O'CANDID, Macthirsty die ook heen gaan wil, terughoudende.

Myn waarde Macthirsty, naar hetgeen onze vriend Call-his-son my is komen mededeelen, zal er heden avond een generaal en heet gevecht tusschen de Brandewyndrinkers en de Temperantisten plaats grypen. - De Initiatie van den Afgezant van Bethelsdorp zal niet publiek zyn; - doch, dadelyk na deze heimelyke plechtigheid, zal zich de gansche Ridderschap in eene groote Raadsvergadering formeeren, om met allen ernst het onderzoek der misdryven te beginnen van de Leden dezer kluchtige Orde die onlangs als overtredders hunner wetten, by het Hoog-bestuur zyn worden aangeklaagd; en dit Examen, hoor ik, zal met opene deuren geschieden.

MACTHIRSTY.

Zouden zy zulks nog eens durven wagen, denkt gy?

O'CANDID.

Ik weet het van goeder hand. Ja, zelfs zal er aan de Beschuldigten die in de Redeneerkunde niet genoeg bedreven zyn om zich zelven te verdedigen,

de vryheid worden vergund eenen Advakaat aantestellen, welken zy onder de aanschouwers zullen mogen kiezen - Nu, aan de andere kant verneem ik dat, door een' wonderbaren zamenloop van omstandigheden, de voornaamste Leden die deze Vergadering moeten uitmaken, heden by verscheidene ongewyde Kooplieden - ik meen Anti-temperantisten; - ten eeten verzocht zyn; en dat onze vrienden het reeds met elkander eens zyn, om deze Ridders der Matigheid degelyk den beker te doen kussen eer zy zich naar de Raadzaal begeven. - Dus zyn, byvoorbeeld, Domine Humbug en John Brute die beiden by den vrolyken Call-his-son, Barbarubra die by George met eene party jonge Indianen, - en Muilpeeren die met Quizz het middagmaal houden, in zeer geschikte handen gevallen. Het is thans myne taak om voor het *matig* drinken van den Hoofd-medicus en zynen bevreesden medebroeder Melchior, die beiden myne gasten zyn, zorgvuldig te waken; en ik hoop, geleerde Macthirsty, dat gy my hierin zult assisteeren.

MACTHIRSTY, eerst ter zyde.

Eene voortreflyke gelegenheid om aan dien Delirium Tremens eene kleine wraak te nemen! (*Tegen O'Candid.*) Gy kunt u op myne hulp en die van Loveclaret verlaten.

O'CANDID.

Wel dan, haast u naar de eetzaal; terwyl ik den beschaamden Makelaar uit zyne gevangenschap ga verlossen. (*Hy treedt in het zyvertrek, en Macthirsty verlaat het Tooneel van de andere zyde.*)

Het Tooneel verandert in eene Straat.

Zesde tooneel.

VON POCHMANN DRUILOOR komt alleen en langzaam op, met de armen over elkander geslagen.

-

Hy blyft een oogenblik in 't midden des tooneels staan; doet vervolgens eenige schreden naar de regter zyde, en kykt omhoog; - gaat weder naar de linker zyde en kykt nog eens omhoog; - dan stapt hy naar den achtergrond, haalt zyn horologie uit en vergelykt het met de Kerkklok; - knikt met het hoofd als of hy zeggen wilde: 'het is nog vroeg!' komt weder naar voren; - maakt drie styve buigingen tot het Publiek, maakt langzamerhand zyne armen los; steekt den regteren vooruit; open den mond als iemand die eene aanspraak doen wil; maakt plotselyk eene vervaarlyke grynzing en niest. - Indien tusschen tyd hoort men van verre een verward geraas van menschen die hard tegen elkander spreken. - Het geraas vermeerderd, en eindelyk verschynen de volgende personaadjes:

Zevende tooneel.

De vorige: GALGEVOGEL, DROOGEKEEL, WATERSCHUW en DRONKELAP.

WATERSCHUW, in eene groote Hottentotsche gramschap, komt met zyne uitgetrokken baatje op; smyt het op den grond; rolt zyne hembdsmouwen op; stelt zich in postuur om te vechten, en roept uit:

Kom nou! - Ik is nou klaar voor jou. - Kom nou!

Druilloor gaat op zyde staan om dit spel aantezien.

GALGEVOGEL, die door Dronkelap wordt tegen gehouden.

En wat wil jy maak?

WATERSCHUW.

Wel kom nou, as jy een kerel is!

DROGEKEEL, tegen Waterschuw dien hy tracht tegen te houden.

Ach! - moe toch nie bakkelyen, nie!

GALGEVOGEL, tegen Dronkelap.

Laat voor my los! - Weg! (*Hy wil zich los wringen.*)

DRONKELAP.

Ik wil nie.

WATERSCHUW, tegen Galgevogel.

Ik wil jou kloppen dat jy geen raad weet.

GALGEVOGEL.

Jy, voor my kloppen? - Jy?

WATERSCHUW, zich met den vuist op de borst slaande.

Ja, ik!

DROOGEKEEL, altyd voor hem staande.

Dampie, luister!

GALGEVOGEL.

Als ik jou kryg, Waterschuw! ...

WATERSCHUW.

Nou, kom! - Ik is mus klaar.

GALGEVOGEL.

Ik sla-je al jouw tanden uit je smoel.

DRONKELAP, hem altoos tegenhoudende.

A - ch! watter gekkigheid! - Moe nie.

WATERSCHUW.

En ik trap op je pens dat je de darmen de keel uitvlieg.

DROOGEKEEL.

Stil toch!

GALGEVOGEL worstelt zoo lang tot dat hy uit de handen van Dronkelap los raakt, en loopt naar Waterschuw dien hy by de keel grypt.

Wacht, jou hond!

Galgevogel en Waterschuw vatten elkander om het lyf en stryden zoo lang tot dat zy beiden op den grond rollen. - Druiloor, die tot hier toe dit spektakel koelbloedig heeft aangezien, haalt nu een zakboekje en een potlood voor den dag, en schynt iets op te schryven.

DRONKELAP.

Kyk nou! - Kyk nou!

DROOGEKEEL.

As nou de Dienders kom!

DRONKELAP.

Of vader Humbug!

DROOGEKEEL.

Galgevogel! - Hoor dan toch! *(Hy wil ze scheiden.)*

DRONKELAP, die het ook tracht te doen.

Moe toch nie op straat nie!

DROOGEKEEL, die van Galgevogel een' schop op de sceen heeft gekregen.

Hi! - Gaat nou maar na jouw!. - Hi! *(Hy verwydert zich van de vechtenden en houdt zyn been vast.)*

DRONKELAP, die van Waterschuw een slag in 't aangezicht heeft ontvangen.

Ech! - Ha! ... as jy zoo begin! .. *(Hy wryft zyne oogen en gaat van de vechters af.)*

WATERSCHUW, op den grond onder Galgevogel.

Laat voor my eers opstaan, Duivelskind!

GALGEVOGEL, hem met eene hand by de borst houdende, terwyl hy de andere opligt om hem te slaan.

Opstaan? - Neen hond! Hier moe-je blyven!

WATERSCHUW, tegen Dronkelap.

Piet! - Piet Dronkelap! Kom hier en beetje voor my help!

DRONKELAP.

Voor jou help? - Om dat jy my zoo in myn gevreet slaat? - Ja, dan kan jy lang wachten!

GALGEVOGEL, *Waterschuw altyd schuddende.*

Wat zeg jy nou, schelm? - Hat ik jou, nou? He!

WATERSCHUW, *tegen Droogekeel.*

Hans Droogekeel - Myn lieve Hans! schop hem toch van myn lyf af!

DROOGEKEEL, *zyn' scheen nog wryvende.*

Schoppen! - Daar hat ik al myn porsie weg! Dankie zeer. - Zie nou dat jy zelve klaar raak.

GALGEVOGEL, *als voren.*

Praat nou nog een woord!

WATERSCHUW, *meer bekoeld.*

Nou, basta! - Basta, man! - Schei nou maar uit!

GALGEVOGEL, *hem nabootsende.*

Basta? - Basta, zeg jy?

WATERSCHUW.

Ja, basta! - Basta!

GALGEVOGEL.

Nou, basta! zeg jy? - Nou heb jy nie meer zoo een groote bek, he?

WATERSCHUW.

Basta, toch!

GALGEVOGEL.

Ik dach jy wil my myn harslag uitkloppen!

WATERSCHUW.

Neen. - Ander keer.

GALGEVOGEL.

Ander keer? (*Hy schudt hem weder.*) Zeg jy, ander keer.

WATERSCHUW, *als uit adem.*

Ik zeg laat af! - Ik is al half flauw al.

DROOGEKEEL *tegen Dronkelap, daar hy nu eerst Druiloor gewaar wordt.*

Arie! - Kyk die sjeur, daar!

DRONKELAP, *tegen Droogekeel.*

Strak is het een Schout!

DROOGEKEEL, *tegen Galgevogel, hem trachtende van Waterschuw weg te rukken.*

Schei toch uit, met julle spektakel! - Daar staat, rentig waar, een Schout die alles opschryft.

GALGEVOGEL *opstaande.*

Wel! wat raak my met die Schout? - Laat hy maar schryven wat hy wil.

DRONKELAP, *langzaam naar Druiloor toe gaande.*

Sjeur! - As Sjeur altemet

DRUILOOR *ziet hem norsch aan, keert hem den rug toe en stapt driftig naar de andere zyde des tooneels.*

WATERSCHUW, *opstaande.*

Waar is myn baatje? - *Hy raapt het op en trekt het langzaam weder aan.*)

DRONKELAP, *zacht tegen Droogekeel, op Druiloor wyzende.*

Gondosie, man! - Het is geen Schout, nie? - Het is, by myn zoole! een die tot ons zelschap hoort!

DROOGEKEEL *verwonderd.*

Ach loop, jy! *(Hy gaat naar Druiloor en maakt dat hy hem vlak in 't aangezicht te zien kryge, waarop hy hem de hand toereikt en lachende zegt: - Ha! - Dag, broêr!)*

DRUILOOR ten hoogsten verontwaardigd, gaat weder naar de andere kant van 't tooneel.

DRONKELAP; die zich juist in zyn' weg bevindt.

Moe nie voor vader Humbug gaan vertellen; hoor, boetie! (*Op Galgevogel en Waterschuw wyzende.*) Die twee, daar, hat maar spulletjes gemaak.

DRUILOOR zich driftig willende verwyderen, loopt Galgevogel tegen het lyf.

GALGEVOGEL hem met de armen omvattende.

Wel ja, kyk! - Dat is onze broêr Moffie!

DRUILOOR worstelt zich haastig uit zyne armen, en naar de andere kant willende vluchten, loopt hy Waterschuw byna omver.

WATERSCHUW, hem by de pan van zyn' mannel vattende.

Zoetjes toch, lieve boeta! Jy loop my amper ondersteboven!

DRUILOOR, rukt hem zyn kleed uit de hand, en loopt woedend heen.

DROOGEKEEL.

Hy lykent banje kwaad te wees!

DRONKELAP.

Strak gaat hy voor ons allegaar aangeve!

DROOGEKEEL.

Mooi grap!

WATERSCHUW.

Nou, wat zal hy zegge?

DRONKELAP.

Hy zal gaat vertelle dat julle op straat gabakkelyd hat.

GALGEVOGEL, op Waterschuw wyzende.

Nou, dan moet hy voor my nie uitschellen!

WATESCHUW.

Ja, maar, wie hat begon uitteschellen? - Ik ver vast nie!

DROOGEKEEL, tegen Waterschuw.

Ja, wel! - Jy moe nou nie liege, nie! Jy hat zelve begon

WATERSCHUW.

Das nie waar, nie.

DRONKELAP, tegen Waterschuw.

Ja, Dampie! Jy moe nie stry, nie! - Eers hat jy gezeg hy was een paerde-dief; - nou dat was maar niks! - Maar naderhand hat jy hem voor een schelm uitgeschol.

WATERSCHUW.

Nou! - En wat hat hy daartege voor my gezeg?

GALGEVOGEL.

Ik hat anders niks gezeg as dat jy dronk was. En dat is jy, ook.

WATERSCHUW.

Ja, man! - As ik nie van daag een beetje te veel dop gestee had, dan hat jy my niet zoo maklyk onder gekreege, nie! - Maar, wach! ik betaal jou dat wêr!

DROOGEKEEL.

In die tusschentyd gaat die uitlandsche kerel van daar effen, ons allagaar by die Temprens Kollesie aanklage.

GALGEVOGEL.

Laat hy maar! - Kan nie help, nie. - As zulle voor my laat roep, dan weet ik wel wat ik voor haarle za zegge.

WATERSCHUW.

Ik ook.

GALGEVOGEL.

Ik zal haarle voor eers vrage of het geparmitteer is dat ik voor alle mensche voor een schelm moet uitgemaak worde.

WATERSCHUW.

Jy is toch vyf jaren onder de Bandiete gewees!

GALGEVOGEL.

Al is ik ook onder de Bandiete gewees! Dat is daarom niet te zegge dat ik een schelm is. - Mankeer Hottentotten onder de Bandiete? - Su!

WATERSCHUW.

En is zulle dan eerlyk?

GALGEVOGEL.

Altemet meer eerlyker nog as jy. - Weet jy wat eigenlyk een schelm is?

WATERSCHUW, tegen Dronkelap.

Zie jy? Nou begin hy wêer!

DRONKELAP, met ongeduld.

Ach! - Basta toch russie maak!

GALGEVOGEL, tegen Waterschuw.

Weet jy wat een schelm is?

DROOGEKEEL, tegen Galgevogel.

Nou, das alles over, al! - Zwyg maar stil.

GALGEVOGEL, allyd tegen Waterschuw.

Zeg! - Weet jy wat een schelm is?

WATERSCHUW.

Wel, wat is een schelm? - Laat hoor. - Wat is een schelm?

GALGEVOGEL.

Een schelm is een dat zulle na Potnibaai wegstuur; zoo as al die Christe of Uithandlandse Kerels die slech-

te streeke gedaan hat, en dat by scheepsvol alle jaar uit Engeland daar na toe gaat. - Das een schelm, die. Maar een Hottentot, maskee hat hy ook van myn leve wie weet wat gedaan, is daarom geen schelm. - Een Hottentot kan geen schelm wees. - Vraag maar aan wie jy wil.

DROOGEKEEL.

Ja, das waar. Vader Humbug zeg dit ook.

DRONKELAP.

Al die Humbugs zeg dat; de kinders zoo wel als de vader.

WATERSCHUW, *brommenderwyze.*

Wel, das goed! - Laat hulle dan maar zegge.

GALGEVOGEL.

En wat is jy dan beter as ik? - Al is jy niet onder de Bandiete gewees; denk jy dat ik van jou ook niks weet, nie?

WATERSCHUW, *manhaftig.*

Nou, zeg op! - Zeg maar op! - Wat weet jy van my?

DROOGEKEEL, *tegen Waterschuw.*

Houd toch jou bek!

WATERSCHUW.

Neen, wat; - laat hy zegge! - Ik wil graag hoor. Een brave kerel die zeg wat hy weet!

GALGEVOGEL.

Heb jy niet, die tyd, op Zwellendam vyf en zeuventag op jou pokkel gekreege, om dat jy uit de kelder van jou Baas die jou gehoord hat, een vat Brannewyn gestool had, nie? - Das nie waar, nie, neen? - Zeg nou dat ik lieg!

DRONKELAP, *zacht tegen Waterschuw.*

Zie! - Dat heb jy nou daarvan!

WATERSCHUW.

Ach, wat! - Wie zeg dat toch meer als hy? - Wie kan my dat waar maak?

DROOGEKEEL.

Dat kan ik doen: want op die selfde dag hat ik ook vyftag gehad, om ik jou geholp had die vat weg te drage en leeg te drinken.

WATERSCHUW, *woedend.*

Dat lieg jy, beest!

GALGEVOGEL, *lachende tegen Waterschuw.*

Hoor jy dat, nou?

DROOGEKEEL, *geraakt tegen Waterschuw.*

Ha! - As jy nog en keer zeg dat ik dat lieg, dan kryg jy zoo een trap op jouw nek! Jy moe nie met my zoo beginne. nie! - Ik waarschouw jou.

DRONKELAP.

Maar, is julle dan allagaar gek, om zoo te prate?

WATERSCHUW, *Droogekeel met den vuist wyzende.*

Droogekeel! - Onthoud wat jy daar voor my zeg! - Onthoud dat terdege, hoor!

DROOGEKEEL.

Goed! - Dat zal ik.

GALGEVOGEL, *tegen Waterschuw.*

Jy wil nou strye, neen? - Jy wil dit nou nie wete, nie? - Maar, durf jy jouw rug laat zien?

WATERSCHUW.

Ja voor vas! - Eerder as jy.

GALGEVOGEL.

Wel, top! - Trek jouw hemp uit.

DROOGEKEEL.

Ja, kom! ik zal voor jou help.

DRONKELAP, tegen Waterschuw.

Na toe?

WATERSCHUW, tegen Droogekeel die hem wil helpen uitkleeden.

Weg van myn lyf af, jy.

GALGEVOGEL, lachende.

Aha! - Jy durf toch nie!

DROOGEKEEL.

Hy durf ook nie.

WATERSCHUW, met den vuist wyzende.

Kyk! - Julle wil nie voor my laat staan, nie? Julle is nou met julle twee teugen my alleenag; maar as julle my de kop dol maak! ...

DRONKELAP.

Ech! - Hoe kan julle toch zoo kinderachtig wees! - Wel, al is het nou dat julle allebei hat slage gekreege! - En al hat Galgevogel onder de Bandiete gewees! - Nou! wat is dat dan? - Ik is mus ook zelve vyf jare op de* Eiland gewees, en ik geef daar toch niks om, al plaag en mensch my daarmee, want ik hat het daar heel goed; meer beter as t' huis!

GALGEVOGEL, met blydschap.

Daar! - Zie jy nou? Dat is een Jantje Reg-uit. Voor zoo een hat ik nog wat over. (*Tegen Waterschuw*) Maar voor een vent zoo as jy, niks nie. - Kom, Dronkelap! Ik hat nou net geld genoeg voor nog een paar zoopies. Kom, maar! omdat jy toch zoo eerlyk is, zal ik met jou broederlyk deele. - Een slokje voor jou, een voor my.

* Namelyk *het Robben Eiland*; de bekende tydelyke ballingsplaats der Kaapsche boosdoenders,

DRONKELAP.

Maar zal dat nie te laat wees? - Wy moet mus na die Collesie van Humbug gaan.

GALGEVOGEL, *hem onder den arm nemende.*

Wat wil het te laat wees! Twee zoopjes is mus gaauw na binne. - Kom jy, maar!

DROOGEKEEL.

Ik gaat meê.

GALGEVOGEL.

Ook al. Kom!

DRONKELAP, *spottend op Waterschuw wyzende.*

En die eerlyke kerel, daar? ...

GALGEVOGEL.

O, laat die olyke duivel maar staan! Hy is al te fatsoenlyk voor ons. (*Hy vertrekt met de twee anderen geërmd.*)

WATERSCHUW *alleen, hen treurig naziende.*

Zoo! - Allemaal gaat nou van my af om te zuipen, en laat my hier als een gek alleen staan! - En dat moet ik verdrage! - Neen, das te erg! (*Hy doorzoekt zyne zakken.*)

Jammer, ik hat nie meer geld, nie! - Had ik maar nog een kwaartje of vier* ouwe lappen, dan gong ik aspres na de Taphuis en steek voor haarle neus drie, maskee vier zoopjes achter makkaar in; aspres nou om haarle zoo reg te terge. - Maar, alles is op! - Had ik geweet dat die Galgevogel nog wat had, dan was ik gaauw weer goeye vriend met hom geworde! - Hy liep ook zoo haastig weg! - Duivel, nog-en-maal! - Daar kom een zukkelaar† aan die zeker zyn hoed moet verloor hebbe, want hy

* Vier engelsche Dubbeltjes of *Pence*.

† Hottentotsche uitspraak van het engelsche woord *Settler*.

loop blootshoof. (*Hy neemt zyn' stukkende stroohoed van zyn hoofd af, beschouwt dien een oogenblik en zegt:*) Ik zal kyke wat hy my voor myn *Leghorn* wil geve. - Altemet kryg ik nog wat.

Agtste tooneel.

WATERSCHUW, SIPDRAMS.

SIPDRAMS, zoo dronken dat hy slingert, komt op zingende.

'Give me Woman!
Lovely Woman!
Give me Woman, War and Wine!'

WATERSCHUW, ter zyde.

Ei! - Die is mooi stukkend!

SIPDRAMS staat voor Waterschuw bot stil, ziet hem een oogenblik kluchtig aan en vraagt hem vervolgens:

Is dit de Baviaan Straat?

WATERSCHUW.

Die straat ken ik nie, man!

SIPDRAMS.

Omdat ik je hier zie staan, daarom vraag ik.

WATERSCHUW, eerst ter zyde.

Das aardag! - (*Tegen Sipdrams*) zoek jy misschien na jouw hoed?

SIPDRAMS,

Myn hoed? - Neen. - Ik laat die altyd te huis, als ik uit ga.

WATERSCHUW.

Kyk! - Das dan een nieuwe mode?

SIPDRAMS.

Dat is uit voorzorg, maat! - want zoo verlies ik hem niet.

WATERSCHUW, *ter zyde.*

Nou, dan zal jy vas myn Leghorn ook nie koope, nie.

SIPDRAMS, *dig by hem komende.*

Wat pruttel je daar?

WATERSCHUW, *zyn hoed ronddraayende*

Ik dach zoo by my self as jy altemet een hoed nodig had, dan had ik jou

SIPDRAMS, *op zyn lyf vallende.*

Dan had-jy my wat?

WATERSCHUW, *hem terug stootende.*

Nou! - sta toch styf!

SIPDRAMS.

Zeg eens, Zwarte! - Ben ik nog heel ver van de plaats waar ik naar toe wil?

WATERSCHUW.

Watter plaats is dat dan?

SIPDRAMS.

Ja! - Had ik den naam maar niet vergeten! - Het is ook zulk een duivels zware, abracadabrasche ding!

WATERSCHUW.

De Kroeg, misschien?

SIPDRAMS.

Neen, daar ben ik al geweest.

WATERSCHUW.

Dat wou ik ook zegge.

SIPDRAMS, *zich bedenkende.*

Laat zien. - Hoe heet die Straat waar wy nu in staan?

WATERSCHUW.

De Plein-straat.

SIPDRAMS.

Nu, dan moet het niet ver van daan wezen; wat denk je?

WATERSCHUW.

Weet ik het!

SIPDRAMS.

De plaats die ik meen is eene plaats waar men my heeft willen wys maken dat ik veel van jouwsgelyken zal aantreffen.

WATERSCHUW.

Wel, dan is het de Kroeg!

SIPDRAMS.

Ach neen! - wat Kroeg! - Den weg naar de Kroeg ken ik zeer goed. - Het is, integendeel, eene plek waar men geen drop dram drinken mag.

WATERSCHUW.

En, hoor jy dan daar t' huis, of meen jy neffens aan?

SIPDRAMS.

Ik hoor daar net te huis, zie je?

WATERSCHUW.

Waar men geen zoopjes drink?

SIPDRAMS.

Waar men (*Zich bezinnende.*) Jy spreekt daar van zoopjes, Zwarte! - Zou-je my aan een kleintje niet kunnen helpen?

WATERSCHUW.

Ja, dat was te wensche!

SIPDRAMS.

Wat? - (*Hy wyst met de hand als iemand die geld telt.*) Heb-je veelligt geen pitjes?

WATERSCHUW.

Geen oortje, nie! Daarom juis wou ik jou vrage of jy misschien myn strooi-hoed wou koopen.

SIPDRAMS.

Laat zien. - Waar is je hoed?

WATERSCHUW, *wyst hem zyn' hoed.*

Daar is hy. - Hy is amper zoo goed as nieuwt.

SIPDRAMS, *hem den hoed uit de hand slaande.*

Die bocht! - Denk-je dat Tommy Sipdrams zulk een' hoed op zyn kop zou zetten?

WATERSCHUW.

Ach! - Moe toch nie zoo voor hom weggoye, nie!

SIPDRAMS.

Ik schop-je aanstons met je hoed dat je niet weet waar of jy belandt.

WATERSCHUW, *zyn' hoed weer optillende*

Dat wou ik wel zien! - Wet watter voet zou jy my toch schoppen?

SIPDRAMS.

Met alle bei, *by Jove!*

WATERSCHUW.

Ja, dan kom jy vas op jouw kop te land, en staat ook nie weêr op!

SIPDRAMS.

Nu! - Wil-je my te regt helpen, of niet?

WATERSCHUW.

Jy moet liever na de Temprens-kantoor gaan; dat zou beter voor jou wees. (*Hy wil heen gaan.*)

SIPDRAMS *hem tegenhoudende.*

He! ... Dat is het, Zwarte! dat is het! Naar de *Temperance Society*; juist zoo! - Daar moet ik wezen.

WATERSCHUW.

Ja, maar van daag toch nie?

SIPDRAMS.

Van daag, ja! - op dit moment. - Daar is van avond wat te doen, weet-je; - en zy kunnen zonder my niet klaar raken.

WATERSCHUW, *verwonderd.*

Zonder jou, niet?

SIPDRAMS.

Ik ben immers lid daarvan.

WATERSCHUW, *lachende.*

Ja, jy hat my daar wel een gezigt na!

SIPDRAMS.

Jy wil dat niet geloven, niet waar? Het is toch waarlyk zoo.

WATERSCHUW, *zich van hem willende losmaken.*

Toe kom! - Laat maar voor my los; want ik moet er zelf na toe.

SIPDRAMS, *verbaasd.*

Neen?! - Moet-je daar ook wezen? - Jok-je niet?

WATERSCHUW.

Ik zeg jou, ja.

SIPDRAMS.

O, dan ben jy vas een van die klanten welke zy door den bank *Philipynen* noemen!

WATERSCHUW.

Net geraayen!

SIPDRAMS.

Wel, sakkerloot, vriendje! wil-je geloven ik kon het aan je ruiken?

WATERSCHUW.

Zoo!

SIPDRAMS.

Ja, ik ben een beest als het niet waar is! - Nu dan, man! dat komt net goed dat je daar ook heen gaat, want dan kan-je my den weg wyzen.

WATERSCHUW.

Ach, ik geloof nooit dat jy tot die Collesie hoort! - Jy wil maar voor my pieren.

SIPDRAMS.

Ik zeg-je, neen; wy zyn broêrs! - Kom, geef my maar een zoen! (*Hy wil hem omhelzen.*)

WATERSCHUW, *hem ontwykende.*

Ja, ik zal jou by zoenen!

SIPDRAMS.

Nu kom, maat! - Kom, laat ons zamen gearmd gaan. (*Hy vat hem onder den arm*)
net als twee waterhoenders.

WATERSCHUW.

Nou, goed! Maar ik zeg jou vooruit, jy moet regt lopen! - Want as jy my langs de Straat als een dronkevent wil laat gieren, dan laat ik jou met eens in de steek.

SIPDRAMS, *hem mede slepende.*

Alles wel! - Kom, myn allerliefste Philipyntje! - Kom, maar (*Hy zingt.*)

‘Give me Woman, War and Wine!’

Zy vertrekken.

Einde van het derde Bedryf.

Vierde Bedryf.

Het Tooneel verbeeldt eene groote gottische Ridderzaal. Men ziet van alle kanten losgerolde banieren, lansen, schilden en allerlei zinnebeeldige tropheën hangen. In 't midden is eene groote tafel die byna de gansche breedte des Tooneel beslaat en die de gedaante heeft van een halve maan, waarvan de twee tuiten of einden naar de kant der aanschouwers uitsteeken. Er is slechts een naauw passagie tusschen deze tafel en de koelissen aan weêr zyde om den doorgang aan een enkele persoon toetelaten. Op dezelve staan drie zilvere Armkandelaars met brandende waskaarsen; als ook verscheidene Inktkokers en alle soorten van schryfgereedschappen; men ziet er ook op, elf kristale karaffen gevuld met eene soort van vocht dat, wat de kleur betreft, zeer veel naar water gelykt, en naast elke karaffe is een waterglas geplaatst, ten dienste van elk afzonderlyk lid, zynde deze ook elf in getal. - In het midden, en vlak over het Parterre, slaat een groote armstoel, geheel met rode leder bekleed; en aan weêrskant van dien, vyf andere minder prachtige stoelen. Op eene redelyke hoogte boven den Commandeurstoel ziet men een Transparent hangen waarop in de gedaante van een' Regenboog een brok van den zodiak is geschilderd, waarvan het middenpunt door de figuur van den Waterman, en het woord 'AQUARIUS' met groote letters boven aan, gevuld is. De twee zuilen van dezen boog rusten op twee vette Ganzen, die in eene vliegende houding, met het hoofd naar elkander gekeerd en met opene bekken, (als of zy kwaakten) zyn afgebeeld. - Meer naar voren, zyn twee houten banken aan weêrzyde des Tooneels geplaatst, die bestemd zyn voor de vreemde bezoekers aan welke de Ridderschap vry-entré heeft verleend.

Eerste tooneel.

O'GROGGY, EEN DRUKKER.

DE DRUKKER, *half zacht tegen O'Groggy welken hy met vele geheimzinnige gebaarden naar binnen geleidt.*

Kom aan deze kant; - zit u op dien bank, daar; en wees stil.

O'GROGGY.

Op dien bank zitten? - Mag ik dan niet even wel staan?

DE DRUKKER.

Ook al. Maar sta stil.

O'GROGGY.

Stil zitten! stil staan! - Wat galg! ik zal toch hier, hoop ik, als het beeld eens Heiligen in eene Roomsche-kerk, niet moeten figureren!

DE DRUKKER, *met een' vinger op den mond.*

St, st! - Niet zoo hard spreken!

O'GROGGY.

Maar; weet gy niet, ten minste, wat zy met my voor hebben?

DE DRUKKER.

De Heeren zyn allen in het naast vertrek. - Zy zyn nu eerst aangekomen. - Zy kleeden zich. - Zy zullen zoo hier wezen. (*Hy wil weggaan.*)

O'GROGGY *hem terug roepende.*

Nu, blyft dan een oogenblik hier, om my zoo lang gezelschap te houden.

DE DRUKKER.

St, st! - Dat mag ik niet.

O'GROGGY.

Pots-element! en dat waarom dan niet?

DE DRUKKER.

St, st! - Gy moogt op deze plaats niet vloeken!

O'GROGGY, van ongeduld met den voet stampende.

En wie duivel zal my dat beletten?

DE DRUKKER, heengaande.

St, st! - Gy moet hier met den voet zoo niet stampen!

O'GROGGY, hem driftig eenige schreden vervolgende.

Ei, loop naar de hel, met uw st! st! - *(De Drukker loop weg.)* Den tyd zal ik my hier kort maken zoo als ik goed vind, en zonder my aan dat malle st, st! te storen. *(Alleen.)* Die hondsknecht ziet er zoo schichtig uit als myne Peggy een half uur na dat ik stomgeklopt heb. - *(Men ziet Grietje Drilbouten haren kop van achter de zy-schermen uitsteken.)* Wat duivel, nog een maal! om dat ik my gisteren eene kleine roes heb gedronken zullen my heden de heeren Temperantisten, hoop ik, niet opeeten! - Ik heb myn wyf in myne dronkenschap een weinig geranseld: - nu, wat zwaarigheid! zoo iets doe ik immers ook wel van tyd tot tyd als ik nugter ben, en daar heb ik het regt toe. - Ja, al hadde ik haar zelfs doodgeslagen, dan kon my nog niemand iets daar voor doen! - want, het heeft immers nog kortelings gebleken. - Als ik maar zorg dat ik geen Hottentot of Slaaf aanrake, dan is alles goed en wel. - Dus wat willen, wat kunnen deze Heeren met my aanvangen? - My vertellen dat ik aan hen myn' ontslag uit de gevangenis verschuldigd ben? - Wel! dan zal ik zeggen: *Dank-je!* - My te reden stellen om dat ik in handen van de Policie gevallen ben, en my daarop een nieuwe predikatie over de *matigheid* voor huilen? - Goed! dan zal ik nog zeggen: *Dank-je!* vooral als de preek niet te lang is.

Of misschien van voornemen om door het bekendmaken dat myn eerlyke naam door hen van de Lyst der Temperantisten uitgeschrabd is, my zoo regt te beschamen en te plagen? - Nu, dan zal ik weder zeggen: *Dank-je!* met een, *Als 't u belieft* nog daarby; want ik ben beleefder dan men my wel voor aanziet, en weet my in alles te troosten.

Tweede tooneel.

O'GROGGY, GRIETJE DRILBOUTEN.

GRIETJE *al de pracht van het vertrek met eene kluchtige bewondering staroogende; doch zonder O'Groggy te zien.*

Allamen - se! Sie! (*Zy klapt verscheidene malen met haren tong*) Tut .. tut ... tut!
Das nou altdanag fraai, hierzoo! - Kyk nou, maar! - Kyk nou!

O'GROGGY *ter zyde, haar bespeurende.*

Halo! - Waar komt die van daan?

GRIETJE, *naar de tafel gaande.*

Kyk die mooi kaerse! - die mooi bottels. - Sie! - jouw ooge word zoo maar blind!

O'GROGGY, *ter zyde.*

Zy is hier vreemd, zoo het schynt.

GRIETJE, *overal hare blikken met toenemende verbaasdheid slaande.*

En die fraaye printjes! - En die schilderasie, allagaar!

O'GROGGY, *ter zyde.*

Hoe drommel is zy toch hier ingekomen?

GRIETJE, *by zich zelve.*

Hulle gaat vas aans lekker eet en drink; daaron laat hulle my buitendeur staan, die galge goed!

O'GROGGY, *ter zyde.*

Waar blijft nu de deurwaarder met zyn st, st?

GRIETJE, *neemt eene van de gevulde karaffen van de tafel af, en stelt die tegen het licht.*

Hoe mooi schoon lykent die water in zoo een ding! Jy kryg zoo maar lus om daaruit te drinken. (*Zy neemt den glazen prop af.*)

OGROGGY, *eerst ter zyde.*

Ei, ei! - Zy zal toch niet, hoop ik! .. (*Tegen haar.*) zeg 'ereis, dikke Totje! wien zoek-je toch hier?

GRIETJE, *hem nu eerst gewaar wordende.*

Ha! - Dag, minneer! - Ik hat nie gezien voor minneer, nie. - Weet minneer nie altemet waar Manus is?

O'GROGGY.

Manus? - neen. Wie is Manus?

GRIETJE.

Manus Kalfachter, das myn man. Hulle hat voor hom hierin gebrog om zulle van hom iets wil maak; en nou kom ik hierzoo en zoek, zoek voor hom overal, en kan nie kryge, nie.

O'GROGGY.

O, dan word't je man zeker een Temperantist.

GRIETJE.

Ja. net, Dat wil hulle van hom maak. (*Zy brengt de Karaffe aan haren mond.*)

O'GROGGY, *haar willende beletten.*

Nu, vrouwmensch! gy zult toch niet uit de fles drinken?

GRIETJE.

Hoe moet dan maak, minneer, as en-mensch dorst hat?

O'GROGGY.

Wel, hier zyn immers glazen!

GRIETJE.

Oh, al te klein die, minneer! en ik hat alte danag groote dorst. - Das veul beter zoo.
(*Zy drinkt uit de karaffe.*)

O'GROGGY, lachende.

Nu, voor myn part, wel bekome het je!

GRIETJE, na dat zy een mondvul ingeslikt heeft.

Arie! - Dat smaak rentig-waar nets vaderlandse zoopies. - Das te danag lekker water, die! (*Zy drinkt.*)

O'GROGGY, ter zyde.

Hoe! - Zou het misschien ...? (*Tegen Grietje.*) Zeg! - laat ik dat water eens ruiken.

GRIETJE, een oogenblik uitscheidende, terwyl zy het laatste slokje nog diep inhaalt.

Ha! ... Had ons maar digt by Bethelsdorp een fonteintje waar ons van die lekker water kon gaat hale! - Of ons nie zoo bly wees!

O'GROGGY, aan de karaffe die zy steeds in hare hand houdt geroken hebbende.

O my conscience! - Het is, zoo waar ik leef, echte Jenever!

GRIETJE.

Janever! - Hiet dat Janever? - O, al te lekker Janever! - (*Zy drinkt weder.*)

O'GROGGY, die haar de karaffe wil ontnemen.

Genoeg! - Al genoeg zoo, Moedertje! - Denk om je evenmenschen; - ik ben ook dorstig.

GRIETJE, de Karaffe styf houdende.

Wach! wach! - Nog maar een klein slokje, dan kan jy kryge. - (*Zy drinkt.*)

O'GROGGY, haar eindelyk de karaffe uit de hand rukkende.

Ja, maar; als je zoo voort gaat dan blyft er niets over! (*Zoodra als hy de fles aan zyn' mond wil zetten, hoort men achter de schermen een musikaal geluid als door een Mond-harmonica voortgebragt, waarop O'Groggy verschrikt en den arm weder laat zakken.*)

GRIETJE, ontsteld.

Daar! - Wat is dat?

O'GROGGY.

O Hemel! - Ja, wat dat is! - (*Haar de karaffe terug gevende.*) Daar, neem dat duivelsch ding maar weder aan, en maak zelf dat je weg komt, eer dat je nog levendig verbrand worde. - (*Hy gaat schielyk op een' der banken zitten.*)

GRIETJE, wil weder naar de tafel, om er de karaffe op te zetten, doch daar zy de Ridderlyke Processie ziet aankomen, kruipt zy van schrik onder de tafel en neemt de karaffe mede.

Ei, bewaar my toch! - Daar komt een heele trop Paaiboelies aan! - (*Zy steekt haar weg.*)

Derde toneel.

De vorigen: DE RIDDERS TEMPERANTISTEN.

De Processie komt in de volgende orde op.

1°. KRIKIE, met eene Zotskap op het hoofd, een getande witte kraag met daaraan hangende belletjes om den hals, een rood en op zyn oud spaansch gemaakte kamisool, een' breede leederen band om het lyf waarop vlak van voren een ronde plaat is gehecht in welke eene groote Spin (in 't Latyn Tarantula genaamd) is afgebeeld; ook hangt hem voor de borst een groot blikke bord waarop een kapitale T te zien

is, en dat met een zwarte lint om zyn hals is vastgebonden. Zyne overige kleederen zyn als in 't tweede Bedryf. - Hy komt aan het hoofd der Processie, geleidt dezelve deftig rondom de groote tafel, en stapt vervolgens naar voren, tot hy aan den rand des Tooneels ter linker zyde der aanschouwers is aangekomen; alwaar hy dan stil staat. In zyne eene hand houdt hy eene zoogenaamde Marotte of Gekspop, en in de andere een Mond-harmonica.

2°. BARBARUBRA volgt op hem. Die heeft een zwart vierkantige en van Beerenhaar gemaakte Schako op, waarvan de twee zy-kleppen onder zyn' kin vastgemaakt zynde, zyn gelaat gedeeltelyk verbergende, iets wreeds en vervaarlyks aan hetzelfde geven. Hy heeft ook een spaansche kraag en baatje, doch dit laatste is geheel zwart. Op den lyfband welken hy, gelyk Krikie en alle de andere Ridder, om heeft, is een Paard geschilderd, en op zyn borstplaat een groote E, zynde dat de eerste letter van het latynsche woord Equus (een Paard.) Eene verroeste rapier zonder scheide steekt aan zyne zyde. - Hy draagt een paar graauwe wolde handschoenen, en in zyne hand houdt hy eene lange spier. Zyn overige kleederen zyn dezelve als in 't tweede Bedryf. Hy komt naast Krikie staan, doch een weinig meer naar achter.

3°. DELIRIUM TREMENS, heeft een zwarte spitse muts op die, wat de vorm betreft, zeer vele overeenkomst heeft met een Chineesche-Toedoe. Aan deze muts is een geborduurde rand bestaande uit witte en kruizelings gelegde doodsbeenderen. Ook draagt hy over zyne vorige kleederen een lange zwarte tabbaart geheel met doodshoofden bezaaid. Op zyn' lyfband is het afbeeldsel van een' Muishond (in 't Latyn Melis) en op zyne borstplaat een M. - Hy plaatst zich naast Barbarubra.

4°. Sir J. BRUTE, is als een Molenaarsknecht gekleed. Dat is: hy heeft een' slappen ronden en geheel met meel bestrooiden hoed op. Zyn baatje is van vuilwitte laken met lange mouwen en buitenge-

woon dikke knopen; - of, met andere woorden, hy is van zyn' kop tot zyn halve lyf in het costuum van Pierrot gestoken; doch het restant van zyne kleeding is als in 't tweede Bedryf, - Op zyn' lederen band ziet men een Paauw (Pavo,) en op zyne borstplaat een P. - Hy draagt een' grooten Vaan of Banier waarop het Zinnebeeld der Matigheid (namelyk een' op een altaar staanden Ezel, met het woord *TEMPERANTIA* boven aan*) afgemaald is, en gaat zich naast D. Tremens plaatsen.

5°. M. RIDDERSPOREN, vertoont van zyn hoofd tot aan zyne heup een Egyptische Mumie; dat is, hy heeft eene soort van halve hembd aan, van donkerblauwe taf gemaakt, waaraan eene kap is genaaid Die hem het gansche hoofd alsmede een goed gedeelte van zyn aangezicht bedekt, en naauw onder den kin is vastgemaakt. Deze hembd zoo wel als de kap is vol breede banden van verschillende kleuren op welken eenige hieroglyphen te zien zyn. - Op zyn' lyfband heeft hy een Egel (Eres,) en op de borstplaat een E. - Hy draagt het losgerolde Receptie-Formulier, en komt naast J. Brute staan.

0°. KALFACHTER, blootshoofd, geblinddoekt, zyn baatje onder den arm en zyn' linker schouder geheel ontbloot, houdt zich met de eene hand aan de kleederen van Riddersporen vast, en komt hem achteraan. Zoodra, echter, als hy in het midden des toneels is aangekomen, wordt hy door de Commandeur zachtelyk uit de rei een weinig naar voren gestoten, en daar blyft hy stil staan.

6°. D. HUMBUG PHILIPUMPKIN, draagt op zyn hoofd een' kroon van vogelvederen gemaakt, volkomen gelyk aan het bekende hoofdtooisel der Zuid-Amerikaansche wilden. Ook heeft hy een Kaffer-Karosse van Tyger vel op den rug, en eene hassegaai in de hand, terwyl zyne overige kleederen uit een zwarte zyde Onderbaatje horte zwarte broek met zyde koussen, en schoenen met kleine ronde gespen bestaan. De opening van zyn' mantel of karosse laat ook een kleine bef zien. Het zinnebeeld van zyn lyfband is een Kiksorsch, (Rana,) en op zyn borstplaat is een R. Hy plaatst zich in het centrum naast Riddersporen.

* Zie de Vignette op het Titelblad van dit Boek.

7°. *STOELEMAN PUFF*, heeft een' bordpapieren Myter (Bisschops-muts) op, een groote witte kraag om den hals en een' ligt blaauwen met wit gevoerden jas aan, die hem echter niet lager komt dan de knieën, en onder welken hy, even als *D. Humbug* zwarte korte broek, baatje en koussen heeft. Op zyn lyfband ziet men de figuur van een Lam, en de letter van zyne borstplaat is een A. (Agnus.) Hy houdt het Constitutie-boek der Orde in de hand. en komt naast *D. Humbug* staan.

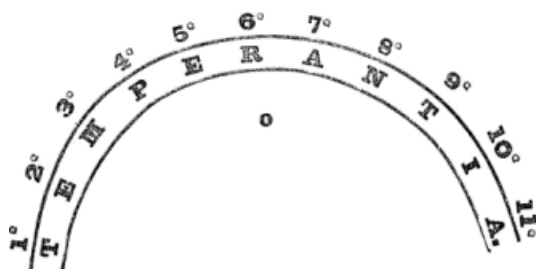
8°. *ADAM SCOTUS*, heeft een Schotsche Grenadiersmuts op en een korte Highlanders-plaid of mantel om, terwyl zyne overige kleederen volkomen dezelfden zyn als van zyne twee voorgangers. - Op zyn lederen gordel is een Uil, en op zyne borstplaat een N. (Noctua.) Hy draagt een' Vaan gelyk *Brute*, doch op dezen is *ADAM* (onzen allereersten Vader en Bescherm-engel der Temperantisten) in eene staande houding geschilderd, met het woord *SOBRIETAS* boven zyn hoofd. - Hy plaatst zich naast *Puff*, dooh een weinig meer naar voren.

9°. *VON POCHTMANN DRUILOOR*, heeft een' hoed zonder rand, of liever den bol van een' hoed op, die de gedaante heeft van een' omgekeerde Wateremmer, en ook als zoodanig geschilderd is, met een zwarten band (het hengel verbeeldende) onder den kin vastgemaakt. Van onder dit kapsel steekt eene pruisische staart uit van omtrent twee voet lang. Over de kleederen die hy in 't vorige Bedryf (met uitzondering van den mannel) heeft aangehad, draagt hy thans slechts eene roode wolle hembd. - Op zyn' lyfband ziet men een Schildpad, (*Testudo*) en op zyne borstplaat een T. - Ook heeft hy in zyne hand het bekend Geessel-instrument door de Engelschen 'Cato' nine tails' genaamd. - Hy plaatst zich naast *Scotus*.

10°. *RECTOR MUILPEEREN*, heeft een' ouden Dragonder helm op, met een dikke bos overeindstaande vederen. Zyn boven kleed is een Arlekynsche-baatje, doch het restant is volmaakt gelyk aan het costuum van *D. Humbug* en *Puff*; behalve dat hy twee groote scherm-handschoenen draagt en dat zyn' linker arm in een wapenschild steekt waarop men deze woorden leest: 'Aquae potor et propugnator sum.' In zyn' lederen band waarop eene wilde Bok, (in 't latyn *Ibex* genaamd) geschilderd is, draagt hy ook een' houten sabel. - Op zyne borstplaat ziet men een I. - Hy komt naast *Druilloor* staan.

11° STOFFEL BACCHANALIA heeft het lederen kalotje alsmede het boven kleed van eene Nachtwacht, doch, voor het overige hetzelfde costuum als in 't tweede Bedryf. - Op zyn' lyfband is een Eend afgebeeld, en aan denzelven hangt een' ratel, zynde dit zyn eenigste wapen. - Op zyne borstplaat staat een A. (voor Anas, een Eend.) Onder zyn' arm draagt hy een vierkantige schildery welke men veronderstelt de gedrukte Regulatiën der Orde te zyn. Hy plaatst zich naast Muilpeeren, doch zoodanig dat hy met Krikie in eene gelyke linie staat.

De Ridders op drie musikale Accoorden door Krikie met zyne Mond-harmonica gegeven staan nu stil en vormen een' halven kring in het middenpunt van welken Kalfachter alleen staat; en zyn op zulk eene wyze naast elkander geplaatst, de Aanschouwers duidelyk op deze thans verenigde Borstplaat het woord TEMPERANTIA lezen kunnen: zoo als in deze Figuur.

Op deze halven kring ziet men van de zoldering het afbeeldsel van een vervaarlyk groote Krokodil nederdalen die tusschen zyn vier klauwen een lange strook of band houdt waarop men leest:

‘HUMBUG-MUSEUM’

CONTAINING

‘A NEW COLLECTION OF NATURAL CURIOSITIES.’

Dit schilderstuk blyft over het hoofd der Ridders hangen tot het einde der Receptie, waarna het dan weder opgehaald wordt.

BACCHANALIA, tegen Humbug.

Kunnen de by de deur des Tempels wachtende Nieuwelingen thans binnen gelaten worden, achtbare Commandeur?

D. HUMBUG, met eene zware uitspraak.

Ja, vriend! - Geef maar het teeken.

BACCHANALIA begint te ratelen; waarop dadelyk de volgende personen verschynen.

Vierde tooneel.

De vorigen: SIPDRAMS, EVERDRY, GALGEVOGEL, DRONKELAP, DROOGEKEEL, WATERSCHUW, LETTERZETTERS en PHILIPYNEN. Zy stormen allen naar binnen, en gaan zich haastig op de houten banken, achter de Ridders plaatsen, alwaar zy zich staande houden zoo lang als de Ceremonie duurt.

KALFACHTER die op het geraas van den Ratel is van schrik op den grond gevallen, en het doek van voor zyne oogen heeft weggerukt, ziet nu alles wat hem omringt met de grootste bewondering aan, en roept eindelyk op een' kluchtigen toon uit:

Arie!

Sir J. BRUTE, tegen Krikie.

Gy hebt, hoop ik, gezorgd dat hier niemand vreemds ons kome stooren? (*Zyn' tong is even dik als die van D. Humbug.*)

KRIKIE.

Ja wel. - Ik heb aan de buitendeur een papiertje geplakt waarop geschreven staat. *No Admission except for Members.*

PUFF, tegen Kalfachter.

Sta op, mensch! deze postuur voegt u hier niet.

RIDDERSPOREN, hem ophelpende.

Maak u maar niet verlegen! - Kent gy uwe les nog wel?

KALFACHTER, verlegen lachende.

Gone! - Hie! - Ik weet nie, Sieur. - Ik zal kyke!

SCOTUS, zich by hem voegende.

Gy hebt slechts te erhaalen hetgeen deze heer u zegt. (*Hy wyst op Riddersporen.*)

MUILPEEREN, stroef, doch ook zoo wat belemmerd van spraak, tegen de achter hem staande aanschouwers.

Nu, stilte! - en aandacht!

KRIKIE blaast weder drie accoorden.

BARBARUBRA die ook een knipje weg heeft, tegen Kalfachter met eene grove stem.

Hoe is uw' naam, Philipyn?

KALFACHTER confuus.

Philipyn ...

RIDDERSPOREN hem byspringende.

St! - Uwen naam wordt gevraagd; en gy moet dien opgeven.

KALFACHTER, bevende.

Ik hiet Manus Kalfachter, Sieur.

MUILPEEREN.

Zyt gy gedoopt?

KALFACHTER, *erhaalende*

Zyt gy ged

RIDDERSPOREN, *schielyk invallende.*

Ach! wat doet gy toch? - Gy moet immers antwoorden ja, of neen.

KALFACHTER.

Ja of neen.

D. HUMBUG *goedig tegen de Ridders.*

Hy meent, ja.

SCOTUS.

Hoe oud zyt gy?

KALFACHTER, *als boven.*

Ja, of neen.

Sir J. BRUTE *ongeduldig, ter zyde*

Dat domme schepsel!

RIDDERSPOREN, *tegen Kalfachter.*

Uw ouderdom moet gy zeggen.

KALFACHTER.

Ha, dat kan ik mus nie, Sieur! - Ik hat nooit geweet hoe oud dat ik is

D. HUMBUG, *tegen de Ridders.*

Hy zal, naar gissing, vyf en-dertig jaren wezen.

D. TREMENS, *tegen Kalfachter.*

Waar zyt gy geboren?

KALFACHTER *zich beginnende te herstellen.*

Daar onder in het veld, Sieur.

KIDDERSPOREN.

Maar hoe heet de plaats?

KALFACHTER.

Ik geloof moeder hat voor my gezeg... achter Baviaans-Kloof, of daar digt by.

PUFF.

Van waar komt gy thans?

KALFACHTER.

Van Bethelsdorp.

D. HUMBUG.

En wat komt gy onder ons doen?

KALFACHTER.

Ik kom hoor van vader Humbug watter *malligheid*

RIDDERSPOREN *schielyk.*

Matigheid, man!

KALFACHTER, *voortsprekende.*

De mense hier aan de Kaap maak; en of hulle voor my ook in die *zot ... zotte ... dings*
...

RIDDERSPOREN, *hem willende helpen.*

Societeit.

KALFACHTER, *zonder naar hem te luisteren.*

Zottigheid, wil aannemen.

BACCHANALIA.

Dus wilt gy Ridder Temperantist worden?

KALFACHTER.

As-je blief, Sieur! As nie te veul moeite is, nie.

KRIKIE.

Goed. Maak u dan maar klaar.

SCOTUS, *hem by de hand vriendelyk vattende.*

Wel dus! verneem, onnozele kind der natuur! welke

de verhevene verplichtingen zyn van een Ridder Temperantist. - Voor eerst; moet gy zweeren dat gy van nu af van alle sterke-dranken af zult zien.

KALFACHTER, zyn een oor krabbende.

Die *voor eers* is al banje zwaar, Sieur! - En in de zomer als het zoodanig warm is, hoe dan gemaakt?

MUILPEEREN, norsch.

Drink water.

KALFACHTER.

Maar, as water nou nie help?

Sir J. BRUTE, norsch.

Neem een boek.*

KALFACHTER, verwonderd.

Om te drinken?

D. HUMBUG, met goedheid.

Of woon des avonds onze belangryke *Lectures* by†

KALFACHTER, tegen Scotus.

Is het daar waar de mensen in slaap vallen?

RIDDERSPOREN, met eene waarschouwende blik

Stil, stil! - Laat u geen onvoorzichtig woord ontvallen!

SCOTUS, voortgaande met zyne vermaning

Ten tweede; dat gy u nooit dronken zult drinken.

* De Stichter der *Matigheid Genootschap* syn op den (*unique*) inval gekomen om eene kleine versameling van Boeken aan hunne Drinkzieke-Recruten aan te bieden; waarschyglyk, als een remedie tegen de dorst.

† De *Lectures* syn eene soorten van *Extempore Redevoeringen* die een Engelsche *Beau-parleur* aan een aantal daartoe genoodigde toehoorders over de eene of andere subtile wetenschap doet. Het Lokaal waar thans de *Belangryke Lectures* der Matigheids Priesters worden gehouden is, hoor ik, dat der Kinder-school. Of wy daaruit moeten afleiden dat deze lieden *kindsch* geworden zyn, laat ik liefst myne Lesers zelve beslissen.

KALFACHTER.

Ja! - As een mens niks as water zuip, hoe kan hy dan dronken worden!

SCOTUS.

Ten derde; dat gy uwen invloed zult gebruiken om alle uwe verwanten, vrienden en onderhorigen den zelfden levensregel te doen aannemen.

KALFACHTER, *half ter zyde.*

Ja! by myn Grietje vooral, moet ik maar met water aankomen!

SCOTUS.

En, ten vierde; dat gy alle de genen die zich vermetelen ons te bespotten; als ook die, welke halstarrig blyven weigeren ons voorbeeld te volgen; niet langer als christenen, maar als *Satanskinderen* zult bechouwen.

KALFACHTER.

O! as sieur wil hebbe zal ik haarle de pokkel vol uitschellen.

RIDDERSPOREN, *hem met den vinger wyzende.*

St! - Niet zoo veel spreken!

SCOTUS, *met eene schotsche deftigheid.*

Want zie! - Onze zinnebeeldige kleedingen geven u een beknopt en tevens krachtig begrip van alle de hatelyke gevolgen der Onmatigheid in het drinken van gedistilleerde vochten. - By voorbeeld: het louter aannaderen van een' Dronkaard doet ieder gevoelig mensch terug deinzen, als op het gezigt van dezen. (*Hy wyst op Barbarubra.*) Terwyl hy, wiens verstand door den drank beneveld is zich, of als een nar vertoont, gelyk dezen (*Hy wyst op Kriekie*) of als een buffel, gelyk dezen; (*Hy wyst op J. Brute*) of als een russie-maker, gelyk dezen (*Hy wyst op Muilpeeren;*) waardoor hy 's nachts ligtelyk in de handen raakt van dezen (*Hy wyst op Bacchanalia;*) of met er tyd, nog al, onder de jurisdictie van dezen (*Hy*

wyst op *Druiloor*;) ten zy dat zyn ondermynd ligchaam hem anders doe snellen in de armen van dezen (*Hy wyst op D. Tremens*;) die hem dan schielyk doet er uitzien als dezen (*Hy wyst op Riddersporen*.) Het denkbeeld waarvan, doet elk weldenkende Wysgeer zyne verkeering in eenen zoogenaamd beschaafden kring verfoeyen, en hartelyk wenschen dat hy zyn blanke vel en al zyne geleerdheid kon afleggen om zich te zien herscheppen in een schepsel als dezen (*Hy wyst op D. Humbug*.)

KALFACHTER, die door deze aanspraak geheel baloorig geworden is.

Ja, sieur. - Das waar, wat die sieur zeg! - Dat ziet ik. (*Hy wryft zich de oogen*.)

SCOTUS.

Nu dan, volhardt gy in uwe begeerte om tot onze Orde te worden ingelyfd?

KALFACHTER.

Is ik het dan nogge nie?

SCOTUS.

Neen. Nu zal dat eerst gebeuren.

RIDDERSPOREN neemt thans het formulier op, en zegt tegen Kalfachter.

Kinel.

KALFACHTER, zich met weêrzin op beide knieën latende vallen.

O jee! - ik is al moeg, al!

Sir J. BRUTE die met zyn banier achter hem komt staan.

Let op.

PUFF komt aan de andere zyde van Kalfachter staan, opent zyn boek en leest langzaam het volgende.

‘De Candidaat in den Tempel van *Aquarius* door de Ridderschaar geleid, onder den ontrolden standaard

van *Temperantia* geknield, en het aangezigt naar het af beeldsel onzes vader *Adams* den Bescherm-engel der Orde gekeerd hebbende, spreekt duidelyk en verstaanbaar in presentie van alle de Leden zyne bevestigende antwoorden tot het volgend *Exorcismus* uit.

Voor dien Pestdrank bekend onder den naam van *Brandewyn*, hetzy dat dezelve aan de Kaap de Goede Hoop of in ander Landen gefabriceerd worde, - van nu af, en voor immer en altoos’

RIDDERSPOREN in het Formulier lezende.

‘*Pater Adam, libera nos!*’

KALFACHTER dit Latyn op zyne manier vertalende.

Vader Dampie, bewaar ons maar!

PUFF voortlezende.

‘Voor dien Pestdrank bekend onder den naam van *Jenever*, hetzy echte Schiedam of nagmaakt.

RIDDERSPOREN, als boven.

‘*Pater Adam, libera nos!*’

KALFACHTER.

Vader Dampie. bewaar ons maar!

PUFF.

‘Voor dien Pestdrank bekend onder den naam van *Wisky*, het zy Iersch of Schotsch’

RIDDERSPOREN.

‘*Pater Adam. libera nos!*’

KALFACHTER.

Vader Dampie, bewaar ons maar!

PUFF.

Voor de Pestdranken bekend onder de namen van *Rum* en *Arak*, hetzy dat dezelve ons van Mauritius of van Jamaica worden overgebracht ...’

RIDDERSPOREN.

‘*Pater Adam, libera nos!*’

KALFACHTER.

Vader Dampie, bewaar ons maar!

PUFF.

Voor alle soorten van bedwelmende Vochten, algemeenlyk bekend onder de verleidelyke namen van *Cordials* of *Likeuren*, als *Anisette*, *Noyau*, *Sherrybrandy*, enz. enz. enz: ...’

RIDDERSPOREN.

‘*Pater Adam, libera nos!*’

KALFACHTER.

Vader Dampie, bewaar ons maar!

PUFF.

Eindelyk, voor alle soorten van zoogenaamde *Spiritus* of gedistilleerde Pestdranken reeds in het wezen of nog te ontdekken, onder welke benamingen ook’

RIDDERSPOREN.

‘*Pater Adam, libera nos!*’

KALFACHTER.

Vader Dampie, bewaar ons maar!

PUFF.

‘Maar dat wy integendeel de weelde dezer bedorvene en verbasterde wereld moge leeren verachten, en dermate over onze lusten triomfeeren dat wy in het toekomende het *druiven sap* niet dan by zeer kleine maat mogten gebruiken’

RIDDERSPOREN, als boven.

‘*Pater Adam, ora pro nobis!*’

KALFACHTER, altyd met zyn vrye translaat.

Vader Dampie, help ons dan maar!

PUFF.

‘Tot dat wy ons trapsgewyze aan eene totale ontbeering van *Wyn, Bier* en andere door kunst vervaardigde Dranken mogten gewennen’

RIDDERSPOREN.

‘*Pater Adam, ora pro nobis!*’

KALFACHTER.

Vader dampie, help ons dan maar!

PUFF.

‘Ja, dat wy dezelve als vergif leeren beschouwen, en onze dierlyke drinkbehoefte met dit gezond en zuiver element bevredigen, door de natuur zoo rykelyk aan alle bewoonbare gewesten dezer Aarde geschonken’

RIDDERSPOREN.

‘*Pater Adam, ora pro nobis!*’

KALFACHTER.

Vader Dampie, help ons dan maar!

PUFF.

‘Op dat wy door zulk eene Matigheid in acht te nemen, tot 's menschen oorspronkelyken staat van onschuld mogten terugkeeren en onzen nederigen rang in de Republiek der waterdrinkende dieren weder krygen.’

RIDDERSPOREN.

‘*Pater Adam, ora pro nobis!*’

KALFACHTER.

Vader Dampie, help ons dan maar!

PUFF maakt zyn boek digt en zegt:

Amen! (Het geen door alle de Ridders erhaald wordt. Vervolgens zegt hy tot Kalfachter.) Ik ben over u voldaan, Candidaat; gy hebt uwe les goed gekend. - Raak nu dit boek met uwe lippen aan. *(Hy geeft hem het boek om te kussen.)*

KALFACHTER *die dit bevel niet verstaat en zich verbeeldt dat zyne overhooring voortgaat.*
Vader Dampie, help ons dan maar!

RIDDERSPOREN *ongeduldig, hem eenen stoot met de knie gevende, dat hy voorover valt.*
Ei, wat! - gy moet het boek zoenen.

KALFACHTER, *zich herstellende.*
Ach, wel! - wat weet ik nou? *(Hy kust het boek.)*

SCOTUS, *hem zyn banier vertoonende.*
Dit is het afbeeldsel van dien vader Adam door u zoo even aangeropen. - Kus het.

KALFACHTER.
Ook al, sieur! - geef maar hier. *(Hy kust het.)*

Sir J. BRUTE.
Thans zyt gy een aanbidders van *Temperantia*, niet waar?

RIDDERSPOREN *zacht tegen Kalfachter.*
Zeg ja.

KALFACHTER.
Ja.

Sir J. BRUTE *de banier voor zyne neus latende hangen.*
Kus haar dan.

KALFACHTER *op het gezigt van den ezel.*
Dats mus een Kwaga, Sieur!

RIDDERSPOREN, *met ongeduld.*
Toe, kus toch maar!

KALFACHTER *de banier kussende.*
Daai baba!

BACCHALANIA *hem de schildery voor houdende.*
Gy hebt deze onze Reguliën reeds hooren lezen, en neemt aan om u er letterlyk naar te gedragen?

KALFACHTER.

Ja, sieur!

BACCHANALIA.

Kus dit.

KALFACHTER.

Dit ook? - (*Hy kust de schildery.*)

D. HUMBUG, tegen Muilpeeren.

Nu, nobele Kampioen; toon eens uwen moed.

MUILPEEREN, komt naar voren, wandelt deftig op en neder met eene hand op zyne heup, ziet krygshaftig naar de Loges aan weërzyde, vervolgens naar het Parterre, en zegt dan met eene grove stem.

Hear ye! - Hear ye! - Hear ye! - Aan elk en een iegelyk van u, groot of klein, oud of jong, wit of zwart, christen of heiden; - van welke natie, geloof, aanzien of kunne hy ook zy die hier met zyne eigene ooren myne woorden aanhoort, en met zyne eigene oogen myn persoon aanschouwt, zy het kennelyk: - dat deze thans voor ons geknielde Philipyn (*Hy wyst op Kalfachter.*) op het punt staat om uit het verachtelyke stof waarin hy zich tot hiertoe als een wurm heeft gekromd, tot den hoogen rang van Ridder, en wel Ridder Temperantist te herryzen. - Wy hebben ons door menigvuldige beproevingen kunnen overtuigen dat hy door zyne geboorte dezen eernaam volkomen waardig is; en zyn dus gereed om hem zyn Diploma te octroyeeren en ratificeeren; - edoch! byaldien zich iemand onder ulieden bevinde, wiens denkwyze op dit punt niet geheel met de onze overeenkomstig zy, of die zich verbeeldt het in zyne magt te hebben om met de zwarte wolken van den laster de zon van deze Hottentotsche Reputatie te verduisteren, en zoo doende de volbrenging der plechtigheid te beletten; dat deze vermetele beschuldiger zich dan vertoone, en met den degen in de vuist my den adelsbrief van mynen beschermeling kome betwisten. Luid daag ik hem oogenbliklyk uit tot een ridderlyk tweegevecht:

werp hem den handschoen voor de voeten, en wacht hem in postuur. *(Hy werpt een' zyner handschoenen, die vol zuikerbanketten is, in het Parterre; trekt zyn' houten sabel uit en stelt zich in de attitude van een' schermmeester. - Daar men ligt veronderstellen kan dat eene party kinderen onder de toehoorders door het oprapen der banketten eenig geraas en eene korte verstrooying in het Parterre zullen verwekken; zoo blyft Muilpeeren onbeweeglyk in de beschryvene positie staan tot dat er weder stilte is. Dan eerst, steekt hy zyn' sabel weder in zynen gordel, keert langzaam en trotsch naar zyne plaats terug en zegt tegen de andere Ridder:)* Niemand durft zich melden. - Voltooit dus onbevreesd uw begonnen werk.

DRUILOOR nadert Kalfachter en maakt zyn Cat klaar.

D. HUMBUG komt ook aan de andere kant naast hem staan en haalt een blikke snoer voor den dag waaraan eene plaat hangt gelyk aan die welke de overige Ridder op den borst dragen. *Op deze plaat ziet men weder een T. - Merkende nogtans dat Kalfachter eenigzins verlegen naar het tuchtinstrument van Druiloor omziet, zegt hy hem met goedheid.*

Wees maar niet ongerust; men zal u niet hard slaan.

KALFACHTER, lachende.

O, ik is nie bang voor zoo een kat, nie sieur! Hulle had al meer met zoo een ding van zyn leven gekheid met my gemaak!

Druiloor ligt den arm op. Krikie zet zyne harmonica voor zynen mond. Op een teeken door D. Humbug gegeven, blaast Krikie een accoord en Druiloor laat een' slag met de Cat op den bloten schouder van Kalfachter vallen. - Het geen tot drie malen erhaald wordt.

BACCHANALIA by elken slag dien Kalfachter ontvangt.

Accipe hoc!

D. HUMBUG hem, na de beschrevene executie hem het snoer om den hals doende.

In den naam van onzen Aardsvader, Adam den eersten; - eertyds den gelukkigen bewooner van een oord alwaar in het midden des overvloeds de *Onmatigheid* echter, nimmer met hem heeft huis gehouden; - wyd ik u, Manus Kalfachter van Bethelsdorp, in de nieuwe philosophische Orde der Temperantisten. Ontvang dit kosbaar halssnoer als een honorabel teeken van uwe verhevene waardigheid. Daaraan hangt eene blikke *médaille* waarop een T staat, dewelke de eerste letter is van het woord *Temperance*; en nademaal ik de zoete hoop koester dat gy, Manus, op uwe beurt de stichter zult zyn van een nieuw *Matigheid Genootschap*, in de nabyheid van myne geliefde stad *Philopolis*, zoo dient gy ook met de Initiaal van dit heilig woord gedecoreerd te zyn. Neem insgelyks dezen lyf band aan; op denzelven is de figuur van een' *Mol* afgemaald dien wy, geleerden, in het latyn *Talpa* noemen en waarvan dus, de voorste letter ook alweder met de T van uwe borstplaat harmonieert. Dit is, myn waarde, een symboliek ornament dat u gestadig aan uwe belofte zal herinneren; want dit schroomvallig dier geeft den mensch nog dagelyks een sublime voor beeld van Matigheid, daar het zoo als gy wel zult hebben opgemerkt, nimmer den minsten trek voor Brandewyn of dergelyk heeft doen blyken. Bewaar deze kleinnooden zorgvuldig en ... zie daar alles. Thans zyt gy Ridder en moogt u *Sir* noemen.

KALFACHTER, lachende.

Sir Manus!

D. HUMBUG.

Sta dus op, en omhels my, geliefde Broeder!

KALFACHTER staat op en valt D. Humbug in de armen. - Alle de Ridders

applaudisseeren - Naderhand homt Bacchanalia hem by de hand nemen om hem aan elken Ridder voort te stellen; hetgeen hem aan Bacchanalia doet vragen:

Moet ik ze nou allegaer zoenen?

BACCHANALIA.

Neen; - slechts de hand broederlyk drukken.

D. HUMBUG, zich trotsch tot de settlers en overige aanschouwers die achter hem hebben gestaan, keerende.

En gy, ongezeglyke, onverbeterlyke, ondragelyke, schaamteloze, redeloze, toomloze, onbedachtzame, gruwzame en ongehoorzame *Satanskinderen** van een Europese ras! - Dolle honde! Verwenschte zwervers! - Liederlyke zuiplappen! die deze brillante Receptie hebt bygewoond! - neemt nu een exempel aan dezen Hotten tot dien wy in ons midden hebben geadmitteerd en met ons Ridderteeken geornementeerd zonder hem aan eenigen proeftyd vooraf te hebben gesubmitteerd, gelyk wy van u eischen, blootelyks om dat hy een Betheldorpsche burger is en dat er, zoo als iedereen thans weet, geen temperentachtiger mensch onder de zon leeft dan een Hottentot van Bethelsdorp. Gaat eens na dat hy de Representant is van eene Volkplanting waarvan in de *Researches*† zulk eene honorabele melding gemaakt wordt! - Van eene Volkplanting die, wat de beschaving, de zeden en den godsdienst betreft zich boven alle andere Volkplantingen verheft. Gaat eens na dat deze Afgezant zulk eene lange reis naar herwaards te voet heeft ondernomen, alleenlyk om ons de hulde en gelukwenschingen van deze Volkplanting te komen bieden, en zich by deze gelegenheid met de stof van ons roemryk systema te laten

* Eene elegante expressie van den *S.A.C. Advertiser*.

† *Researches in South Africa*, een werk door een' Engelschen Zendeling geschreven met het welke de Auteur aan de Kolonisten heeft getoond (waarvoor sy hem ook eeuwig erkentelyk sullen syn) dat hy een bysonder talent bezat om alles dat *wit* is *zwart*, en wat *zwart* is *wit* te maken:

inoculeeren! - Ziet eens hoe verrukt dat hy daar staat, nu hy plechtig alle die verfoeyelyke dranken, waarop gy steeds zoo verzot zyt, heeft afgezworen! - Ziet, gaat en denkt dit alles na, beesten die gy zyt! en bloost dan over uzelfen dat gy geen Hottentotten zyt, of immer kunt worden. (*Na eene poos gedurende welke hy zynen mond heeft afgeveegd.*) Doch, ik voel dat ik warm word, gelyk het my altyd overkomt iedere keer dat ik myne paarden voor zulke zwynen aldus werp. Pakt u dan weg, ellendigen? - Gaat, en zuipt niet meer.

DE SETTLERS en HOTTENTOTTEN *lopen verwardelyk weg, luid uitroepende.*
Humbug! - Humbug! - Humbug!

O'GROGGY *tegen D. Humbug.*
Is Jack O'Groggy onder deze generale afdanking ook begrepen, uwe eerwaarde?

D. HUMBUG, *met hevigheid,*
Ga uit myne oogen. Ik ben nu niet gestemd om uwe zondige taal aan te hooren.

O'GROGGY, *onder het heengaan.*
Zoo veel te beter; dan is my de boetpredikatie ook geschonken! - (*Hy vertrekt.*)

D. HUMBUG, *tegen de Ridders.*
Nu kunt gy uwe ridderkleederen gaan afleggen, Broeders! om in uwe regterlyke hoedanigheid ter dezer plaatse weder te verschynen. (*Hy vertrekt, en de Ridders gaan ook door elkander van 't Tooneel.*)

KALFACHTER, *die intusschen zyn baatje weder aangetrokken heeft, houdt nu Krikie tegen, op het oogenblik dat deze het Tooneel wil verlaten.*
Ei! - Wach dan toch not wat, sieur! myn vrouw moet mus nouw ook *geridderd* worde, neen?

KRIKIE.
Je vrouw! - Ben-je mal?

KALFACHTER.

Wel voor vas moet myn Grietje daar ook aan! - Zy is mus aspres met my zaam gekom.

KRIKIE *den wyzenman willende uithangen.*

Is je vrouw, misschien, eene Amazoon? eene Jeanne d'Arc? - eene Boadicea?

KALFACHTER.

Neen, sieur! - Zy hiet Grietje Drilbouten.

KRIKIE.

Een zeer welluidende naam, waarlyk! Laat zy er maar by blyven.

KALFACHTER.

Ah, maar Sieur! zy moet mus ook belet worde om geen zoopies meer te drink.

KRIKIE.

Waarom?

KALFACHTER.

Kyk! - Ik mag dat mus nie meer doen, nie!

KRIKIE.

Ja, dat is nu wat anders, Sir Manus! gy zyt ook Temperantist geworden.

KALFACHTER.

Daarom juist, sieur! - met haar moet julle net zoo maak as met my.

KRIKIE.

Loop heen, gek! Weet gy dan nog niet dat men van eene vrouw geen Ridder maken kan?

KALFACHTER.

O, sieur! van myn Grietje kan jy maken alles wat jy maar wil.

KRIKIE.

Den Ridder uitgezonderd.

KALFACHTER.

Maskee Ridder ook.

KRIKIE.

Toe, toe! zwyg maar stil, want gy hebt er geen begrip van. Eene vrouw, al is zy dan ook eene Hottentottin, blyft daarom toch maar eene vrouw; - en sedert hetgeen op onze allereerste Meeting aan onze schoonen is wedervaren, hebben wy ons voorgenomen geene *Ladies* meer onder ons te tolereeren - Maar, ik verbrabbel hier mynen tyd, en ik moet juist nu myn' dienst als schildknaap gaan waarnemen. - Adieu. (*Hy vertrekt.*)

KALFACHTER *hem naziende.*

Haai! - Gaat dat zoo by julle? - De vrouw mag na de kantien gaan, de man nie? - De man die moet water drink, de vrouw nie. - Wel, dat geef dan een mooi huishouwe af! - As of ik nou (*Hy bedenkt zich.*) Maar wacht! - Ik zal Grietje toch pieren. Ik zal voor haar wys maak, van dat ik Humbugs-broer geworde is, dat zy ook geen brandewyn meer mag proeven; en dat zy stom, blind, doof en schurft zal worde as zy maar effentjes durf

GRIETJE, *het tafelkleed opligtende en haar hoofd van onder de tafel uitstekene.*

Ja, morgen bak wy! - Grietje zal zeggen dat jy dat lieg! - want ik had alles gehoord. (*Zy kruipt uit*)

KALFACHTER *geheel verslagen.*

O vader Dampie, help ons dan maar!

GRIETJE, *in hare handen slaande.*

En Grietje zal voor jou uitlache, en gaar geen drop water meer zuip; aspres nou om jou te vererge! (*Zy slingert.*)

KALFACHTER.

Ach foei toch, Grietje! - Heb jy dan nie gezien watter belofte ik daar strakkies hat moete doen, nie? Heb jy dan geen hart in jouw lyf?

GRIETJE.

Wat raak my jouw belofte? - Ik hat niks nie gebeloof, nie! - Ikke, nie

KALFACHTER.

Maar heb jy dan nie gehoor dat ik niks as water moet drinke, nie?

GRIETJE.

Nou, ga maar jouw gang. - Ik hat van der effen nog lekker Janever gedronk. (*Zy wys*
hem de karaffe die zy nog in hare hand heeft.)

KALFACHTER, op een' klagenden toon.

Ach, loop jy! - Zoopies? - Waar gekreê, he? Waar zoo?

GRIETJE, op de tafel wyzende.

Wel, daar zoo! - Want die heeren lust het ook, zoo as het lykt.

KALFACHTER, de Karaffe treurig bekykende.

En heb jy alleenag zoo een heele fles-vol uitgelensd?

GRIETJE.

Ik hat wel juist van schrik een beetje onder de tafel gestort.

KALFACHTER.

Konjy dan nie een druppeltje voor my laat staan hebbe, nie?

GRIETJE.

Ha! - Jy mag mus nie. *Zy gaat de leêge karaffe weder op de tafel zetten.*

KALFACHTER, springende van kwaadheid.

Ik mag nie! - Maar jy mag? - Maar hulle mag? - Das een mooi rekening! - Hulle maak wetten voor ander volk en stoor harle zelven niks daaraan. Hulle kan, by voorbeeld, haarle keel met Janever nat maak wanneer hul verkies, en ik moet maar as een eendvo-

gel by de water blyve! (*Tegen Grietje die weder naar voren komt.*) Jy kan jou lekken dronke zuipe, en ik moet dat met nugter ooge aanzien! - Wel, dat zal verdomt nie waar wees! - Dat zeg ik jou, maar.

GRIETJE.

En wat zal jy dan maak?

KALFACHTER, woedend.

Wat ik zal maak? - Ik zal haarle vooreers zegge dat zulle voor myn part met haarle Humbug Ridderschappery rondom naar de

GRIETJE, hem de hand op den mond zettende.

Heisa! - Moet toch nie zoo hard schreeuwe, nie!

KALFACHTER, hare hand wegstootende.

Weg! - Ik zal haarle hartelyk bedank voor haarle Gloof! - Ik zal al die takkelasie wat hulle aan myn lyf gehange hat, weg gooye. (*Hy werpt zyn' band en zyn tinne bordje weg.*) Ik zal haarle vloeken! Ik....

GRIETJE het een en andere weder oprapende.

Gekkert! Dat moet jy nou net nie doen, nie. Jy moet liever die dinge allegaar by jou houwe, en zien of jy dat nie aan een ander kan verkoop.

KALFACHTER, zich een oogenblik bezinnende.

Goddosie, ja! jy had gelyk. Wie weet hoeveel die Baas van die ander *Onion*, waar ons van ochend gewees is, my daarvoor geeft!

GRIETJE.

Altemet een heele bottel zoopjes!

KALFACHTER, lachende van vreugde.

Hei ja, wie weet! - Allamense, nog-en-maal! das een danige goeye raad van jou! - Jy is een al te slimme vrouw! - Ik moet jou daarvoor zoene! (*Hy omhelst haar.*)

GRIETJE *schalkachtig.*

Ja maar, as *Vader Dampie* naderhand kwaad op jou word, dan moet jy nie zegge das myn schuld, nie!

KALFACHTER.

Wel, laat hy maar kwaad worde as hy wil. Ik lach daar wat in. - Kom maar gaauw uit die Humbugshuis; - kom maar! (*Hy vat haar onder den arm, en beide vertrekken.*)

De hangende Krokodil wordt weder opgehaald.

Vyfde tooneel.

KRIKIE en BACCHANALIA. Zy dragen beiden een zeker getal Vaanen op elk van welke dezelfde figuur van dier afgebeeld is die de Ridders op hunne lyfbanden hebben gehad. Zy steken deze banieren overeind achter iederen stoel, en wyzen daardoor de afzonderlyke zitplaats van elk lid aan. Alleen achter den Commandeurs stoel steken zy er drie; waarvan een overeind die den Ezel vertoont, en twee kruiswyze die een Vos en een Paauw in zich hebben. - Ofschoon deze twee personaadjes hunne Ridderkleederen hebben afgelegd, en thans een ordinaire zwarte rok dragen hebben zy desnietteenstaande hunne borstplaatn nog aan.*

BACCHANALIA.

Zeg my toch, beste Krikie! is er heden met onze Ridders iets byzonders voorgevallen?

KRIKIE.

Niets dat ik weet.

BACCHANALIA.

Hoe schynen zy dan zoo verward, zoo wankelmoe-

* Zie het titelblad van dit stuk.

dig? - Onze Commandeur, vooral, heeft in alle zyne wezenstrekken iets dat my voor zyn welstand doet beven. Zyne oogen zyn my zoo dof; zyne uitspraak zoo zwaar! zyne bewegingen zoo convulsief!

KRIKIE.

Het is zoo als gy zegt. - Doch. met John Brute is het niet beter gesteld.

BACCHANALIA.

Erg genoeg, waarlyk! doch op dezen komt het zeker veel minder op aan, dewyl hy *in publico* weinig spreekt, of dat wanneer hy het nog al doet, zyne grove aanmerkingen de aandacht der toehoorders seldom opwekken. Maar Dominé Humbug, Rector Muilpeeren en de wakkere Kozak, dat zyn eigenlyk *Speech-makers* van veel aanbelang. - Deze zyn het die door hunne *Loquentia*, de eer der Institutie moeten ophouden; en ... Ik weet niet! (*Hy trekt de schouders op*) Ik weet in de daad niet wat hen van avond scheelt, maar

KRIKIE.

Zy zyn van middag uit gaan eeten.

BACCHANALIA.

Maar zyn zy ook niet uit gaan *drinken*?

KRIKIE.

Daaraan zou ik byna moeten twyfelen; want zy zyn my zoo crimineel dorstig te huis gekomen! (*Hy ziet de Karaffe die Grietje leeg heeft gedronken.*) Ei! - Zie nu maar zelf! - Alle deze karaffen waren nog voor een uur geleden vol; en, zoo waar ik leef, hier is er eene alreeds leêg! - (*Hy neemt die van de tafel en vertrekt.*)

BACCHANALIA, het hoofd schuddende.

Hemel! Hemel! - Zoo gaat het immers nooit!

Zesde tooneel.

ALLE DE RIDDERS.

Zy komen door elkander op het Tooneel, en elk blyft by den stoel staan waar zyn eigen banier hem zyne zitplaats aanwyst. Allen hebben nu eene zwartlakensche rok aan, doch daarom de borstplaat steeds voor. D. Humbug, Scotus, Muilpeeren en Puff zyn alleen geheel in 't zwart.

D. HUMBUG, by den Presidentstoel gekomen zynde, geeft aan de Ridders het sein om te gaan zitten, zeggende:

Plaatst u, geachte Broeders! (Hy zit zich, vouwt zyne handen zamen en laat zyn hoofd op zyn' borst hangen als iemand die bidt. - NB. Hy heeft thans eene bril op de neus.)

De Ridders plaatsen zich in de volgende orde: - Ter regter zyde van den Commandeur, Puff; vervolgens Riddersporen; dan Barbarubra; dan Muilpeeren; en ten laatste, D. Tremens. - Aan de linker zyde, Scotus, en naast dezen Sir J. Brute, dan Druiloor; dan Bacchanalia, en eindelyk Krikie.

PUFF, nog staande, tegen D. Humbug.

Alvorens gy deze zitting opent, eerwaarde Commandeur, - wenschte ik wel te weten of het geen de Broeder Riddersporen my op het oogenblik gecommuniceerd heeft werklyk waar zy. Dat, namelyk onder de vreemden die hier als toehoorders zullen worden toegelaten, de kwastige Quizz, de spytige Issegrim en de satirieke Macthirsty zich ook bevinden zullen; en of zulks uwe goedkeuring wegdraagt?

D. HUMBUG koel, zyn hoofd eventjes opheffende.

Volkomen, beste Puff.

MUILPEEREN met een' dronkenmans stem.

En ik kan den Broeder Puff nog daarby verwittigen dat ik, tot het adopteeren van dezen soort van *Amnestia* het eerste heb aanleiding gegeven. Omdat het my *Rectorialiter* heeft toegescheenen dat eenen Temperantist de rol van *Conciterator* minder voegt dan die van *Conciliator*.

PUFF met nederigheid.

Sileo! (Hy zit zich.)

Men hoort achter de schermen verscheidene personen te gelyk doch verwardelyk zingen. Het bekend deuntje van 'Schip vreugd in 't leven,' wordt vooral gehoord, hetgeen echter niet zoo luidkeels moet gezongen worden dat men de woorden van de Acteurs die op het Tooneel zyn niet zoude kunnen verstaan.

D. HUMBUG tegen Krikie die nu eerst met eene gevulde karaffe weder komt.

Laat de vrienden der Institutie binnen komen; doch beveel hen vooraf eene decente stilte aan.

KRIKIE verlaat voor een oogenblik het Tooneel.

SCOTUS het hoofd schuddende.

Zulke vrolyke gasten passen zeer weinig, dunkt my, by eene solemneele vergadering als de onze.

BARBARUBRA, zyne boksbaard met de vingers krullende.

Ach wat! - Olykheid moet door vrolykheid nu en dan afgewisseld worden, Broeder!
- Zoo denk ik.

(Men hoort niet meer zingen.)

D. TREMENS.

Bepaald. - Het mechanismus des menschlyk verstands vereischt zelfs deze verwisseling, even als een zakhorologie dat al om de vier-en-twintig uren moet worden opgewonden.

Sir J. BRUTE, *met de twee elbogen op de tafel en zyn hoofd met zyne handen vast houdende.*
Deze vergelyking loopt mank. - Het verstand heeft gene raderen, en kan derhalven niet als een klok worden aan den gang gebragt.

BACCHALANIA *met eene pedagogische affectatie.*
Gy haalt hier eene klok aan, waarde Brute, in het *superlativum*; doch de geestige Medicus sprak slechts van een uurwerk in het *diminutivum*, en nog was het enkel *figurativum*

RIDDERSPOREN *tegen Bacchanalia, hem in de reden vallende.*
Toe, toe! houd maar uw' mond.

Zevende en laatste tooneel.

De vorigen: KRIKIE binnen geleidende QUIZZ, CALLHIS-SON, O'CANDID, MACTHIRSTY, ISSEGRIM, LOVECLARET, SPOTVOGEL en GOING-GONE.

KRIKIE *tegen de binnenkomenden, terwyl hy hen naar de zitbanken aan weerzyde des Tooneels geplaatst, wylt.*

Ziedaar, deze banken zyn voor u, myne heeren, en dezen voorzerg hebt gy enkel en alleen aan my te danken! zoo dat ik hoopen wil dat zoo dikmaals als er in het toekomende van uwe kant wat te *adverteeren* valt, gy uit erkentenis myn onontbeerlyk *Almanak* zoo wel als myn *onafhankelyk en onpartydig Blad* zult gedenken. (*Hy gaat op zyne plaats by de Ridders zitten.*)

SCOTUS *staat op en zegt tegen de binnengegetredene Visiteurs.*
Myne heeren! - Gy zult het van my niet euvel nemen dat ik, eer onze eerwaarde Commandeur zyne

Speech begint, de vryheid neem ulieden te berigten dat indien wy niet uwe aandacht (iets dat zich niet laat bevelen,) verwerven kunnen; wy ten minste staat maken dat gy als vreedzame menschen de belofte die gy u hebt laten afpersen van hier eene eerbiedige stilte te houden, getrouwelyk zult nakomen. De reden van onze Byeenkomst, heden vooral, is allergewigtigst; want niets minder dan de *Zondezuivering* des menschdoms in het algemeen, is thans het onderwerp onzer deliberatiën. Dus kunt gy zelve zonder verder betoog de noodzakelykheid beseffen van ons ongehinderd te laten voortgaan. Verschoont derhalven deze kleine aanmerking en ... neemt verder uw gemak, myne heeren. (*Hy zit zich weder.*)

De Visiteurs (die wy nu Toehoorders zullen noemen,) verdeelen zich om op de twee banken plaatst te nemen. Doch gedurende de gansche Zitting doen zy mets dan elkander wat in 't oor te fluisteren. of ook wel te lagchen na dat het geen dat voorvalt zulks schynt te billyken.

D. HUMBUG opstaande, en met eene stem die hoe langer hoe meer den beschonken Orateur verraadt.

In Noord-Amerika werd een* man geboren

Sir J. BRUTE hem onzacht by de mouw trekkende.

Ach! nu begint de Oude weder te lollen! - Dat i immers eene oude storie die wy al voor zes maanden in den *Advertiser* hebben gehad!

D. HUMBUG, zich bezinnende.

Oh! (*Hy veegt zich den mond met zyn zakdoek af.*) Ten eeuwigen roem en glorie des Noord-Amerikaansche Volks zy het gezegd! - Van dat wyze Volk! -

* Die begeerig is om dien mans naam te weten, neme de *S.A.C. Advertiser* van de maand February 1832, en zoek de aanspraak van Dr. PHILIP er in op.

Dat vernuftig, geleerd, matig Volk! - Dat Volk dat zoo verbazend verschilt van het Zuid-Afrikaansche Volk! Een Volk dat zyne oorlogschepen met loutere Waterdrinkers equipeert! - Een Volk

PUFF zacht tegen D. Humbug.

Al volk genoeg, myn Broeder! - Gy erhaalt u te veel.

D. HUMBUG zich bezinnende.

Ah! (*Hy veegt weder zyn' mond af.*) Nu begint Temperantia eensklaps hare weldadige vleugels over den ganschen Aardbodem te verspreiden, en ons in de Amerikaansche taal met de bazuin der Faam op eene donderende wyze toe te roepen: (*Hy slaat met zynen vuist zoo geweldig op de tafel dat alle de glazen springen en rinkinken.*)

DRUILOOR begint reeds te kloppen, doch wordt door Bacchanalia tegen gehouden.

BACCHANALIA tegen Druiloor.

Wacht toch nog wat, Moffie! - Laat hem ten minste uitspreken.

D. HUMBUG voortvarende.

Dat het onmatig gebruik van gedistilleerde dranken den mensch onvermydelyk naar de dronkenschap, van de dronkenschap naar de werkeloosheid, van de werkeloosheid naar de armoede, van de armoede naar de wanhoop, van de wanhoop naar de krankzinnigheid van de krankzinnigheid naar de beestachtigheid, van de beestachtigheid naar de ongeneeslykheid, van de ongeneeslykheid naar de dood, en van de dood naar den duivel voert! Deze droevige waarheid die zich sedert de Schepping voor onze oogen had verborgen, stygt nu plotselings omhoog als een allerschitterendste meteor, en na het ander halfroond verlicht te hebben, komt nu van de oevers van het meir Ontario naar dit land der duisternis, der onkunde, der wreedheid, der verdorvenheid aanzweven!

DRUILOOR klopt op de tafel. Alle de Ridders volgen zyn roorbeeld.

D. HUMBUG *vervolgende.*

Hoe komt het dan, dove kwartels! blinde mollen! domme ezels die wy zyn! - hoe komt het, dat wy deze waarheid niet eerder ontdekt hebben? - Hoe komt het dat wy niet vroeger op het denkbeeld gekomen zyn dat de dronkenschap eene doodzonde is? Eene zonde zoo groot dat men haar als de bron van alle andere zonden moet beschouwen, dewyl door haar de menschelyke natuur *woest* en *duivelsch* gemaakt wordt? Hoe komt het, zeg ik nogmaals, dat wy zulks nu eerst zonne-klaar bespeuren, en de wereld heeft reeds vyf duizend jaren gestaan? ...

SCOTUS *tegen Humbug, doch zacht.*

Voorzichtig toch, beste! - Uw geheugen brouilleert zich met de Tydrekenkunde!

D. HUMBUG, *vervolgende.*

Maar nu op het laatste, welk eene toverachtige verandering van Tooneel! - Welk eene standsverwisseling! - Welk een nieuw Eden word ik op dit ondermaandsch gewaar! - Hoe streelend voor myne oogen! Hoe verrukkend voor myn menschievend hart! Hoe vleyend voor myn geweten! - Eene party lompe Boeren die van eene muitery onder de gekleurde Landskinderen hebben gedroomd, vatten de wapens op, rukken tegen deze hersenschimmige oproerelingen aan, en ziedaar twee duizend onschuldige Hottentotten hebben zich in eene dorre zandwoestyn vereenigd, om aldaar eene *Temperance Society* opterigten!

De Ridders applaudisseeren op het voorbeeld van Druiloor die altyd de eerste is om op de tafel te kloppen - De Toehoorders daarentegen lachen luidkeels.

D. HUMBUG, *geraakt.*

Wel nu! wat is dat voor een gelach? - Beteekent dat twyfel of spotterny? - Zyn myne woorden zoo ongeloofbaar? - Is myn persoon zoo belachelyk? - Wie zou zich vermeten?

MUILPEEREN opstaande, en tegen de Toehoorders.

Myne heeren! gylieden wordt ten vriendelykste verzocht om niet te lachen.

D. HUMBUG zich met kwaadheid op zyn' stoel werpende.

In alle gevallen, of men lache of niet, nu ben ik verstoord en verd rink liever dan myne welsprekendheid zoo nutteloos te verspillen. Praat nu wie wil. (*Hy schenkt een volle glas voor hem in en drinkt uit gramschap.*)

PUFF tegen Riddersporen.

Heer Secretaris, breng uwe zaken voor.

RIDDERSPOREN, leest het volgende op.

Zekere persoon genaamd Andrew Everdry, onlangs als Nieuweling in de orde der Temperantisten geadmiteerd, is door een der Broeders beschuldigd geworden van overtreding der Regulatiën onzer Orde, en schending van zynen gepresterden eed; en is heden voor dezen Raad gedagvaard om zich van deze beschuldiging te zuiveren. - Indien echter de Gedaagde eenige zwaarigheden vindt om zyne eigene zaak te verdedigen, de Raad staat hem een Assistant toe.

ISSEGRIM opstaande, tegen de Ridders.

Ik ben hier voor den verweerder.

PUFF, tot de Vergaderden.

Stilte!

ISSEGRIM.

Edele Ridders! - Niets valt een' Advokaat gemakkelyker, dat weet gy, dan zyn pledooi tot het oneindige te rekken. Menige Regtsgeleerde die op den titel van Redenaar aanspraak gelooft te hebben, ontziet zich dikwerf niet om zyne toehoorders voor eene beuzelaetheit drie uren lang op te houden en de Regters zoo wel als zich zelve in een doolhof van tegenheden te verwarren, in welke zy op het laatste

de hoofdzaken in den zelfden staat laten, waar dezelve stonden alvorens de spreker zynen mond had opengedaan. Maar; van deze wydlopiegheid, van deze woordenpraal ben ik altyd een vyand geweest; en daarom zeg ik u hier *in paucis*, myn Client is aan de misdaad die men hem ten laste heeft gelegd *not guilty*.

DE RIDDERS, met verwondering.

Zoo!

D. HUMBUG, schenkt weder in.

Dus zal het op de Getuigens aankomen.

Sir J. BRUTE, schenk ook voor hem in.

Regt. De Getuigens moet men hooren.

Beiden drinken.

ISSEGRIMS.

Nobele Ridders. De Getuigens zullen in dit geval niets afdoen. Wy staan op vaste gronden. - Onze zaak is op zichzelf zoo klaar dat eene enkele *Parabola* u die als zoodanig zal doen zien, en *specialiter* aan den edelen Commandeur dewyl hy, naar ik merk, nu eene degelyke bril heeft.

(De Toehoorders applaudisseeren)

PUFF, met deftigheid.

Dit handgeklop is niet alleen storend, maar ook beledigend; en ik verzoek den geleerden Pleiter om zich van het woord *bril* niet meer te bedienen, alsmede de toehoorders om in het vervolg zulke luidruchtige teekens van approbatie aan dubbelzinnigheden van dien aard niet meer te geven. - Ga nu voort. Wat is uwe *Parabola*?

ISSEGRIM.

Wyze Ridders! - Eene dame van hoogen rang werd eens bloedgelaten. De Doctor bekend zynde met hare zwakke constitutie, beval een' der dienstboden om een glas water te haalen en het in cas van flauwte in gereedheid te houden. - Een lompe knecht die zyn' dienstyver wilde toonen, kwam op den inval om eenige

druppels brandewyn in dit water te doen, en wilde, op het oogenblik dat hy zyne mevrouw de oogen wonderlyk zag verdraayen, deze mixtuur aan hare lippen brengen; doch de Chirurgyn die eene fyne neus had; verhinderde zulks, nam het glas uit de handen van den bediende en dronk het zelf uit, zeggende dat dit geen water was.

SCOTUS.

Wel! - Wat moeten wy uit dit vertelsel maken?

ISSEGRIM.

Beslissen of de Doctor het regt had aan het door hem aldus ingeslikte vocht den naam van water te weigeren.

BARBARUBRA, *voor hem inschenkende.*

Eene domme vraag, dat! (*Hy drinkt.*)

SCOTUS.

Zoodra als water gemengd wordt met het eene of ander nat of droog lichaam als Koffy, Thee, Melk, Stroop, enz. zoo kan het natuurlyker wyze geen *water* meer heeten.

PUFF.

Althans puurwater, niet.

ISSEGRIM.

Dus oordeelt gy, slimme Ridders! dat de Doctor gelyk had?

D. TREMENS.

Volkomen.

ISSEGRIM.

Ziedaar dus de onschuld van myn Client bewezen. Indien naar uw eigen onfeilbaar oordeel, *Water* met andere vochten gemengd *geen water* meer heten mag, dan kan ook *vice versa Brandewyn* met water of iets anders gemengd onmogelyk *Brandewyn* genoemd worden. Nu, myn Client die dikwyls met maagpyn geplaagd is, heeft op aanraden en met de assistentie van mynen vriend Going-gone, - wiens getuigenis des

noods zou kunnen worden gepresteerd - eene *Potioncula* vervaardigd en genuttigd dewelke noch uit water, noch uit brandewyn *exclusorië*, maar uit deze twee in ongelyke deelen gecombineerde elementen heeft bestaan; en vermits Andrew Everdy zich onder eeden by ulieden had verbonden om *Verborum nativus acproprius sensus* geen brandewyn meer te drinken, zoo heeft hy deze plechtige belofte nog niet geschonden dewyl hy, op uwe eigene taalkundige explicatie van het *substantivum* water berustende, triumfantelyk kan bewyzen dat 't *liquidum* waarmede hy zyn zwakke maag versterkt heeft nimmer werd, nimmer word, nimmer zal worden met den naam van *Brandewyn* bestempeld. (*Met eene diepe buiging.*) Ik heb gezegd. (*Hy zit zich weder.*)

MUILPEEREN, tegen Issegrim.

Ik maak u myn compliment, Advokaat, met uwe syllogistische Parabola. Dat hebt gy heel knap gedraaid.

De Ridders beginnen zacht met elkander te spreken en geven met het hoofd hun goed-of-afkeuring te kennen. - De Toehoorders fluisteren ook elkander al lachende iets in 't oor.

DRUILOOR raakt intusschen weder aan het niezen, doch doet het ditmaal zoo digt aan de ooren van Sir J. Brute, dat deze er van schrikt en van kwaadheid zyn glas met Jenever in 't aangezicht van den stommen Ridder gooit. Druiloor blyft een oogenblik in beraad met zichzelven; doch ziende dat elkeen om hem lacht, staat hy eindelyk op, haalt zyn' hoed, maakt eene kluchtige buiging aan het gezelschap en vertrekt.

D. TREMEMS, tegen Barbarubra.

Nu! - Waar gaat die? (*Hy wyst op Druiloor.*)

BARBARUBRA.

He, laat hy maar lopen! - Hy deugt toch nergens toe dan om te kloppen.

BACCHANALIA *overluid, na dat de stemmen opgenomen zyn geworden.*

De Delinquent wordt gecondemneerd om gedurende zes achtereen volgende weken de *Lectures* van het Genootschap bytewoonen.

QUIZZ.

Een streng Vonnis, waarlyk!

PUFF, *tegen Riddersporen.*

De volgende Party.

RIDDERSPOREN, *lezende.*

De Ridder Delirium Tremens, Hoofd-medicus der Orde

Er ontstaat eenige verwarring, en een vry luid gemompel zoo wel onder de Ridders als onder de Toehoorders.

D. TREMENS, *met de grootste verwondering.*

Wie, ik?

D. HUMBUG, *tegen D. Tremens.*

Gy moet uwe plaats verlaten, Broeder! want Regter en Party kunt gy, in dit geval, niet zyn. (*Hy schenkt in en drinkt.*)

BACCHANALIA, *tegen Issegrim, hem de ledige plaats van Druilloor wy:ende.*

Kom, zit u hier neder; geestige Advokaat.

ISSEGRIM, *tegen Muilpeeren.*

Mag ik wel?

MUILPEEREN.

Gewis.

Scotus, Puff en Riddersporen toonen zich over het zitten van Issegrim aan de zelfde tafel zeer misnoegd.

RIDDERSPOREN, *tegen D. Tremens die intusschen is opgestaan.*

De beschuldiging tegen u is juist van geene hoog-

verraderlyke natuur; het is alleen wegens het koopen van twee dozynen Punch-glazen, en het bezigen van eene zeer indiscrete uitdrukking op eene zekere publieke vendutie.

D. TREMENS, geraakt, en zyne plaats verlatende.

O! nu weet ik het al! - Nu weet ik het al! - By deze gelegenheid ben ik ongetwyffeld door eenen Confrater verraden geworden. - Wel, laat het van deze kant zoo zyn!

Doch, wat u betreft, myne wysgeerige Broeders! ik kan u niet ontveinzen dat uwe handelwyze te mywaards een gebrek aan staatkunde blootlegt dat vroeg of laat zeer veel nadeel aan de Institutie zal doen - Trouwens uit loutere achting voor my-zelve zal ik het uitboezemen myner gevoelens wat opschorten; maar ik had toch verondersteld dat de rang die ik hier bekleed, alsmede myne talenten, myn dienstyver, myn invloed, my voor zulk eene honende ten toon stelling had moeten beveiligen. Ik zie met leedwezen dat ik my bedrogen heb; en by gevolg .,. (*Hy haalt zyn' hoed en zyne rotting.*) De Broeders moeten my thans verexcuseeren, want ik herinner my juist toevallig dat ik een' patient die sedert gisteren op sterven legt, nog moet gaan expedieeren. (*Hy groet heel koeltjes en vertrekt.*)

MACTHIRSTY opstaande.

Is het veroorloofd?

PUFF, gebiedende.

St! - Eer dat gy een enkele syllabe doet horen, dient gy den Raad bekend te maken met hetgeen gy zeggen wilt.

MACTHIRSTY.

Dat was juist myn voornemen, uwe eerwaarde! doch *zonder spreken* laat zich zoo iets niet gemakkelyk zeggen.

De Ridders consulteren onder elkander.

De Toehoorders glimlachen.

D. HUMBUG.

Wilt gy het voor Doctor Tremens opnemen?

MACTHIRSTY.

Als het gepermitteerd is, ja.

PUFF, na eenige stilte.

Gy hebt het woord: doch onder beding dat gy u tot de zaak in questie uitsluitend zult bepalen, en dat gy ons niet, naar uwe gewoonte, van Ierland naar Mexico, of van Swan River naar Spitsbergen zult transporteeren. Wees kort.

MACTHIRSTY.

Ik zal myn best doen. - (*Hy snuit zyne neus.*) Geleerde Ridders! - Voor zoo ver als my het begaan misdryf van mynen nu afwezigen Collega bekend is, beken ik openhartig dat ik geene reden hoegenaamd zie, waarom de man, in stede van zich te verdedigen, het strydpark gelyk een' hond die uit eene kegelbaan gejaagd wordt lafhartig verlaat. - Hy kon immers de beschuldiging met eene doctorale deftigheid gerepousseerd hebben, zonder daarom zyne drift, noch de uwe, bedaarde Ridders! in het minste gaande te maken. - De Doctor is, zoo als gy allen weet, wel ter taal. Wy hebben by eene vroegere gelegenheid de wonderbare uitwerking van zyne *Eloquentia tremenda* op zyne toehoorders gezien. Het is my dus even ergerlyk als onverklaarbaar dat hy nu, in stede van dit vreeslyk wapen tegen zyne aanklagers te gebruiken, zich door eene accusatie zoo gemakkelyk laat verbluffen die, wel beschouwd, niets anders is dan eene *puerilitas*, eene *ineptia*, eene

SCOTUS, hem in de reden vallende.

Zoo moge u dezelve voorkomen; maar laat het u niet ontgaan dat hy die zich aan dit *delictum* heeft schuldig gemaakt, is een Ridder Temperantist.

MACTHIRSTY.

Concedo. - Doch het schynt my ook toe dat de Rid-

ders de daden hunner broeders door een vergrootglas beschouwen, en dat zy gevolglyk eene mug dikwyls tot een olifant

BARBARUBRA, *schielyk*.

Hebt gy een *power of Attorney* om zoo brutaal te spreken?

MACTHIRSTY.

Neen; ik doe zulks uit eigene beweging. Maar wordt er dan by ulieden Credentialen vereischt wanneer eene belangloze persoon voor de onschuld van een' Ambtgenoot opkomen wil?

PUFF.

Gy behoort ten minste de toestemming van de Party zelve te hebben.

D. HUMBUG.

En de Party heeft de schuld erkend. (*Hy drinkt.*)

MACTHIRSTY.

Dit laatste is, onder verbetering, niet letterlyk waar. Delirium Tremens heeft zich, zoodra als hy de Acte van beschuldiging had horen lezen, verwyderd; doch wy hebben allen gezien tot welk een' graad van verontwaardiging de temperatuur van zyne kaaken was gerezen. - Het kan zyn dat zyn haastig vertrek geen andere oorzaak had dan de reden welke hy goed gevonden heeft optegeven. Mogelyk ook wel achtte hy het beneden zyn hoog-medikaal karakter om een enkel woord ter zyner verdediging te opperen. - En, veronderstelt voor een oogenblik dat dit het geval zy; - welk verstandig lid van deze *menschlievende* Vergadering kan hem daarover blameeren? - Hy is Ridder gelyk gy; - behoort tot het wetgevend lichaam der Institutie gelyk gy; - zit hier als regter gelyk gy; - en wordt nu op het onverwachtst door ulieden publiekelyk, en derhalven onvoorzigtiglyk in zyne Temperantiste eer gewond! - Ridders! ware ik in zyne plaats geweest, misschien had ik ook zonder verdere overweeging de party van den aftogt gekozen, doch dit lokaal zoude ik, in alle gevallen, niet ontruimd hebben zonder u eenige strenge versen uit *Macbeth* te hebben doen horen.

MUILPEEREN, *half zacht.*

Ah, *Medicus tragicus!* - Matig u toch een beetje!

MACTHIRSTY, *die warm wordt.*

O! indien de puik der engelsche dichters! - indien de groote *Shakespear* ooit een *Concilium ludicrum* gelyk het uwe had bygewoond! dan had hy gewis geen ander stof gekozen voor zyn: '*Much ado about nothing.*'

PUFF, *tegen de leden.*

Nu, dat gaat een weinig te ver!

MACTHIRSTY *willende voortpraten.*

Hy zou

SCOTUS.

Wy mogen zulk eene taal niet langer aanhoren.

MACTHIRSTY, *als voren.*

Hy had

D. HUMBUG, *die al mooi aan het waggelen raakt.*

Advokaat! gy maakt het te bont.

MACTHIRSTY, *als boven.*

Hy

BARBARUBRA.

Houd maar uw' mond!

DE RIDDERS, *ter linker zyde van den Commandeur.*

Stil! stil! stil!

DE RIDDERS, *ter regter zyde.*

Stoel! stoel! stoel!*

* Het geroep van *Chair! Chair!* met het gesigt naar den Voorsitter gekeerd, is de gewone *cri d'alarme* der leden van een Matigheid-Genootschap wanneer deze heeren eenige spotachtige aanmerkingen van de kant hunner Toehoorders vresen.

MUILPEEREN *tegen Macthirsty, hem den stoel wyzende dien D. Tremens heeft verlaten.*

Kom maar hier naast my zitten. Doch spreek geen woord meer, anders ontstaat er weder een storm, en ...

MACTHIRSTY, *de aangewezen plaats nemende.*

De *Temperance* raakt dit maal op de klippen en lydt schipbreuk voor altoos.

Sir J. BRUTE, *als ontwakende.*

Eene andere zaak! - Eene andere zaak!

RIDDERSPOREN, *tegen D. Humbug.*

Dit leven werkt te sterk op myne zenuwen. Sta my toe dat ik myne functie aan den Adjunkt Secretaris opdrage; en dat ik my verwydere.

D. HUMBUG *zonder hem aan te zien.*

Het geschiedde. (*Hy schenkt in en drinkt.*)

PUFF, *tegen D. Humbug met ontevredenheid.*

Zoo kort af, heer Commandeur?

SCOTUS.

Men kan juist niemand dwingen om het einde dezer ongeregeldheden aftewachten.

RIDDERSPOREN, *zyne plaats verlatende en alle zyne papieren aan Bacchanalia overgevende.*

Ziedaar alle de Documenten, Broeder! - Beyver u er eene goede party van te trekken. My is het thans onmogelyk geworden. (*Hy neemt zyn' hoed, maakt zyn compliment en vertrekt.*)

PUFF, *tegen Bacchanalia.*

Maak dan maar dadelyk een' aanvang, myn Broeder!

BACCHANALIA, *lezende.*

Tommy Sipdrams, een Iersche Settler, sedert slechts

acht dagen als Nieuweling in deze Orde aangenomen, is beschuldigd van smoor dronken op de Heere-Gracht te hebben gelegen, en in dezen staat expressies te hebben gebezigd die

SCOTUS

Is de Delinquent tegenwoordig?

LOVECLARET, *opstaande*.

Ik verschyn voor hem, eerwaarde Ridder.

De stemmen worden weder genomen.

PUFF, *na eene korte poos, tegen Loveclaret*.

Wat hebt gy tot verschoning van dien Dronkaard in te brengen! - Zyne misdaad is immers bewezen.

LOVECLARET.

Sobere Ridders! - Wy zyn niet voornemens eene daad te ontkennen die door de verklaring van veelligt twee duizend getuigens zou kunnen worden gestaafd. Ja, sobere Ridders! wy zyn dronken geweest - Dronken, in de volle grammatikale beteekenis van het woord! - Edoch, niettegenstaande deze Dronkenschap, beweerden wy dat wy ons den luisterryken tytel van Temperantist niet onwaardig gemaakt hebben. - Het was wel eene volmaakte, doch tevens eene veroorloofde, eene *gentlemanlike*, - wat zeg ik, - eene pryzenswaardige Dronkenschap! (*De Ridders kyken elkander met verwondering aan.*) Hoe menige Koning! - hoe menige Minister! - hoe menig lid van het Britsche Parlement! - Ja, hoe menige Ridder Temperantist zoude ons zulk eene nobele Dronkenschap kunten benyden! - Geen Brandewyn, geen Rum, geen Wisky of dergelyke *trash* dat met regt door het Matigheid Genoodschap ter eeuwige verdelging gedoemd is, heeft tot deze Dronkenschap gecontribueerd; - het was eene *Wyndronkenschap*, sobere Ridders! - en van welke soort wyn nog al! - Buitenlandsche wyn, loutere *Claret* die myn Client uit zuivere patriotismus tot eene enorme quantiteit heeft ingezwelgd, ten einde men

daaraan zynen yver mogte zien om spoedig alle soortgelyke vreemde vochten van de tafel onzer Kolonisten te doen verdwynen, opdat de Kaapsche wyn alleen het slagveld moge behouden. Nu, vraag ik, (wanneer men in aanmerking neemt zoo als elk weldenkend mensch behoort thans te doen, *the depressed state of the Wine Trade*) kan men een grootere blyk van Vaderlandsliefde geven, dan zich aan alle de smertelyke gevolgen der Dronkenschap te

PUFF, hem in de reden vallende.

Advokaat! uw plan van defensie is geheel verkeerd, en verzwaard het misdryf van uwen Client in plaats van hem te verschoonen. Buitendien, het haatelyk woord *Dronkenschap* zoo dikwerf door u erhaald, is een wanklank in de ooren der Regters. Genoeg: gy hebt tamelyk wydlopig erkend dat Sipdrams schuldig was; dus wordt gy voor alle verdere elucidatiën bedankt, en kunt weder gaan zitten.

SCOTUS.

Ook hebt gy getoond dat de natuur van onze gelofte u totaal onbekend was. Wy hebben den wyn, wel is waar, niet geheel in den ban gedaan; maar het overmatig drinken daarvan haalt elken Temperantist de onherstelbare ongenade van het Bestuur op den hals.

LOVECLARET.

Zoo, zoo! - Wel, dan word ik gewis geen Ridder Temperantist.

BARBARUBRA, tegen Loveclaret.

Waarom niet? - Het valt niet zoo zwaar als gy u mogelyk verbeeldt. - Kom. zit hier by ons, goede oude ziel! en doe uw best om ons na te volgen. (*Hy wyst hem de plaats van Riddersporen. Loveclaret gaat er op zitten.*)

In dien tusschentyd hebben de Ridders met malkander gedelibereerd.

BACCHANALIA, *het besluit van den Raad bekend makende.*

De naam van Sipdrams wordt van de Lyst der Temperantisten als infaam gerooyeerd.

PUFF, *tegen Bacchanalia.*

De volgende zaak

BACCHANALIA, *lezende.*

Jopie Melchior, bygenaamd Van Kortenek schildknaap, wordt beschuldigd

O'CANDID, *schielijk opstaande.*

Ik weet waarvan, en ben hier om zyne zaak te bepleiten.

PUFF, *spytig.*

Heer O'Candid, wy zyn ver van u een privilegie te ontfeggen die uwe voorgangers hebben genoten; die, namelyk, van uwe stem in dit heiligdom te mogen verheffen; maar doorgans straalt er zulk eene martiale naïveteit in uwe argumenten door, dat wy u vooraf moeten verzoeken niet uit het oog te verliezen dat gy hier noch op de Parade, noch onder de wallen van *Seringapatam* zyt.

O'CANDID, *geraakt.*

Ziedaar, voor eerst, eene zeer onheusche aanmerking die ik, ter naauwernood, aan een oud wyf zou kunnen vergeven.

SCOTUS *driftig opstaande.*

Geene insulte aan onze Vice-president; of ik vertrek dadelyk.

CALL-HIS-SON, *opstaande.*

Die zich aan geene scherpe antwoorden of hekelachtige verwerping wil blootstellen, moet ook de eigenliefde van zyne medemenschen sparen.

BARBARUBRA, *driftig.*

Wat! - Twee à drie sprekers te gelyk?

GOING-GONE, opstaande.

Ik ben van hetzelfde gevoelen. De voorzigtigheid als ook wel onze christelyke pligt verbiedt zulk een *advance*.

BACCHANALIA, half ter zyde.

Het getal der *opponanten* groeit aan. Dat gaat niet.

QUIZZ opstaande.

Of verbeelden zich de heeren Temperantisten dat het voorregt om grof heden te doen, te zeggen en te schryven hen exclusivelyk toekomt?

MUILPEEREN, tegen Quizz.

Ach, beste! gy hadt my beloofd

PUFF op de tafel slaande.

Silentium.

KRIKIE, ter zyde.

Och! hoe loopt het hier af!

Sir J. BRUTE geheel dronken, en zich achter over op zyn' stoel werpende.

Wat is dat toch voor geblaf?

SPOTVOGEL.

Ridders Temperantisten! weest toch een weinig meer *temperant*!

SCOTUS en PUFF, D. Humbug aan wêrzyde schuddende en in de ooren schreeuwende.

Stoel! *Chair!* - Om 's Hemels wille! Stoel! *Chair!*

D. HUMBUG nu smoor dronken, verbeeld zich dat Scotus hem wil doen opstaan om zelf den Presidentstoel te bekleeden, en poogt derhalven zyne plaats te verlaten, doch valt daar naastaan Scotus op den schoot, zeggende:

Nu, ja, neem hem dan maar. Het kan my niet schelen.

De Toehoorders lachen over den val van D. Humbug.

BARBARUBRA *opstaande, en eene dreigende houding nemende.*

Sakker! Sikker! Sokker .. r ... r ... r! Als ik myne Kozaksmuts opzet! - (*Hy waggelt ook.*)

MUILPEEREN, *die ook zyne portie heeft.*

Ik raad u om by preferentie uwe nachtmuts te gaan zoeken, lieve Broeder!

SCOTUS, *die zyn' eigen stoel voor D. Humbug heeft ingeruimd.*

Het schynt wel eene conspiratie te zyn!

PUFF, *tegen Scotus.*

Is dan de goede orde niet meer te herstellen?

SCOTUS *op D. Humbug wyzende die op zyn' stoel in eene dronke flaauwte ligt.*

Zie eens hier!

MACTHIRSTY, *zich met geweld willende doen horen.*

De onsterflyke *Shakespear* in zyn Tooneelstuk '*The Tempest*'

BARBARUBRA, *hem overchreeuwende.*

Ei wat! - Wy hebben hier noch met *Shakespear*, noch met *Shakesapple* van doen!

ISSEGRIM *op Sir J. Brute en D. Humbug wyzende.*

Hoe ongezond is toch dat *water drinken*! Zie eens daar.

LOVECLARET *die een der ledige glazen aan zyne neus heeft gebragt.*

Ja maar, door wiens toverstaf is ook dat water in Jenever veranderd?

ALLE DE TOEHOORDERS.

O wee!

SCOTUS *zacht tegen Puff.*

Wy zyn verloren!

BACCHANALIA, *zacht tegen Krikie.*

Ik pak my zoetjes weg. *(Hy wil opstaan.)*

KRIKIE *hem tegenhoudende.*

Toch niet! Help my eerst John Brute wegslepen.

PUFF, *met majesteit.*

Ridders! uw Tempel is ontheilgd; dus kan ik er niet langer in blyven. - *(Hy zet zyn' hoed op en vertrekt zonder te groeten.)*

SCOTUS.

Noch ik. Het is my onmogelyk dit schandaal langer te aanschouwen. - *(Hy vertrekt driftig.)*

BACCHANALIA, *tegen Krikie.*

Ziet gy wel dat het ook nu myn tyd is om den aftogt te blazen? - *(Hy pakt al zyne papieren te zamen, neemt zyn' hoed en vertrekt.)*

KRIKIE *tegen Bacchanalia terwyl hy heen gaat.*

En gy, onbarmhartige! laat my hier alleen? *(Hy staat ook op en verlaat het Tooneel voor een oogenblik.)*

MUILPEEREN, *opstaande.*

Wat te erg is, is dan ook te erg! - Zulk een spektakel houd ik voor ... ik houd het niet langer uit. *(Hy zet zyn' hoed op en vertrekt slingerende.)*

O'CANDID, *tegen Barbarubra.*

Brave Kozak! gy hebt u dapper gehouden, want gy hebt de eer van de laatste te zyn die den storm der *Intemperanten* het hoofd durft bieden. Wy pryzen uwen moed, maar de zaak waar gy voor vecht is slecht, en dus is het tyd dat gy u op genade of ongenade overgeve.

BARBARUBRA, woedend.

Ik, mynheer? - Ik laat eerder myne baard glad afscheeren dan mynen vaandel te verlaten - Ik vertrek, doch neem hem mede. (*Hy grypt de banier van Temperantia.*) Misschien gelukt het my nog, hem in het land van *Gaika* te planten. (*Hy vertrekt met den vaandel.*)

D. HUMBUG, flauw-hartig.

Maar, *my goodness!* ik hoor den stoel niet meer spreken!

CALL-HIS-SON.

Zoo lang als deze verwarring duurt, kunnen wy ons over het geluk der overwinning niet met fatsoenlykheid verheugen.

O'CANDID, tegen Call-his-son.

De Commandeur klaagt immers zelf over de stomheid van den stoel; - laten wy dus onder ons een' President aanstellen.

ALLEN, behalven de twee Temperantisten.

Ja, ja! - Een President! - Een President!

SPOTVOGEL.

Ik ken niemand die beter geschikt is om *extempore* den Voorzittersstoel te vullen, dan onze wakkere vriend Going-gone.

GOING-GONE.

Ik?

ALLEN.

Ja, ja - Going-gone moet *Chairman* wezen!

GOING-GONE wordt tegen wil en dank naar den stoel geduwd en daarop geplakt, waarna alle de anderen zich op de ledige stoelen der Temperantisten om de tafel plaatsen.

GOING-GONE, in den stoel.

Die groote eer had ik niet verwacht.

Sir J. BRUTE, *liggende achterover op zyn stoel.*

*Varlets!** - De zon en maan krygen eene lafhartige kolyk! - Verrotte snoek! - Prulschryvers! - Puisten! - Hongerige wolven! ...

ISSEGRIM.

Wat duivel is dat alles?

SPOTVOGEL.

O, niets! - Dat is een van die vlagen waaraan hy nu en dan onderhevig is. Wees maar gerust, het gaat van zelf weder over.

LOVECLARET.

Hy verzamelt zeker de materialen tot een *Leading Article*.

QUIZZ.

Of hy vormt het plan van een nieuwe *Society*.

MACTHIRSTY.

Aan de natuur der ingredienten, zoude ik eerder zeggen dat het een Treurspel zal afgeven.

D. HUMBUG, *met moeite adem halende.*

Haboe!

GOING-GONE.

Ik zal dezen stoel inwyden met

Sir J. BRUTE, *altyd in zyne dronke mymering.*

Jaag hem uit! - Hy heeft een voorhoofd van koper! Slaat hem - met stokken - knuppels - hondezweepen! Wat! zyn wy dan van hout of van steen? - Laat hem geel, blaauw, zwart beuken!

* Men moet altyd den styl der goede Schryvers trachten te volgen, zegt men: - ik heb hier meer gedaan, want ik heb hetgeen Sir J. Brute daar en wat lager zegt, woord voor woord van den *S.A.C. Advertiser* ontleend.

MACTHIRSTY.

Ik zeg u nogmaals het is een Treurspel. Hy is thans aan de *catastrophe* bezig.

O'CANDID.

Ik wenschte toch dat hy klaar had; want hy hindert onzen President in zyne *Speech*.

KRIKIE, met twee Drukkers wederom komende.

Arme Brute! hoe ziet hy er uit! (*Hy geeft een' wenk aan de Drukkers, die Sir J. Brute van zynen stoel opligten en wegslepen. Hy vertrekt weder.*)

QUIZZ spotachtig treurig.

Ach! - *Requiescat in pace!*

LOVECLARET.

God dank, nu zyn wy hem toch eindelyk kwyt!

MACTHIRSTY, naar D. Humbug gaande

Maar aan dezen, denkt geen mensch; - en toch komt my zynen toestand zeer kritiek voor. - (*Hy examineert den Patient.*)

SPOTVOGEL.

Hy is, in alle gevallen, niet meer lastig; want hy zwygt stil.

ISSEGRIM.

Het was ook hoog tyd.

GOING-GONE, eene volle karaffe in de hand houdende.

Nu, heeren! dewyl dit *geen water*, maar wel echt hollandsche Jenever is; zoo volgt myn voorbeeld en vult uwe glazen. - (*Het wordt gedaan.*)

MACTHIRSTY tot zyne plaats terug keerende na dat hy het hoofd van D. Humbug naauwkeurig onderzocht heeft.

Ik heb de *Organ of Humbugitiveness* by verscheidene subjecten gevonden; maar waarlyk by geenen zoo groot als by hem.

O'CANDID.

Daarom noemt men hem ook de Generaal van alle Humbugs.

CALL-HIS-SON, tegen *Going-gone*.

Wel, mynheer de Stoeleman! wy wachten naar u.

GOING-GONE, met deftigheid.

In dezen Tempel der *Temperance*, of liever der *Temperantisten*, alwaar wy een' mismaakten Afgod; - wat zeg ik, - een waar gedrocht, de vrucht der dwaas, - ydel-en-schynheiligheid, op een pronkaltaar hebben gevonden, waarvan wy echter de lomp aan elkander gehechte-deelen door eene ligte aanraking hebben weten te doen uiteen springen; zullen wy, Anti-zotten, Anti-dweepers, Anti-temperantisten, een vollertje ledigen op het welgelukken van alle ondernemingen van elken vernuftigen en welgezinden Kolonist die, (onder de gunstige verklaring van *de Vryheid onzer Havens*.) de herleving des Handels, de eer, de vrede en het algemeen welvaaren van deze reeds te veel en te lang *ge-humbug de* Volkplanting, ten waaren doel hebben.

ISSEGRIM, schalkachtig.

Het stoken van brandewyn niet te vergeten.

GOING-GONE, voortgaande.

Deze nobele Conditie behoorde eigenlyk met louter Kaapschen wyn gedronken te worden, doch by gebrek aan eigene Amunitie, zullen wy ons provisioneel van die welke wy op den vyand hebben buit gemaakt, moeten bedienen.

SPOTVOGEL.

Die man spreekt heden als een' Cicero!

O'CANDID.

Hy heeft zich in onze *public meetings* gevormd.

GOING-GONE, driftig opstaande.

No ADVANCE?

Allen staan op, - D. Humbug doet ook eene poging om op zyn' stoel overeind te zitten.

GOING-GONE, de hand aan het glas slaande.

GOING!

Allen vatten hunne glazen op dezelfde wyze.

D. HUMBUG laat langzamerhand zyn hoofd op zyn borst zakken.

GOING-GONE, het glas aan den mond brengende.

GONE! (*Hy drinkt.*)

Allen drinken, en zetten vervolgens met alle teekens van eene buitensporige vreugd en met een vervaarlyk geraas de glazen op de tafel neder, onder het driemaal erhaald geroep van: -

Hoezee!

Dit geweld doet D. Humbug dermate in zyne dronkenschap schrikken dat hy voorover onder de tafel valt en blyft leggen.

MACTHIRSTY, kluchtig op den ledigen stoel van D. Humbug wyzende.

Gone!

LOVECLARET, koel.

Laat hem maar doodstil liggen. Hy kan niet lager vallen.

SPOTVOGEL.

De *Temperance* gaf hem den doodslag.

O'CANDID.

Dat zullen zyn afwezige Broeders niet willen geloven.

GOING-GONE.

Wat staat ons nu te doen?

MACTHIRSTY.

Het Publiek ten eerste van dat singulier voorval te verwittigen.

ISSEGRIM.

En inzonderheid de vromen.

QUIZZ.

En de Philipynen.

CALL-HIS-SON.

Laat dat aan my over. Myn goede geest blaast my wat in, dat ik terstond zal volvoeren. (*Hy staat op, steekt in den haast en op de manier van eenen Aanspreker zyn' geele zyde zakdoek instede van een' lamfer aan zynen hoed vast en komt deftig daarmede naar voren. Zoodra als hy by de voetlampen is, haalt hy zyn' hoed weder af en spreekt de Aanschouwers in dier voegen aan:*) Heeren en Dames! - Gylieden hebt gewis veel gehoord, veel gelezen, misschien zelfs wel dikwyls gesproken of geschreven over de ysselyke gevolgen der *Onmatigheid*. Het is thans, helaas! myn droevige pligt het blad om te keeren, en ulieden eene fatale ontknoping te communiceeren waarvan de *Temperance* de enkele oorzaak is. - De Groot Commandeur van de nieuwe Ridder Orde der Temperantisten is heden avond, de klok elf uren, in de zesde maand van zyne roemvolle regeering aan de gevolgen van eene *Jenever-beroerte* gestorven. Het is de zaak van eene Aanspreker niet om het karakter van den Defunct in eene sentimenteele Redevoering te schetsen, dus moet diegeene die met zyne uitstekende, regt christelyke, regt philanthropische deugden en onvergelykelyke waarheidsliefde nog niet bekend is, zich dit licht elders door zyne eigene *Researches* zien te verschaffen. My ligt geene ander verplichting op, dan de vrienden der Institutie en vooral van den Overledene tegen overmorgen namiddag om vyf uren aan zyn woonhuis ter begravenisse te verzoeken. Gy zult, hoop ik, niet vergeten dat gy in zware rouw, met lamfer en witte handschoenen moet verschynen. Kookjes, wyn of

eenige andere ververschingen zullen niet gepresenteerd worden, doch daarentegen zal er aan de deur des vertreks waarin het lyk twee dagen lang op een pronkbed ter beschouwing van het Publiek zal worden geplaatst, eene *collecte* gedaan worden, om de kosten van *inbalseming* of *opstopping* te helpen goed maken; zynde het Gezelschap voornemens, dit zielloos overschot van *Temperance-humbug* aan het Stads-museum als een *Keepsake* te vereeren. - (*Hy groet, en de Gordyn valt.*

EINDE.

GEDRUKT DOOR P.A. BRAND, KAAPSTAD.